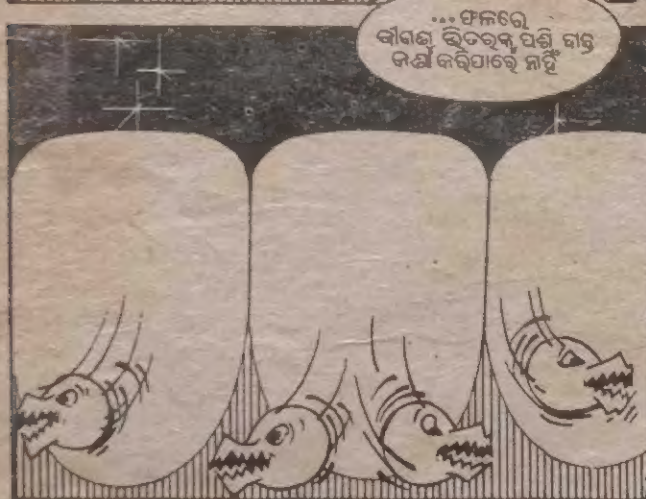
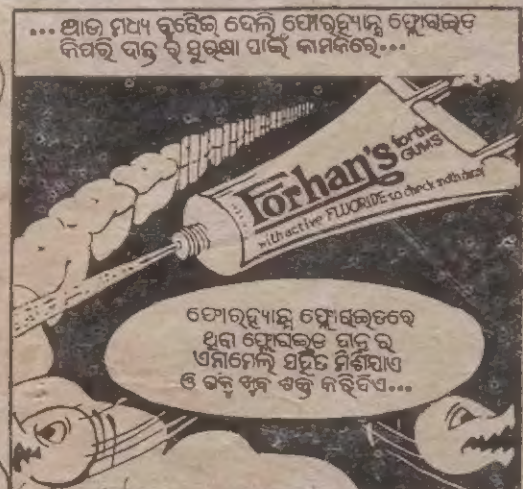
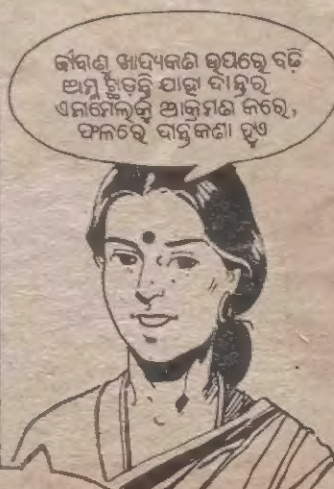
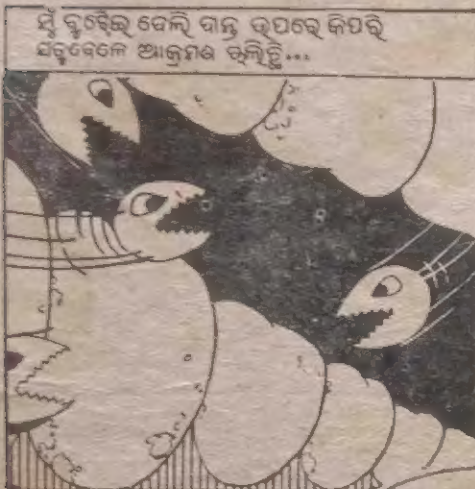
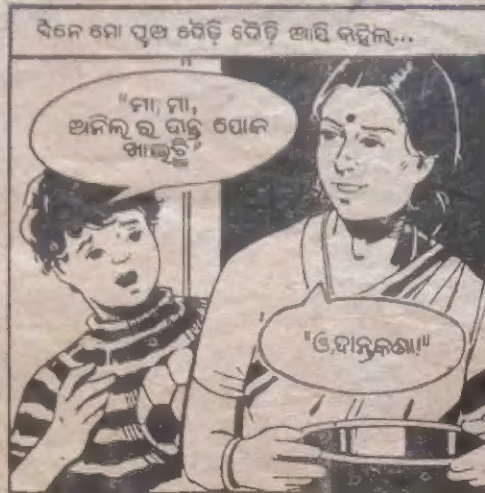


ବାନ୍ତକଣା ର

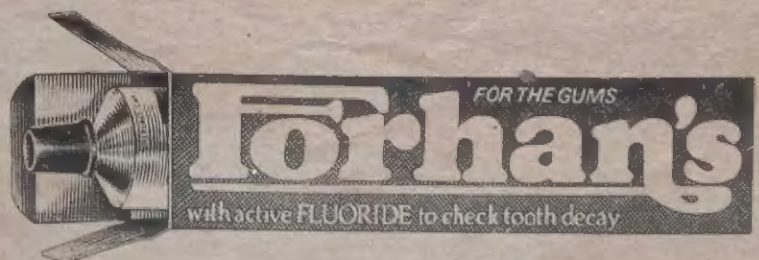
ମୁକାବିଲା

# ସୁସର ଦାଈଟର

ହୁଁ କରିପାରେ!



ଆଉ ଫୋରହ୍ୟାନ୍ସ ଫ୍ଲୋରାଇଡ଼ ମଧ୍ୟ ଆପଣଙ୍କୁ ଦିଏ ସେହି ବିଜ୍ଞାତ ଫୋରହ୍ୟାନ୍ସ ର ଯନ୍ତ୍ର !



ଫୋରହ୍ୟାନ୍ସ ଫ୍ଲୋରାଇଡ଼ - ମାଡ଼ିକୁ ସଂକୁଚିତ କରେ, ବାନ୍ତକଣା ରୋଧ କରେ





ଅର୍ପିତରେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଖଟଣି, ପିଲାମାନଙ୍କର ଖେଳକୁଦ,  
ଆଉ ମୋର ଦୁନିଆଁ ଯାକର ଘରକାମ କରିବା ପାଇଁ—ଆମ  
ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପୂଷ୍ଟି ଯୋଗ୍ୟ ହୁଏଁକିଏ । ପରିବାରରେ  
ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଭଲ ରହିବା ଲାଗି ମୁଁ ପ୍ରତିଦିନ  
ସେମାନଙ୍କୁ ହୁଏଁକିଏ ଖାଇବାକୁ ଦେଉଛି ।

କେବଳ ଯେଉଁ ଏକ ପ୍ରକାର ଚାମଚ ।  
ଏଥିରେ କାମଯୁକ୍ତ ରୁଧି, ମାଲିକେଟ୍ ବାଣି ଏବଂ  
ସୁନ୍ଦରୀ ଚକ୍ରମର ଚକର ଯୋଗଦେବାଦ୍ୱାରା ଗୁଡ଼ ତିଆରି  
ହୁଏ । ଏହି ଗୁଡ଼ ଗୁଡ଼ିକ ଯେ କେହି ଭଲ ପାଆନ୍ତି  
ସେମାନେ କେବଳ ଯେଉଁ, ହୁଏଁକିଏ ଖାଇବାକୁ  
ଦେବା ତାହା ଅତି ଉଚିତ୍ । ଏହା ଗୁଡ଼ ଗୁଡ଼ିକ ଯେଉଁ  
ଆମର ଗୁଡ଼ ଗୁଡ଼ିକ ଗୁଡ଼ିକ ଗୁଡ଼ିକ ଗୁଡ଼ିକ ।



ପୂଷ୍ଟି ଯୋଗ୍ୟରେ ଅତିମନାସ

କଥା ଯାହା  
ହୁଏ ତାହା



# ନିନ୍ଦା ମାୟା

ସମ୍ପାଦକ : 'ଚକ୍ରପାଣି'

ସମ୍ପାଳକ : ନାଶି ରେଡ଼ି

BATYA BOOK STALL  
UTKAL CINEMA ROAD  
Aska. 761170.  
Ganjam, [Orissa]

ଭାରତରେ ଯେତେ ପ୍ରକାର ଦେବାଳୟ ଅଛି, ପୃଥିବୀର  
କୌଣସି ଦେଶରେ ସେଭଳି ବୈଚିତ୍ର୍ୟ ନାହିଁ । ଏ ସଂଖ୍ୟାର  
ଚିତ୍ରକଥାରେ ଯେଉଁ ଅମରନାଥର ବର୍ଣ୍ଣନା ଦିଆଯାଇଛି,  
ତାହା ଏକ ବିଚିତ୍ର ଦେବାଳୟ । ତାହା ମନୁଷ୍ୟ-ନିର୍ମିତ  
ନୁହେଁ, ପ୍ରକୃତ-ନିର୍ମିତ । ହିମାଳୟର ଚର-ଚର୍ଚ୍ଚିତ  
ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରକୃତର ଅପୂର୍ବ ଲୀଳର ତାହା ଏକ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ।  
ଅମରବାଣୀ

ଧନାଦିକେଷୁ ବିଦୁନ୍ତେ, ଯେନ ମୁଖା ସୁଖାଶୟା !  
ତପ୍ତା ଗ୍ରୀଷ୍ମେଣ ଯେବନ୍ତେ, ଶୌତ୍ୟାର୍ଥେ ତେ ଦୃଢ଼ାଶନମ୍ !!  
[ଧନ ହାରା ସୁଖ ଲଭ କରିବ, ସିଏ କଲନା କରେ ସିଏ, ମୁଖ ।  
ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁରେ ଶୀତଳତା ପାଇବା ଆଶାରେ ଅଗ୍ନିର ଆଶ୍ରୟ  
ନେବା ଯାହା, ସୁଖ ଆଶାରେ ଧନର ଆଶ୍ରୟ ନେବା ସେଇଆ ।]

ବର୍ଷ : ୧୯

ଉତ୍ସେହର ୧୯୮୫

ଅଙ୍କ : ୨

ପ୍ରତିସଂଖ୍ୟା : ଟ. ୨-୫୦ :: ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ଟ. ୩୦-୦୦





ଦେଖ ମନ ବାଣୀ, ଶେଷେ ଶାନ୍ତ ଦିଅନ୍ତି ତଳି  
ଶେଷୁଆଆନ୍ତ ଅନାମନେ ପିପ ବସେ ଚାଲି ।

ଭାଲି ଭାଲି ହିର କଲା ପିପ ତ ନୃହୋ ଶେଳି  
ମଜାଳଆ ଶେଳ ଶେଳିକ ଘରେ ବସିକ ॥

ଏକେ ସେନ ସେର୍ ଆରୁ ଜାଗଜ କାହିଁଲ ।  
ହୁପ୍‌ହୁପ୍ ଓକୁଟିଆ ଚର୍ଚ୍ଚ ଚର୍ଚ୍ଚ ଆଜିଲ ।

ହୁମ୍‌ପି-ତମ୍‌ପି, ଶେଳ ଶା-କୃଷ୍ଣେଇ, ବାସମନ୍ତ ଉପରେଲ  
ହୁମ୍‌ପିମର୍ଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟା ଭାଲି ମାଳା ହିତ୍ତ ରଙ୍ଗେଇଲ ॥

ଏକେ ଅତି ରୁସସୋଗୀ, ସାଗୁଆ, ଚେଳିଆ  
ବାଗମୀ, ହଳଦି ଶୁଣି ପାଟଳ, ନାଲିଆ ।

ଭାଉଁରେଟ, ବାଉଁଶି ଆରୁ ମାଉଜି, କାଳିଆ  
ତମ ଲାଗି ପ୍ରତି ସେର୍ ସେ ଦସ ରୁଜିଆ ॥



ଏକେ

ସେନ

ରଙ୍ଗ ରାଉଜରେ ତମେ ହୁଅ ରଜା-ରଙ୍ଗେଇ, ଟିପ୍ପେଇ ମିଳେ କେତେ ମଜା ।



## କହମାମୁଁ ସମ୍ବାଦ-ବିଚିତ୍ରା



### ବାଘମାମୁଁ ପାଇଁ

ଦିଲ୍ଲି ଚିଡ଼ିଆଖାନାରେ ଦାଈଣ ଗରମ କବଳରୁ ଧନା ବାଘକୁ ରସା କରିବା ନିମନ୍ତେ ତାପଗୀତଳିକରଣ ଯନ୍ତ୍ର ଖଞ୍ଜି ଦିଆ-  
ଯାଇଛି । ଅନ୍ୟ ବାଘଙ୍କୁ ପକ୍ଷୀ ଦିଆଯାଇଛି ।

### ବଧୂରଙ୍କ ପାଇଁ

ଇଂଲଣ୍ଡର ଏସେକ୍ସ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ବିଜ୍ଞାନ ବିଭାଗ ଗୋଟିଏ ଯନ୍ତ୍ର ଆବିଷ୍କାର କରିଛନ୍ତି । ବଧୂରମାନଙ୍କ ସକାଶେ ପ୍ରେରଣ ବାହାଁ କେ ଜରିଆରେ ନୁହେଁ, ଚନ୍ଦ୍ର ଜରିଆରେ ପର୍ଦ୍ଦାରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହେବ ।



### ପ୍ରାଗୈତିହାସିକ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ



ପ୍ୟାରିସ ମହାନଗରଠାରୁ ଦିଲ୍ଲିରୁ କଲେମିଟର ଦୂରବର୍ତ୍ତି ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରାଗୈତିହାସିକ ଯୁଗର ଜୀବଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତିମାନ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଛି । ସେ ଗୁଡ଼ିକ ଏତେ ଜୀବନ୍ତ ଦିଶୁଛନ୍ତି ଯେ ଆଖପାଖରେ ଥିବା ଜୀବନ୍ତ ପଶୁମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ଭୟ ପାଇଉଛନ୍ତି !

## ଜାଣନ୍ତୁ କି ?

୧. ଚମ୍ପୁଲ ନଦୀ କେଉଁ ନଦୀର ଶାଖା ?
୨. ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଦିନରେ ସର୍ବାଧିକ ଉଦ୍ୟମ କିଏ କରିଥିଲେ ?
୩. ନର୍ମଦା ଛଡ଼ା ଆରବ ସାଗରରେ ପଡ଼ିଥିବା ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଖ୍ୟାତ ନଦୀର ନାମ କ'ଣ ?
୪. ଓଡ଼ିଶାର କେଉଁ ନଗରରେ ଏକଦା ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସଖ୍ୟକ ପ୍ରାଚୀନ ମନ୍ଦିର ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ?
୫. କେଉଁ ଭାରତ ବିଖ୍ୟାତ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ବୁଲପଡ଼ ଥିଲେ ?

(୨୫ ପୃଷ୍ଠାରେ ଉତ୍ତର ଦେଖନ୍ତୁ)



## ଅମ୍ବରୀଷ

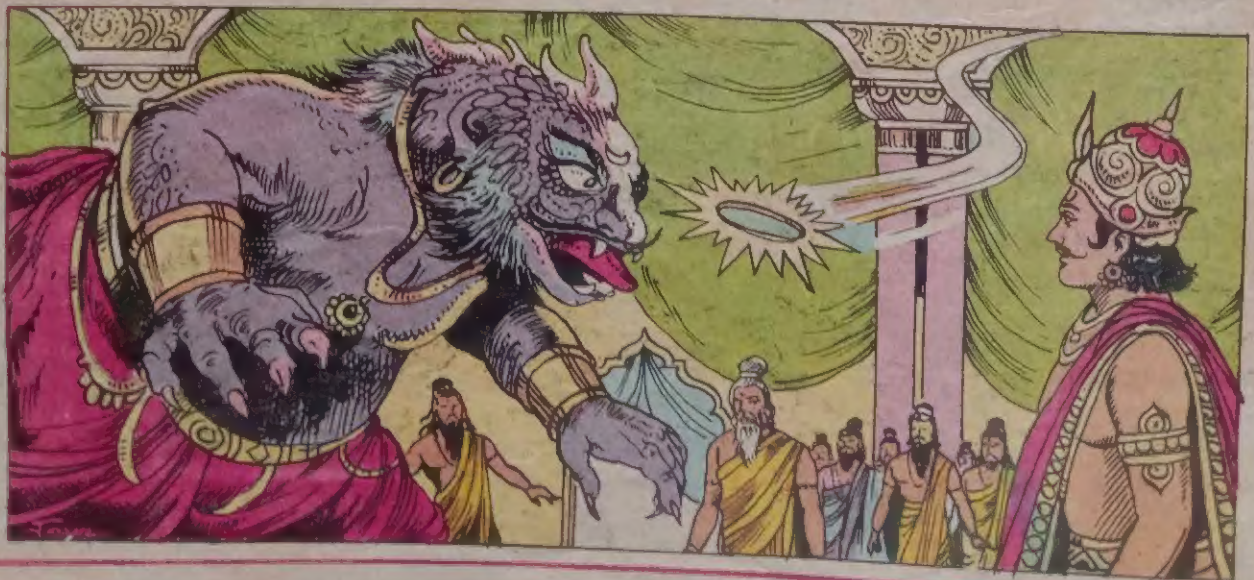
ଅମ୍ବରୀଷ ଥିଲେ ଜଣେ ଧର୍ମୀୟା ରାଜା । ସେ ଥିଲେ ବୃଷ୍ଣ ଭକ୍ତ । ବୃଷ୍ଣ ତାଙ୍କୁ ବର ଦେଇଥିଲେ  
କି ତାଙ୍କ ସୁଦର୍ଶନ ଚକ୍ର ସବଦା ତାଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରୁଥିବ ।

ଥରେ ସେ ବର୍ଷକାଳ କଠୋର ଜାତି ନିୟମ ପାଳିସାର ଶେଷ ତିନିଦିନ ଉପବାସ କଲେ ।  
ଶେଷଦିନ ସେ ଉପବାସ ଭଙ୍ଗ କରିବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି ସେତିକିବେଳେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ ସୁନି ଦୁର୍ବାସା ।  
ଦୁର୍ବାସା କ୍ରୋଧୀ ବୋଲି କିଏ ବା ନ ଜାଣେ ? ସେ କହିଲେ, “ରାଜା, ମୁଁ ସ୍ନାନ କରି ଆସୁଛି ।  
ଏକଦି ଖାଇବା ।”

କିନ୍ତୁ ଅନେକ ସମୟ ଗଲା । ଦୁର୍ବାସା ଫେରିଲେ ନାହିଁ । ଏଣେ ଯେଉଁ ଶୁଭ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ  
ରାଜା ନିଜ ଉପବାସ ଭଙ୍ଗ କରିବା କଥା, ସେ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ବଡ଼ ଯାଉଥିବାରୁ ସୁବେଦିତମାନଙ୍କ  
ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ରାଜା ସାମାନ୍ୟ ଜଳ ଗ୍ରହଣ କଲେ, ଖାଦ୍ୟ ନୁହେଁ ।

ଦୁର୍ବାସା ଫେରି ଆସି ରାଜା ଜଳ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବାର ଦେଖି ପକାଇ ଖପା ହୋଇଗଲେ ।  
ନିଜକୁ ଅପମାନିତ ମନେ କରି ସେ ନିଜ ଜଟାରୁ ଶଶ୍ତ୍ର ଏ ଛୁଡ଼ାଇ ତଳେ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲେ ।  
ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ଭୀଷଣ ରକ୍ଷସ ପ୍ରାୟ ଜୀବ ଚାହାରି ରାଜା ଅମ୍ବରୀଷଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ  
ଗୋଡ଼ାଇଲା । ସମୟ ନଷ୍ଟ କରିବାର ଉପାୟ ନଥିଲା । ରାଜା ସୁଦର୍ଶନକୁ ସ୍ମରଣ କରିବା  
ମାତ୍ରେ ସୁଦର୍ଶନ ଚକ୍ର ତାଙ୍କ କପାଳରୁ ନିର୍ଗତ ହୋଇ ସେ ରକ୍ଷସକୁ ଆଖି ପିଛୁଳକେ ନିପାତ  
କଲା ଓ ତା’ପରେ ଦୁର୍ବାସାଙ୍କ ଆଡ଼େ ଧାବମାନ ହେଲା । ଦୁର୍ବାସା ଦୌଡ଼ିଲେ । କେହି ତାଙ୍କୁ  
ଆଶ୍ରୟ ଦେଲେ ନାହିଁ । ସେ ଯାଇ ବୃଷ୍ଣଙ୍କ ଶରଣ ନେଲେ । ବୃଷ୍ଣ କହିଲେ, “ସୁଦର୍ଶନ ଚକ୍ର  
ଅମ୍ବରୀଷ ବ୍ୟବହାର କରିଛନ୍ତି । ଏକମାତ୍ର ସେ ଏହାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରି ପାରବେ ।”

ଅଗତ୍ୟା ଦୁର୍ବାସା ଯାଇ ପୁଣି ଅମ୍ବରୀଷଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଓ କ୍ଷମାଭିକ୍ଷା କଲେ ।  
ରାଜା ଅମ୍ବରୀଷ ବୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରି ସୁଦର୍ଶନ ଚକ୍ର ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିନେଲେ ।





# ଧୂସର ଦୁର୍ଗ



[ ୧୭ ]

[ତାନ୍ତିକ ଶଂଖୁ ପଦ୍ମସୁଦା ନିର୍ଜନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ ସହ ହଠାତ୍ କାପାଳିନୀର ସାକ୍ଷାତ୍ ହେଲା । ଶଂଖୁକୁ ଦମନ କରିବାର ଉପାୟ ଉଭୟେ ଚିନ୍ତା କଲେ । ସର୍ବୋଦୟ ବେଳେ ଗୋଟିଏ ପାହାଡ଼ ଉପରେ ଥିବା ଯେଉଁ ଶିଳା ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇ ଶଂଖୁ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ୁଥାଏ, ସେହି ଶିଳା ଦେହରେ ଦଉଡ଼ି ବାନ୍ଧ ରଖାଗଲା । ଶଂଖୁ ଆସି ତାହା ଉପରେ ଠିଆ ହେବା ମାତ୍ରେ ଦଉଡ଼ି ଝୁଙ୍କି ଦିଆଗଲା । ତା'ପରେ...]

“ସବନାଗ ! ସବନାଗ !” ବୋଲି ଚିତ୍କାର ରୁହୁଁ ରୁହୁଁ ମନ୍ଦ-ଗୃହ ଯାଇ ସରୋବରରେ କରି ତାନ୍ତିକ ଶଂଖୁ ନିଜ ମନ୍ଦଗୃହକୁ ପଡ଼ିଲା । କାପାଳିନୀର ପୁଣି ତେତା ଫେରି ନିଜ ମନ୍ଦ-ଗୃହ ଆଡ଼େ ଫିଙ୍ଗି ଦେଲା । ମନ୍ଦ-ଆସିଲା । ସେ ଧରେ ଧରେ ଆଖି ଖୋଲିଲା । ଗୃହ ଭ୍ରାମଣ ଶବ୍ଦ କରି ଶୂନ୍ୟକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ି ସେତେବେଳକୁ ଯାଇ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ତା' ଉଡ଼ିଗଲା । ସେ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ବିଷୟରେ ସତେଜ ହେଲେ । କାପାଳିନୀ କାପାଳିନୀର ତେତା ବୁଡ଼ିଗଲା । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଉଠି ବସିବାର ଚେଷ୍ଟା କରି ନିରାଶ କଣ୍ଠରେ ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଘଟଣା ଦେଖି କାବା ହୋଇଗଲେ । କହିଲା, “ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା !”

“ଜହମାସୁ”





ତେଜସ୍ବୀ ଏକାଗ୍ରତା ଭଙ୍ଗ ହେଲା । ସେ ଦେଖିଲେ ପଥର ଦେହରେ ଭରା ଦେଇ କାପାଳିନୀ କୌଣସି ମତେ ଉଠି ଠିଆ ହେବାର ଶେଷ୍ଟା କରୁଛି । ସେ ତାକୁ ଉଠି ଠିଆ ହେବାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କଲେ ।

କାପାଳିନୀକୁ ପାଖରେ ପାଇ ତେଜସ୍ବୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ଶଂଖୁକୁ ତଳେ ପକାଇବା ଯୋଜନାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ରହି କାପାଳିନୀର ଅବସ୍ଥା କିପରି ଅଛି ସେ ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ସେ ସମୟ ପାଇ ନଥିଲେ ।

କିନ୍ତୁ କାପାଳିନୀର ମନୋବେ ଦେଖି ଓ ତା' କଥା ଶୁଣି ତାଙ୍କ ମନ ଖରାପ ହୋଇଗଲା । କାପାଳିନୀ ଦୀର୍ଘନିଶ୍ବାସ ସ୍ବତ୍ତ୍ୱ କହିଲା,

“ତେଜସ୍ବୀ ! ମୋତେ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ଗ୍ରାସ କରିଛି କହିବାକୁ ହେବ । ଆମେ ଯେ ଏତେ ଜଷ୍ଟ କରି, ଗାନ୍ଧୀଙ୍କୁ ପାଣି ଛଡ଼ାଇ ଏ ବୁର ଅଞ୍ଚଳକୁ ଆସିଲୁ, ତା'ର ଆଉ କୌଣସି ମୂଲ୍ୟ ନାହିଁ । ପ୍ରଥମେ ଆମେ ଯେପରି ଅସହାୟ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଥିଲୁ, ବର୍ତ୍ତମାନ ପୁଣି ସେହି ଅବସ୍ଥାକୁ ଫେରିଗଲୁ । ହତାଶା, ପରିଶ୍ରମ ଓ ଦୁଃଖକୁ ଆମ କପାଳରେ ଲେଖା ଥିଲା ।”

କାପାଳିନୀର ଏ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ମନଦୁଃଖର କାରଣ ଠିକ୍‌ଭାବେ ନିମନ୍ତେ ତେଜସ୍ବୀ ଶେଷ୍ଟା କଲେ ଓ ସେ ସରୋବର ଆଡ଼େ ଦୃଷ୍ଟି ପାତ କଲେ । ସେ ସରୋବର ଚିତ୍ତପ୍ତ କୌଣସି ନଦୀ ସହ ସମ୍ବନ୍ଧ ଥିଲା । କାରଣ ନଦୀରେ କୁଆର ଆସିଥିବାରୁ ସରୋବର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଉଦ୍‌ଧାର କଣା ମଡ଼ୁଥିଲା ।

“କାପାଳିନୀ ! ଏ ମନ୍ଦ-ଗୁଡ଼ ସତେ ସତେ ଚର୍ହି ଭିତରେ ଥିବା ଯାକୁ ଶଂଖ ମଧ୍ୟ କଲ ଗର୍ଭରେ ଲାଜ ହେଲା । ତମ ହତାଶାର କାରଣ କ'ଣ ଏଇଆ ?” ତେଜସ୍ବୀ ପଚାରିଲେ ।

“ଓଁ । ତମ ଅନୁମାନ ସତ୍ୟ । ଶଂଖର ମନ୍ଦ-ଗୁଡ଼ ଭିତରେ ଯେ ଖାଲ ସେ ଅପୂର୍ବ ଶ୍ରେଣୀର ଶଂଖଟି ଥିଲା, ତାହା ନୁହେଁ । ଆଦୁର ଅନେକ ଯାକୁ ସାମଗ୍ରୀ ବି ରହିଥିଲା । ସବୁ ଗଲା । ମୋର ଅବଶ୍ୟ କେବଳ ସେ ଶଂଖଟି ପ୍ରତି ଆବର୍ତ୍ତଣ ଥିଲା । ତେବେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ଦ୍ୱାରା ତମର ସହାୟତା



କରିବ ବୋଲି ଶ୍ରୀୟାଲି । ସେସବୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ  
ବସ୍ତ୍ର ପାଇଥିଲେ ଶତ୍ରୁକୁ ପରାଜିତ କରି ରାଜ୍ୟ  
ଫେରି ପାଇବା ତମ ପକ୍ଷରେ ବହୁତ ସହଜ  
ହୋଇଥାନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ସବୁ ସରୋବର ତଳେ  
ହଜିଗଲା । ତମ ଅବସ୍ଥା ବି ସୁବିଧା ରହିଲା ।”  
କାପାଳିନୀ ଭଙ୍ଗାଭଙ୍ଗା କଣ୍ଠରେ କହିଲା ।

ହାତ ପାଆନ୍ତାକୁ ଆସି ସେସବୁ ଅସୁବି  
ଶକ୍ତିଶାଳୀ ବସ୍ତ୍ରମାନ ଯେପରି ଖସି ଚାଲିଗଲେ,  
ସେକଥା ଚିନ୍ତା କରି ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା କିଛି ସମୟ  
ପାଇଁ ଶ୍ୱାସଣ ହତାଶ ଅନୁଭବ କଲେ ।  
ତା’ପରେ ଦମ୍ଭ ସଞ୍ଚୟ କରି କହିଲେ,  
“କାପାଳିନୀ ! ଆଉ ସେସବୁ କଥା ଚିନ୍ତା କରି  
ଲଭ ନାହିଁ । ତେବେ ଦୁଷ୍ଟ ଚାନ୍ଦିକ ଶଂଖୁ  
ଯେ ଚରନ୍ତନ ପାଇଁ ଜଳ ଗର୍ଭରେ ପଡ଼ି  
ଇହଲେକରୁ ଯାଇଛି, ଏହା କ’ଣ କମ୍  
ସନ୍ତୋଷର କଥା ?”

କାପାଳିନୀ କିଛି କହିଲା ନାହିଁ । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା  
ତା’ ଆଡ଼େ ଅନାଇ ତା’ ଦୁଃଖର ଗଭୀରତା  
ଅନୁଭବ କଲେ ଓ କହିଲେ, “କାପାଳିନୀ !  
ସେ ଯାହୁ ଶଂଖଟି ଆସୁଛି କିଥିଲେ ତୁମେ  
ପୁନଃଯୌବନ ଓ ଦୀର୍ଘ ଜୀବନ ପାଇଥାନ୍ତୁ ।  
ଆଜ୍ଞା, ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉପାୟରେ ତାହା  
ପାଇବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ?”

“ନା, ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ! ସେଭଳି ଶକ୍ତି ଅନ୍ୟ  
କୌଣସି ଚକର ନାହିଁ । ମୁଁ ଯେତେବର୍ଷ  
ବଞ୍ଚିଲି, କୌଣସି ଜୀବତ ମଣିଷ ସେତେ



ଦୀର୍ଘଜନ ବଞ୍ଚିନାହିଁ । ପୁଣି ଥରେ ନୂଆ କରି  
ଜୀବନ ଆରମ୍ଭ କରିବ, ସେ ଆଶା ମୋର  
ଆଉ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୃତ୍ୟୁ ମୋ ପାଇଁ  
ଶ୍ରେୟ । ଏଭଳି ଅବସ୍ଥାରେ ବେଶିଜନ  
ବଞ୍ଚିରହି ମୋର କେଉଁ ସୁଖ ? ମୋର ଚିନ୍ତା  
କେବଳ ତମ ପାଇଁ । ତମେ ବହୁ କଷ୍ଟ କରି  
ମୋର ସାହାଯ୍ୟ କରିଛ । ମୋ କଥାରେ  
ଥରେ ମଧ୍ୟ ସନ୍ଦେହ ବା ଦ୍ୱିଧା ପ୍ରକାଶ କରି  
ନାହିଁ । ତୁମପରି ମଣିଷ ସହଜରେ ଦେଖା  
ଯା’ନ୍ତି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତମ ପାଇଁ କିଛି କରି  
ପାରିଲି ନାହିଁ । ମୋର ଏହାହିଁ ଦୁଃଖ ।”  
କାପାଳିନୀ କହିଲା । ତା’ ମୁହଁରେ ବିଷାଦର  
ଚାଳମା ସ୍ପଷ୍ଟ ଥିଲା ।





କାପାଳିନୀର କଥା ଶୁଣି ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ  
ଜ୍ଞାତୟ ଚା' ପ୍ରତି ସହାନୁଭୂତରେ ଭରିଗଲା ।  
କେତେଦିନ ଧରି କାପାଳିନୀ ସେ ଯାଦୁ ଶଂଖ  
ପାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ଚାଲୁଥିଲା । ଆଜି  
ତାହା ହାତକୁ ଆସି ମଧ୍ୟ ଖସି ଚାଲିଗଲା ।  
ପୁଣି ସେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟ ଫେରି  
ପାଇବା ଦିଗରେ ସହାୟତା କରି ରାଣ  
ପରିଶୋଧ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲା । ତାହା  
ବି ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ତେଣୁ କାପାଳିନୀ  
ଦୁଃଖରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିବା ସ୍ୱାଭାବିକ । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା  
ଚା' ଦୁଃଖ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଅନୁଭବ କଲେ ।

“କାପାଳିନୀ! ମୋ ପାଇଁ ତମେ ଦୁଃଖ  
ଭର ନାହିଁ । ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ନଦୀରେ

ଭାସି ଆସି ବଣ ଭିତରେ ପଡ଼ିଥିଲି, ସେତେ-  
ବେଳେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କର ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ପ୍ରାଣର  
ଆଶା ଛାଡ଼ି ଦେଇଥିଲି । ତୁମ୍ଭ ସହ ଦେଖା  
ହେବାରୁ ମୋ ଭିତରେ ନୂତନ ଆଶାର  
ସଞ୍ଚାର ହେଲା । ମୁଁ ଯେ ନୂତନ ଉଦ୍ଧାତାବେ  
ଏତେ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତପ୍ତି ରହିଛି, ଏହା  
କ'ଣ କମ୍ କଥା ? ଛାଡ଼ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମର  
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କ'ଣ, ତାହା ନିରୂପଣ କରିବା ?”  
ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା କହିଲେ ।

“ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା! ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମକୁ ଅଲଗା  
ଅଲଗା ପନ୍ଥା ଧରିବାକୁ ହେବ । ମୁଁ ଆଜି  
କୁଆଡ଼େ ଯିବାକୁ ଚାହୁଁ ନାହିଁ । ଏଇ  
ଅଞ୍ଚଳରେ କୌଣସି ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନଟିଏ  
ବାଛି ନେଇ ଶେଷ ଜୀବନ ବିତାଇବି ।”  
କାପାଳିନୀ କହିଲା ।

“ବେଶ୍, ଉତ୍ତମ କଥା । କାଳ ନାଶର  
ସହାୟତାରେ ମୁଁ ତମମାନଙ୍କ ତେବେ ଏ  
ପାହାଡ଼ ଶୀର୍ଷରେ ଗୋଟିଏ କୁଡିଆ ବନାଇ  
ଦେବି । କ'ଣ ପାହାଡ଼ ଉପରକୁ ଯାଇ  
ଦେଖିବା ?” ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ପଚାରିଲେ ।

କାପାଳିନୀ ଏଥିରେ ସମ୍ମତ ଦେଲା ।  
ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଆଗେ ଆଗେ ପାହାଡ଼ ଉପରକୁ  
ଚାଲିଲେ । ତାଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ କଲେ କାଳନାଗ  
ଓ କାପାଳିନୀ ।

ସେମାନେ ଉପରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ, ଯେଉଁ  
ସ୍ଥାନରୁ ସେମାନେ ଶଂଖକୁ ଟାଣି ତଳେ



ପଢାଇ ଦେଇଥିଲେ, ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ସେଠାରୁ ତଳକୁ ଅଟକିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ତାଙ୍କ ମୁହଁରେ ବସ୍ତ୍ର ପୁଟି ଉଠିଲା । ତା' ଦେଖିଲେ ଶଙ୍ଖ କିଛି ତଳେ ଗୋଟିଏ ପଥର ଉପରେ ପଡ଼ିଲା । ତା' ମୁହଁ ତଳଆଡ଼କୁ ରହୁଛି । ତା' ଦେହରେ ଜୀବନ ଅଛି ବୋଲି ମନେ ହେଉଥିଲା । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଏକ ସ୍ଥାନରେ ତାକୁ କିଛି ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ କଲେ ।

ସେ ବୁଝିପାରିଲେ ନାହିଁ, ତାକୁ ସେହିପରି ଅବସ୍ଥାରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଚାଲିଯିବେ ନା ତାକୁ ଶତମ୍ଭ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବେ । ଶଙ୍ଖ ତା' ଜୀବନକାଳ ଭିତରେ ଅସଂଖ୍ୟ ଲୋକଙ୍କର କ୍ଷତ କରିଛି । ନିଜର କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ସେ କେତେ ଲୋକଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଛି, ପ୍ରତ୍ୟହଂସା ପାଇଁ କେତେ ଲୋକଙ୍କୁ କଲବଳ କରିଛି । ଏସବୁ ବିଷୟ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା କାପାଳିନୀ ପାଖରୁ ଶୁଣିଥିଲେ । ଲେଖି ଶଙ୍ଖକୁ ଖାଣି ତଳେ ପକାଇଦେବା ଦିଗରେ ତାକୁ କୌଣସି ସଙ୍କୋଚ ଲାଗି ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଶଙ୍ଖ ଅତେବେ ଦୋଇ ପଡ଼ିଥିବା ବେଳେ ତାକୁ ମାରି ପକାଇବା ନିର୍ମମତା ହେବ । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ, ତାକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ସେ ଯଦି ପୁଣି ବଞ୍ଚି ରହିବ, ତେବେ ନିର୍ମମ ଭାବରେ ସେ ପ୍ରତ୍ୟହଂସାପରାୟଣ ହୋଇ କ'ଣ କରିବ ସେକଥା କଳନା କରିବା ସହଜ ନୁହେଁ । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ବଡ଼ ଦୃଢ଼ରେ ପଡ଼ିଲେ ।



“କ’ଣ ଦେଖୁଛ ?” କାପାଳିନୀ ପଚାରିଲା ।

“ତାଲିକ ଶଙ୍ଖ ହତ୍ୟା ଗର୍ଭରେ ପଡ଼ି ଯାଇଛି ବୋଲି ଆମର ଧାରଣା ଭୁଲ । ସେ ଏଇଠାରେ ପଡ଼ିଛି ।” ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା କହିଲେ । ସେ ଶୁଣି ଏ ବଡ଼ ପଥର ଅପସାରଣ କରି ତା' ପାଖକୁ ଯିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଲେ । କାପାଳିନୀ ତାଙ୍କୁ କିଛି କହିବାକୁ ପାରିନଥିଲା, ଏତକବେଳେ ପଥର ଗୁଡ଼ିକ ଭାରସାମ୍ୟ ହରାଇଲେ । ଶଙ୍ଖ ଯେଉଁ ପଥର ଉପରେ ପଡ଼ିଥିଲା, ସେ ପଥର ତଳକୁ ଖସି ଚାଲିଗଲା— ଶଙ୍ଖ ସମେତ ।

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ ଦୃଢ଼ ଦୂର ହେଲା । ଯାହା ହେବାର କଥା, ତାହା ବଳେ ବଳେ





ହୋଇଗଲା । ତଥାପି ସେ ଯେ ଖୁସି ହେଲେ,  
ଚାହା ନୁହେଁ ।

ଏହାପରେ ସେ କନିଷ୍ଠ ପୁଅ ଉପରକୁ  
ଉଠିଲେ । ପାହାଡ଼ ଉପରେ ଯେଉଁଠାରେ  
ସକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଟାଣୁର ମନ୍ଦ-ଗୁଡ଼ ତିଆ  
ହୋଇଥିଲା, ସେହି ସ୍ଥାନ କାପାଳିନୀ ସକାଶେ  
ଗୁଡ଼ ନିର୍ମାଣ ନିମନ୍ତେ ଉପଯୁକ୍ତ ମନେ ହେଲା ।

“ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ! ତମକୁ ଶେଷ ଲାଗିନାହିଁ ?  
ମୋତେ ତ ସ୍ୱାସଣ ଶେଷ ଲାଗିଲାଣି !”  
କାପାଳିନୀ କହିଲା ।

“କିନ୍ତୁ ଫଳମୂଳ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ନିମନ୍ତେ  
ତଳକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।” ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ବୁଣ୍ଡିତ  
ଭାବରେ କହିଲେ ।

“ତମକୁ ଆଉ ସେଭଳି ପରିଶ୍ରମ କରିବାକୁ  
ଡେଇ ନାହିଁ ।” ଏହା ହେ କାପାଳିନୀ  
ବାଳନାକୁ ଡାକି କହିଲା, “ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ  
ତୋତେ ତୋ ନିଜ ରୂପ ଫେରାଇ ଦେବି ।  
ଏଣିକି ତୁ ସ୍ୱାଧୀନ । ଯାହା ଲଜ୍ଜା ଚାହା  
କରିପାରୁ ।”

ଏହା କହି କାପାଳିନୀ କାଳକେତୁ ଉପରେ  
କିଛି ମଳ ପାଣି ଛୁଟେଇ ଦେଲା । ଗୁଡ଼  
ଗୁଡ଼ କାଳନାଗ ଗୋଟିଏ ବଳବାନ୍ ଯୁବକରେ  
ପରିଣତ ହେଲା । ସେ କାପାଳିନୀକୁ ଉଦ୍ଧାର  
ହୋଇ କହିଲା, “ତମର ଦୟା ପାଇଁ  
ଅନ୍ୟତାଙ୍କ ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇବା ସତ୍ତ୍ୱେ ମୁଁ  
ତମର ଅନୁଗତ ହୋଇ ରହିବି ।”

ଏହା ମରେ ସେ ଯୁବକ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କୁ  
ଅଭିବାଦନ ଜଣାଇ କହିଲା, “ଯୁବକେ !  
ତୁମ ପ୍ରତି ମୁଁ ବହୁତ କୃତଜ୍ଞ ।”

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା କହିଲେ, “ଯୁବକ, ତୁମର  
ଅସଲ ନାମ କ’ଣ ମୁଁ ଜାଣେନା । ମୋର  
ଜଣେ ଶତ୍ରୁ ଅଛି । ତା’ ନାମ ସର୍ପକେତୁ । ମୁଁ  
ତୁମକୁ କାଳକେତୁ ଡାକିବା ବେଳି ଗ୍ରହଣ ।”

“ବେଶ୍, ଯୁବରାଜ, ବେଶ । ମୋତେ  
କାଳକେତୁ ବୋଲିଛି ଡାକନ୍ତୁ । ଦିନେ ହୁଏତ  
ଆମେକ ଶତ୍ରୁକୁ ଦମନ କରିବା ଦିଗରେ ମୁଁ  
ଆପଣଙ୍କ ସହାୟତା କରିବି ।”

ଏହା କହି କାଳକେତୁ ବେଗୁଲି ବେଗେରେ  
ପାହାଡ଼ ତଳକୁ ଅବତରଣ କଲେ ।







ଭିତରେ ଏକାକୀ ଛୁଡ଼ିଦେଇ ଯିବା ଠିକ୍ ହେବ ନାହିଁ । ସେ ନୟଚେହେଲେ ବି ତୁମ ଉପରେ ବଶ୍ୱାସ ରଖିବୁ ।” ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା କହିଲେ । ତା’ପରେ ସେ ବଣ ଭିତରୁ ଜନପଦ ଅଭିମୁଖେ ବାହାରି ଯିବାର ଉପାୟ ସବିଶେଷ କାଳକେତୁ ନିକଟରୁ ଜାଣିନେଲେ । ନିଜ କର୍ମ ଉପରେ ସବୁ ଛୁଡ଼ି ଦେଇ ନିଜ ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରିଯିବାକୁ ସେ ମନସ୍ଥ କଲେ ।

ସକାଳ ହେବା ମାତ୍ରେ ସେ ଯାଇ ସରୋବରରେ ସ୍ନାନ କଲେ ଓ ଆସି କାପାଳିନୀକୁ ନିଜ ଯୋଜନା ବିଷୟ କହିଲେ । କାପାଳିନୀ ତାକୁ କିଛି ସାହାଯ୍ୟ କରି ପାରୁ ନଥିବାରୁ ପୁନଶ୍ଚ ମନସ୍ଥାପ କଲା ଓ କହିଲା, “ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ! ମୋର ବଶ୍ୱାସ ତମେ ଶହୁ ଦମନ କରି ନିଜ ରାଜ୍ୟ ଓ ଦୁର୍ଗ ଉଦ୍ଧାର କରିବ ।”

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା କାଳକେତୁର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁସାରେ ଉତ୍ତର ଦିଗ ଅଭିମୁଖେ ଯାତ୍ରା କଲେ ।

ସାଞ୍ଜ ଦିନ ଚାଲିବା ପରେ ସେ କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇ ଗୋଟିଏ ଗଛ ତଳେ ମାଟି ସମତଳେ କରି ଶୋମର ଉଦ୍ୟମ କରୁଛନ୍ତି, ଅଦୂରରୁ ଚାହିଁଲା ଏକ ବିକଟ ରଡ଼ି । ସେ ଅନାଇ ଦେଖିଲେ, ଗୋଟିଏ ଦିପ ଉପରୁ ଅବତରଣ କରି ଆସୁଛି ଭ୍ରଷଣ ଡାହାଳ କୁକୁରଟିଏ । ସେ ପଛ ଗୋଡ଼ରେ ଠିଆ ହୋଇ ଆଗ ଗୋଡ଼ର ଉତ୍ସୁକର ନଖମାନ ବାହାର କରି ତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଦୈର୍ଘ୍ୟ ଆସୁଥାଏ ।

“ଏଇଟା କଦାପି ସାଧାରଣ କୁକୁର ନୁହେଁ; କୌଣସି ରକ୍ଷସ ।” ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଭାବିଲେ ।

ହଠାତ୍ ତାଙ୍କ ଆଖିରେ ପଡ଼ିଲା ଶକ୍ତି ଏ ଜଞ୍ଜର । ସେ ବଣ ଭିତରକୁ ଜଞ୍ଜର କପରି ଆସିଲା ସେ ବୁଝିପାରିଲେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସେ ଗୋଟିଏ ହାତରେ ତଲ୍ଲୁଆର ଓ ଅନ୍ୟ ହାତରେ ଜଞ୍ଜର ଧରି ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲେ । ଡାହାଳ ଗତ ବଡ଼ାଇ ମାଡ଼ି ଆସୁଥାଏ ।

(ହମଶଃ)







## ଯମଙ୍କ ମହିଷ

ନିଶା ଶରଜୁଥାଏ । ଭୂତାକୁ ଭୂତା ଶୀତଳ  
ପବନ ସାଜକୁ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ବର୍ଷା ମଧ୍ୟ  
ପିନ୍ଧୁଥାଏ । ବଜ୍ରଧ୍ବନି ଓ ଶୂନଶ୍ୱାପଦଙ୍କ ରଡ଼ି  
ମଝିରେ ଶୁଭୁଥାଏ ଅଗରିଷ୍ଠମାନଙ୍କ ଅଛନ୍ତାସ୍ୟ ।  
ଘନ ଘନ ବଜ୍ରଲି ଆଲ୍ଲାଅରେ ଦିଶିଯାଉଥାଏ  
ଭୟାବହ ମୁହଁଟିମାନ ।

କିନ୍ତୁ ରାଜା ବିହମାଙ୍କ ତଳେ ମଧ୍ୟ ବିଚଳିତ  
ବୋଧ ନକରି ଯୁନବାର ସେ ପ୍ରାଚୀନ ବୃକ୍ଷଟି  
ପାଖକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲେ ଓ ବୃକ୍ଷାଗ୍ରହଣ  
କରି ଶବ୍ଦଟିକୁ ଉତ୍ତାର ଆଣିଲେ । ତେବେ  
ତାକୁ କାନ୍ଦରେ ପକାଇ ଶୂନ୍ୟ ଶୂନ୍ୟ  
ଅତ୍ୟନ୍ତ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବା ମାତ୍ରେ  
ଶବ୍ଦଟି ବେତାଳ କହିଲା, “ରାଜା! ତମେ  
ଏ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଗପୁରୀ ରାଜରେ ଯେ ଏଭଳି ପରିଶ୍ରମ  
କରୁଛ, ଏଥିରେ ନିଶ୍ଚୟ ତମର କିଛି ବିଶେଷ  
ସ୍ୱାର୍ଥ ନିହିତ ଅଛି । ତେବେ କଥା କ’ଣ କି

ବେତାଳ କଥା





ଅନେକ ସମୟରେ ଅଭିଷ୍ଟ ସ୍ୱାର୍ଥ ସିଦ୍ଧିର ସୁଯୋଗ ଆସିଗଲେ ମଧ୍ୟ ଲୋକେ ସେ ସୁଯୋଗ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ନାହିଁ । କୁମାର ମିଶ୍ର ନାମକ ଜଣେ ବୈଦ୍ୟର କାହାଣୀ କହୁଛି ଶୁଣ । ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରମଭାର ଲଘବ ମନେ ହେବ ।”

ବେତାଳ ଶୀଘ୍ର: ବିଦ୍ୟାଚଳ ରାଜ୍ୟର ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମରେ ସଦାନନ୍ଦ ମିଶ୍ର ନାମକ ଜଣେ ବୈଦ୍ୟ ଥିଲେ । ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭଲ ମର୍ତ୍ତ୍ତିଷ୍ଠ ଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଚିକିତ୍ସାରେ ରୋଗୀମାନେ ଖୁବ୍ ଉପକୃତ ହେଉଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ ବହୁତ କଷ୍ଟରେ ଚଳୁଥିଲେ । କାରଣ ସେ ରାଜ୍ୟର ଲୋକେ ଖୁବ୍ ଗର୍ବିତ ଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ଯଥେଷ୍ଟ ପଇସାପତ୍ର ଦେଇପାରୁ ନଥିଲେ ।

ସେ ମଧ୍ୟ ରୋଗୀମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ନିଜ ଚରଣରୁ କିଛି ମାଗିପାରୁ ନଥିଲେ ।

କେନ୍ଦ୍ର କେନ୍ଦ୍ର ଶୁଭେଚ୍ଛୁ ତାଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇ କହୁଥିଲେ: “ତମେ ରଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଅ । ସେ ତମକୁ ସମ୍ମାନ ଓ ଅର୍ଥ ଦେବେ । ଶେଷ ଜୀବନ ସୁଖରେ ରହିବ ।”

ସଦାନନ୍ଦ ଏସବୁ ଶୁଣି ତୁମ୍ଭ ରହନ୍ତୁ । କଥା ହେଲା, ତାଙ୍କର ଆଧୁବେଦରେ କୌଣସି ଉପାୟ ନଥିଲା । କାରଣ ସେ କୌଣସି ଅନୁଷ୍ଠାନରୁ ବା କୌଣସି ବୁଝୁଠାରୁ ଚିକିତ୍ସା-ବିଦ୍ୟା ଶିଖି ନଥିଲେ । ତାଙ୍କ ବାପା ଜଣେ ସାଧାରଣ କବିରାଜ ଥିଲେ । ତାଙ୍କରିଠାରୁ ସେ ନିଜେ ଯେତକି ଯାହା ଶିଖିଥିଲେ । ପୁଣି ନିଜ ଆନ୍ତରିକତା ଏବଂ ଅଭିଜ୍ଞତା ଥିଲା ତାଙ୍କର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ସମ୍ପଦ । ରଜାଙ୍କ ପାଖରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଉପାୟ-ଧାରା କବିରାଜମାନେ ଥା’ନ୍ତି । ରଜା ତାଙ୍କୁ କାହିଁକି ପାସଙ୍ଗରେ ପକାଇବେ ?

ଥରେ ସଦାନନ୍ଦ ଅସୁସ୍ଥ ହୋଇ ଯେମିତି ଯାଏଁ ହେଲେ । ଜ୍ୱରର ଲକ୍ଷଣରୁ ସେ ବୁଝିପାରିଲେ କି ତାଙ୍କ ଶେଷ ସମୟ ଉପସ୍ଥିତ । ସେ କୁମାରଙ୍କୁ ପାଖକୁ ଡାକି କହିଲେ, “ପୁଅ! ମୋର ଯିବାବେଳେ ହୋଇଲେ । ଦୁଃଖର କଥା, ତୋ ପାଇଁ କିଛି ସଞ୍ଚ ପାରି ନାହିଁ । ତେବେ ଗାଁ ଲୋକେ ଆମକୁ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି । ତୁ ତ ଅଳ୍ପ ପାଠ ପଢ଼ୁ । ମୋ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ



ତୁ ଏଠାରେ ଗୋଟିଏ ଗୁଟିଆଳୀ ଖୋଲି  
ପିଲଙ୍କୁ ପ୍ରାଥମିକ ପାଠ ପଢ଼ା । ସେଥିରେ  
କୌଣସି ମତେ ଚଳିଯିବୁ ।”

କୁମାର କହିଲା, “ବାପା ! ତୁମେ ମୃତ୍ୟୁ  
କଥା କାହିଁକି ଭୁଲୁଛ ? ରେଣ କାହାର ନ  
ହୁଏ ? ତମେ ସୁସ୍ଥ ହେବା ପରେ ଏସବୁ  
ବିଷୟ ଆଲୋଚନା କରିବା ।”

“ନା, ପୁଅ । ମୁଁ ସୁସ୍ଥ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା  
ନାହିଁ । ସେପରି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖିଛି ବୋଲି  
ତୋତେ କହୁଛି ।” ସଦାନନ୍ଦ କହିଲେ ।

“ବାପା ! ତୁମ ପାଖରେ ମୁଁ ମିଛ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି  
ଦେବନାହିଁ । ମୁଁ ଗୁଟିଆଳୀ କରିବି ନାହିଁ ।  
ତୁମ ଅନ୍ତେ ତୁମର ଭଲ ବୈଦ୍ୟ ହୋଇ  
ଜୀବିକା ନିବାହ କରିବି ।” କୁମାର କହିଲା ।

“ପୁଅ ! ମୁଁ ଜାଣେ ତୁ ବୁଦ୍ଧିମାନ ଓ  
ବିବେକୀ । ମୋଠୁଁ ସେତକ ଚିକିତ୍ସା-ବିଦ୍ୟା  
ଶିଖିବୁ, ସେଥିରେ କୌଣସି ମତେ ଚିକିତ୍ସା  
କାର୍ଯ୍ୟ କରି ପାରିବୁ, କିନ୍ତୁ ତାହା ଠିକ୍ ହେବ  
ନାହିଁ । ଯଦି ଗୁଟିଆଳୀ ଖୋଲିବାକୁ ମନ  
କହୁନାହିଁ, ତେବେ ଗୃହବାସ କରିପାରୁ ।”  
ସଦାନନ୍ଦ କହିଲେ ।

“ବାପା ! ମୁଁ ଚିକିତ୍ସା-ବିଦ୍ୟାର ଜାଣେ  
କ’ଣ ? ସେତକ ଜ୍ଞାନ ନେଇ ମୁଁ ବୈଦ୍ୟ  
ହେବି ନାହିଁ । ମୁଁ ଯାଇ ମହେନ୍ଦ୍ର ଯୋଗୀଙ୍କ  
ଅଶ୍ରମରେ ଶିକ୍ଷାଲାଭ କରିବି । ତା’ପରେ ବୈଦ୍ୟ  
ବ୍ୟବସାୟ କରିବି ।” କୁମାର ଉତ୍ତର ଦେଲା ।



ଏଥର ସଦାନନ୍ଦ ଆଉ କିଛି କହିଲେ  
ନାହିଁ । ଜଣାଗଲା, ସେ ଅନ୍ତେ ପ୍ରସନ୍ନ  
ହେଲେ । ଏହାର ଦୁଇଦିନ ପରେ ସଦାନନ୍ଦ  
ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କଲେ ।

ଗାଁ ଲୋକେ ସବୁ ଦାୟିତ୍ବ ନେଇ ତାଙ୍କ  
ଅନ୍ତ୍ୟେଷ୍ଠି ଟିପ୍ପା କଲେ । କୁମାରକୁ  
ସେମାନେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାର ଭରସା ଦେଲେ ।  
କୁମାର ସେମାନଙ୍କ ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ଅଭିଭୂତ ହେଲା  
ଓ ଘରବାଡ଼ି ସେମାନଙ୍କ ଜମା ଦେଇ ମହେନ୍ଦ୍ର  
ଯୋଗୀଙ୍କ ଆଶ୍ରମ ଅଭିମୁଖେ ଗୁଲିଲା ।

ମହେନ୍ଦ୍ର ଯୋଗୀଙ୍କ ପାଖରେ ଅନେକ  
ଶିଷ୍ୟ ଥିଲେ । କିଏ ଯୋଗ ଶିକ୍ଷା କରୁଥିଲା ତ  
କିଏ ଜ୍ୟୋତିଷ ବିଦ୍ୟା, କିଏ ବା ଆୟୁର୍ବେଦ





ଶିକ୍ଷା କରୁଥିଲା । ସେଠାରୁ ଯେଉଁମାନେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେଉଥିଲେ, ସମାଜରେ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଲାଭ ସହଜ ହେଉଥିଲା ।

କୁମାର ମହେନ୍ଦ୍ର ଯୋଗୀଙ୍କୁ ଆଧୁବେଦ ଶିକ୍ଷା ଦିଶରେ ନିଜ ଆଗ୍ରହ କଥା କହିଲା । କୁମାରକୁ କେତୋଟି ପ୍ରଶ୍ନ ଶୁଣି ଓ ବାଳକର ଆକ୍ରମିକତା ଦେଖି ସେ ତାକୁ ଶିକ୍ଷା ଦୂପେ ହେବା କରିନେଲେ ।

କୁମାର ଗଭୀର ମନଯୋଗ ସହକାରେ ଆଧୁବେଦ ଶିକ୍ଷା କଲା । ତା' ନିଷ୍ଠା ଓ ବ୍ୟବହାର ଯୋଗୁଁ ମହେନ୍ଦ୍ର ଯୋଗୀ ତାକୁ କ୍ରମେ ନିଜ ଧୂଆ ଭଳି ସ୍ନେହ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

କୁମାରର ବିଦ୍ୟା ସମାପ୍ତ ହେଲା । ସେତେବେଳକୁ ଗୁରୁ ନୂଆ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରୁ ନଥିଲେ । ଦିନେ ସେ ଘୋଷଣା କଲେ : ସମସ୍ତଙ୍କର ବିଦ୍ୟା ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି । ଏଣିକି ସେମାନେ ଘରକୁ ଯାଇ ପାଠନ୍ତୁ । ଶେଷ ଜୀବନ ସେ ନୀରବରେ ତପସ୍ୟାରତ ରହି ବିତାଇବେ ।

ଜଣ ଜଣ କରି ଶିକ୍ଷ୍ୟମାନେ ଗୁରୁ ଯିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଦିନେ ମହେନ୍ଦ୍ର ଯୋଗୀ କୁମାରକୁ ପାଖକୁ ଡାକି କହିଲେ, “ବାପା ! ତୁ ସଫଳ ଚିକିତ୍ସକ ହେବୁ, ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ଗୁରୁଙ୍କିଲେ ବହୁତ ଉପାଜନ ବି କରି ପାରିବୁ । ତେବେ ଗଭୀର ଲୋକଙ୍କ ଚିକିତ୍ସାରେ ହେଲା କରିବୁ ନାହିଁ । ଯଦି ମୋଠୁ ଆଉ କିଛି ଗୁରୁ, କହ ।”

“ଗୁରୁଦେବ ! ମୃତ୍ୟୁକୁ କିପରି ଦୂର କରି ହେବ ?” କୁମାର କହିଲା ।

“ବାପା ! ମୃତ୍ୟୁକୁ ଦୂର କରିବାକୁ ହେଲେ ମଣିଷକୁ ଦେବତା ହେବାକୁ ପଡିବ । ତାହା ସହଜ ନୁହେଁ କି ସେ ଦିଗରେ କୌଣସି ଉପାୟ କହିବା ମୋ ସାଧରେ ନାହିଁ । ତେବେ ତୋତେ ଗୋଟାଏ ବର ଦେଉଛି । ରୋଗୀ ପାଖକୁ ପ୍ରଥମେ ଗଲବେଳେ ମୋତେ ସ୍ମରଣ କରି ତା' ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଗୁରୁଦେବୁ । ମୃତୁର୍କ ପାଇଁ ଯଦି ତୋ ଆଖିରେ ଗୋଟିଏ ମହାଶର ରୂପ ଦେଖାଯିବ, ତେବେ ହୃଦିରୁ ଯେ ରୋଗୀର ମୃତ୍ୟୁ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ।”



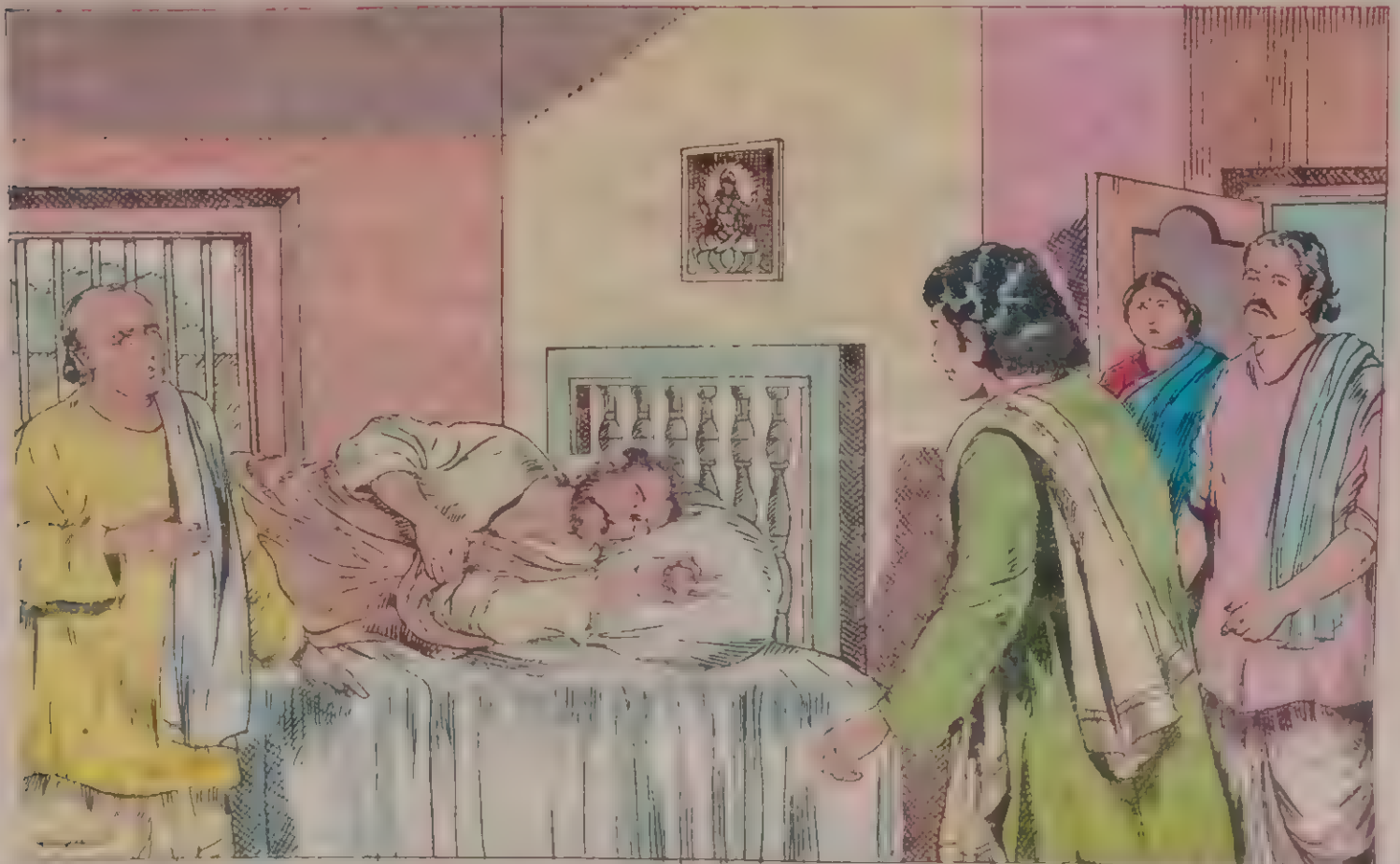
“ଗୁରୁଦେବ ! ଅନ୍ତତଃ ଅରୁଚିଏ ମଧ୍ୟ ସେ ମହାଶୟକୁ ମୁଁ ତତ୍ତ୍ୱ ପାରିବି ନାହିଁ ?”

ମହେନ୍ଦ୍ରଯୋଗୀ କିଛି ସମୟ ଚୁପ୍ ରହି କହିଲେ, “ଆଜ୍ଞା ବାପା, ତୋତେ ଏହି ବର ଦେଲି. ମାତ୍ର ଅରୁଚିଏ ଯେ କୌଣସି ଲୋକର ମୁଖ ଶୁଦ୍ଧ ରେକି ପାରିବୁ । ମହାଶୟକୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ତନିଅର ଦୁର୍ଗା ନାମ ଉଚ୍ଚାରଣ କଲେ ମହାଶୟ ପଲାଇବ; କିନ୍ତୁ କାହା ଭାଗ୍ୟରେ ହସ୍ତସେପ କଲେ ନିଜ ଭାଗ୍ୟ ବଦଳିଯାଏ । ତୁ ସେପରି କଲେ ଆୟୁଦେବ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୁଲିଯିବୁ ।”

କୁମାର ଆଉ କିଛି କହିଲା ନାହିଁ । ସେଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଚାଲିଗଲା । ଗାଁ ଲୋକେ ତାକୁ ପାଇ ଅଶେଷ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ । ସେ ଚକିତ୍ରାରେ ଅତି ଶୀଘ୍ର ଖ୍ୟାତ

ଲାଭ କଲା । ଯେଉଁଠି ସେ ମହାଶୟ ଦେଖିଯାଆନ୍ତେ, ସେଠାରେ ସେ ଚକିତ୍ରା-ଦାୟିତ୍ୱ ହାତକୁ ନେଇ ନଥାଏ । କୌଣସି ନା କୌଣସି ଆଳରେ ସେତଳ ରୋଗୀକୁ ଏଡ଼ାଇ ଯାଉଥାଏ । ଯାହାର ଚକିତ୍ରା ସେ କରୁଥାଏ, ସେ ରୋଗୀ ଭଲ ହୋଇଯାଉଥାଏ । ଫଳରେ ଗୁଣିଆଡ଼େ ରଟିଗଲା କି କୁମାର କବିରାଜ ଯାହାକୁ ଚକିତ୍ରା କରନ୍ତି, ସିଏ ମରେ ନାହିଁ !

ଥରେ ବିନ୍ଦ୍ୟାତଳ ରାଜ୍ୟର ସେ ମୂଲକରେ ଗୋଟିଏ ସଂହାମକ ଦେଗ ଦେଖାଦେଲା । କୁମାର ଦିନରତ ଲାଗି ଲୋକଙ୍କ ରୋଗ ଉପଶମ କରୁଥାଏ । ସେତକ ବେଳେ ବିନ୍ଦ୍ୟାତଳକୁ ଲାଗିଥିବା ସୁନ୍ଦରପୁର ନାମକ ରାଜ୍ୟରୁ ଦୁଇ ଆସି ତାକୁ କହିଲା, “ବୈଦ୍ୟବର ! ଆମ







ରାଜାଙ୍କ ଏକମାତ୍ର କନ୍ୟାଙ୍କ ଜୀବନ ସଙ୍କଟାପନ୍ନ ।  
ରାଜା ଆପଣଙ୍କ ଖ୍ୟାତି ଶୁଣିଛନ୍ତି ।”

ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୁମାର କୌଣସି ରାଜ-  
ଦରବାରରୁ ଡାକରା ପାଇ ନଥିଲା । ମନରେ  
ଥିବା ବହୁ ଦିନର ଆକାଂକ୍ଷା ହଠାତ୍ ଜୀବି  
ହୋଇ ଉଠିଲା । ସେ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲା ।

ସେ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକେ ଆସି ମିଳନ କରି  
କହିଲେ, “ବୈଦ୍ୟରାଜ! ଏ ସ୍ୱତ୍ୱାମକ ରୋଗ  
ବ୍ୟାପିଥିବା ବେଳେ ଆପଣ ଦୂରକୁ ଚାଲିଗଲେ  
ଆମେ କରିବୁଁ କ’ଣ?”

“ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନାହିଁ । ମୁଁ ସତ୍ତ୍ୱର ଫେରି  
ଆସିବି ।” ଏହା କହି କୁମାର ସୁନ୍ଦରପୁର  
ଗଲା ।

ରାଜପ୍ରାସାଦରେ କୁମାରକୁ ବସେ  
ଅଭ୍ୟର୍ଥନା ଦିଆଗଲା । ରାଜା କହିଲେ,  
“ଭଦ୍ରେ! ଆପଣଙ୍କ ଖ୍ୟାତି ଶୁଣି ଡକାଇଲି ।  
ମୋ କନ୍ୟାକୁ ଭଲ କରିବା ଲେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ  
ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାସାଦ ଗଢ଼ି ଦେବି ।  
ଦାସଦାସୀ ଶୁଣି ଦେବି । ତା’ଛଡ଼ା ଦେବି  
ବସୁଲ ପରିମାଣ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ମୁଦ୍ରା ।”

କୁମାର ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ କୋଠରୀ ଭିତରେ  
ପଶିଯାଇ ଦେଖିଦେଲା ମହାଶୟର ରୂପ । ପ୍ରଥମେ  
ସେ ଦୁଃଖିତ ହେଲା । ତା’ପରେ ଘୃର କଲ  
ଜନିବାର ଦୁର୍ଗନ୍ଧାମୟ ସ୍ୱରଣ କରି ମହାଶୟ  
ଚଢ଼ି ଦେବ ।

ସେତକ ବେଳେ ରାଜା ତା’ କାନ ପାଖରେ  
କହିଲେ, “ବାବୁ! ଏ କନ୍ୟା ମୋର  
ଏକମାତ୍ର ସନ୍ତାନ । ସମସ୍ତେ ହାଲୁ ଗଢ଼ି  
ଦେଇଛନ୍ତି । ତମେ ଯଦି ଏହାକୁ ବଞ୍ଚାଇ  
ପାରିବ, ତେବେ ତମକୁ ବରଂ ମୋ ଜାମାତା  
ରୂପେ ବରଣ କରିବି । ତମେ ହେବ ମୋ  
ପରେ ଏ ରାଜ୍ୟର ରାଜା ।”

“ମହାରାଜ! କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ । ଏହାକୁ  
ରକ୍ଷା କରିବା ମୋର ସାଧାରଣ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।” ହଠାତ୍  
ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ କୁମାର କହିଲା ।

“ବାବୁ! ସେପରି କୁହନା । ଟେଣ୍ଡା  
କର ।” ରାଜା ବ୍ୟାକୁଳ ଭାବରେ କହିଲେ ।

“କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ । ଟେଣ୍ଡା କରି ଲଭି ନାହିଁ ।”  
ଏହା କହି କୁମାର ଚଢ଼ିବେଳେ ବେଗରେ ବାହାରି



ଶଲ । ତା'ପରେ ସେ ସିଧା ଫେରି ଆସିଲା  
ତାଙ୍କ ଗ୍ରାମକୁ ଏବଂ ସାଧାରଣ ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କ  
ସେବାରେ ନିଜକୁ ନିୟୋଗ କଲା ।

ବେତାଳ ଶଶକ ସକାଶେ ତୁମ୍ଭ ରହି  
ଜୀବ ଜଣ୍ଡରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା, “ରାଜା ! କୁମାର  
କାହିଁକି ଏଭଳି ନିର୍ଦ୍ଦୋଷତା କଲା ? କେତେ  
ଦିନରୁ ଧନୀ ହେବା ନିମନ୍ତେ ତା' ମନରେ  
ବାସନା ଥିଲା । ଅଥଚ ରାଜା ହେବାର  
ସୁଯୋଗ ପାଇ ତାହା ସେ ପାଦରେ ଠେଲି  
ଦେଲା କାହିଁକି ? ତା'ର ମସ୍ତିଷ୍କ-ବିକୃତ  
ଘଟିଲା କି ? ପାରିଲେ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର  
ଦିଅ । ଉତ୍ତର ଦେବାର ଶକ୍ତି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ  
ଯଦି ନାରବ ରହିବ, ତେବେ ତମ ଶୀର  
ହେବ ସ୍ପନ୍ନିତ ।”

ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ମଧ୍ୟ ବିଳମ୍ବ ନକରି ରାଜା ବିଜ୍ଞମାର୍ଗ  
ଉତ୍ତର ଦେଲେ, “ସୁଖରେ ରହିବା ସକାଶେ  
କୁମାର ଯେ ଅନେକ ଦିନରୁ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଥିଲା,  
ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ମଣିଷ କେବଳ

ଗୋଟିଏ ଇଚ୍ଛା ବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଗୁଳିତ  
ହୁଏ ନାହିଁ । ସାଧାରଣ ଲୋକ ପାଇଁ ଅର୍ଥ,  
କ୍ଷମତା ବା ରାଜସିଂହାସନ ବହୁତ ବଡ଼ କଥା  
ହୋଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ସିଏ ଆଦର୍ଶବାଦୀ ବା  
ବିବେକୀ, ତା' ପାଇଁ ତା' ଆଦର୍ଶ ଓ ବିବେକ  
ବଡ଼ କଥା । ସୁଖ ସକାଶେ କୁମାରର ଯେତକି  
ଆଗ୍ରହ ଥିଲା, ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସେବା ପାଇଁ  
ତା'ର ଆଗ୍ରହ ଓ ଗୁରୁତ୍ୱ ଉପଦେଶ ତାହା  
ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟବାନ ବୋଲି ସେ ମନେ  
କଲା । ବୈଦ୍ୟ ଭାବରେ ସେ ବହୁ ଲୋକଙ୍କର  
ଉପକାର କରୁଥିଲା । ସେଥିରୁ ବିରତ ହେବା  
ତା' ପକ୍ଷରେ ଅବିଚାରକତା ହୋଇଥାନ୍ତା ।”

ସର୍ତ୍ତ ଅନୁସାରେ ରାଜା ନାରବରେ  
ବେତାଳକୁ ଯଥା ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚାଇଦେବା  
କଥା । ତାଙ୍କ ମୌନ ଭଙ୍ଗ ହେବାରୁ ଶବ  
ସହ ବେତାଳ ତାଙ୍କ କାନ୍ଦରୁ ଖସିଯାଇ  
ପୁନର୍ବାର ସେ ବୃକ୍ଷ ଡାଳରେ ଝୁଲି ପଡ଼ିଲା ।  
(କଲ୍ପିତ)





## ଲକ୍ଷ୍ୟ ଭେଦ

ସୁକୁମାର ଜଣେ ଅନ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟ ଭାବରେ ଭୁଲି ନିଜକୁ ବାହାରିବା ପରି ନେଇଥିଲା । ସେ କେଣେ ସାଧୁକୁ ଭେଟିଲା ।

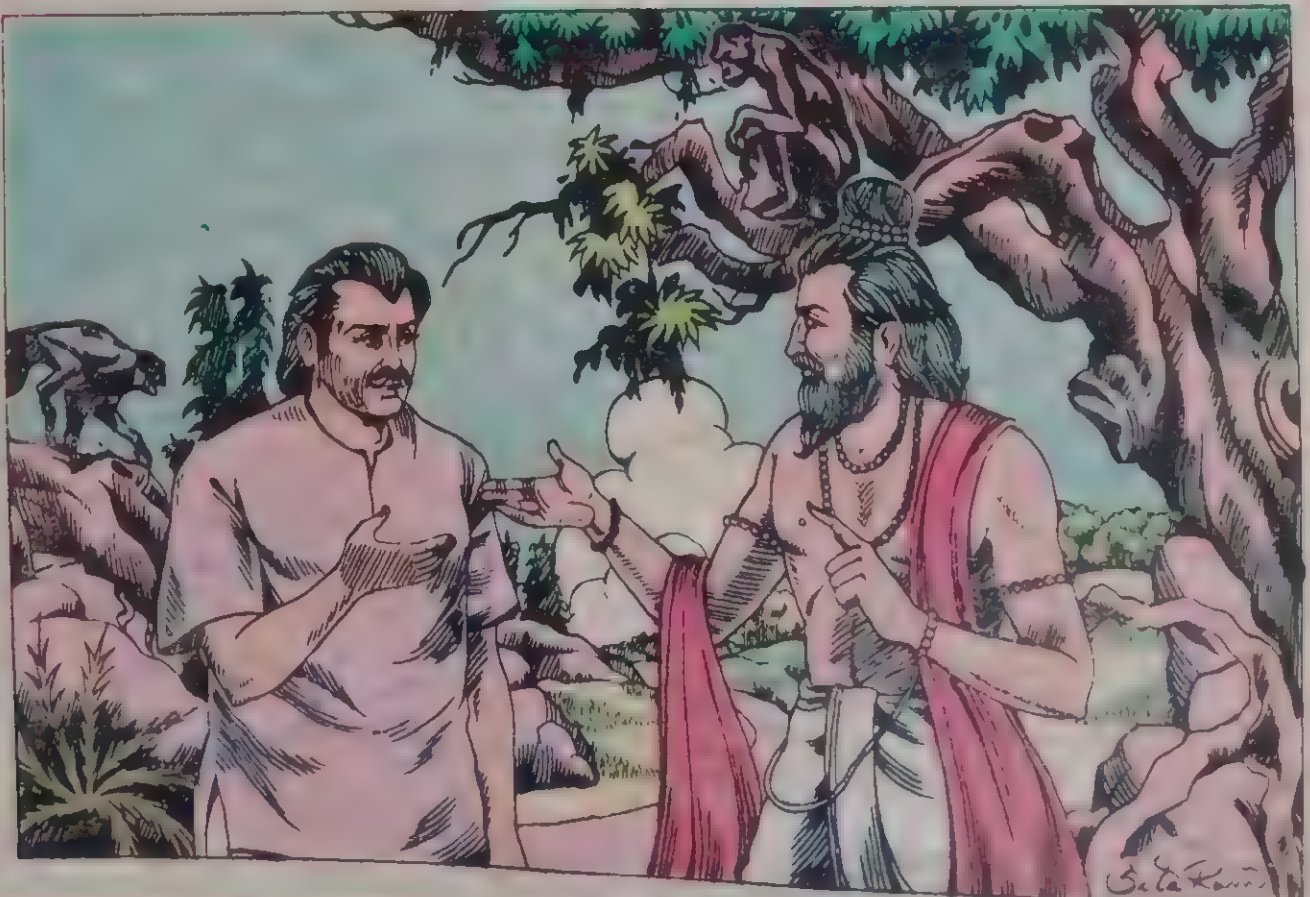
“ସୁବକ ! ତମେ କ’ଣ ହୁଏ, ଜନ୍ମକୁ କେବଳରୁ ଆହୁରି ସାଧୁ ମନେ କ’ଣ ?”

“ମହାଶୟ ! ବାଦ ମୋତେ ଖାଲିଗଲେ ଭଲ ହେବ । ଜୀବନରେ କିଛି କରି ପାରିଲି ନାହିଁ । ମୋର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ଲକ୍ଷପତି ହେଲଣି; ଜଣେ ସହପାଠୀ ଗଜାଙ୍କ ଅମାତ୍ୟ ହୋଇଛି ! ଆଉ ଜଣେ ଭଲ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ । ଆଜି ହଠାତ୍ ମୁଁ ଚେତା ଉଠି ଦେଖିଲି, ମୁଁ କିଛି କରି ପାରି ନାହିଁ । ତେଣୁ ଜୀବନ ପ୍ରତି ମୋର ବହୁଳ ଆସି ଯାଇଛି ।” ସୁକୁମାର କହିଲା ।

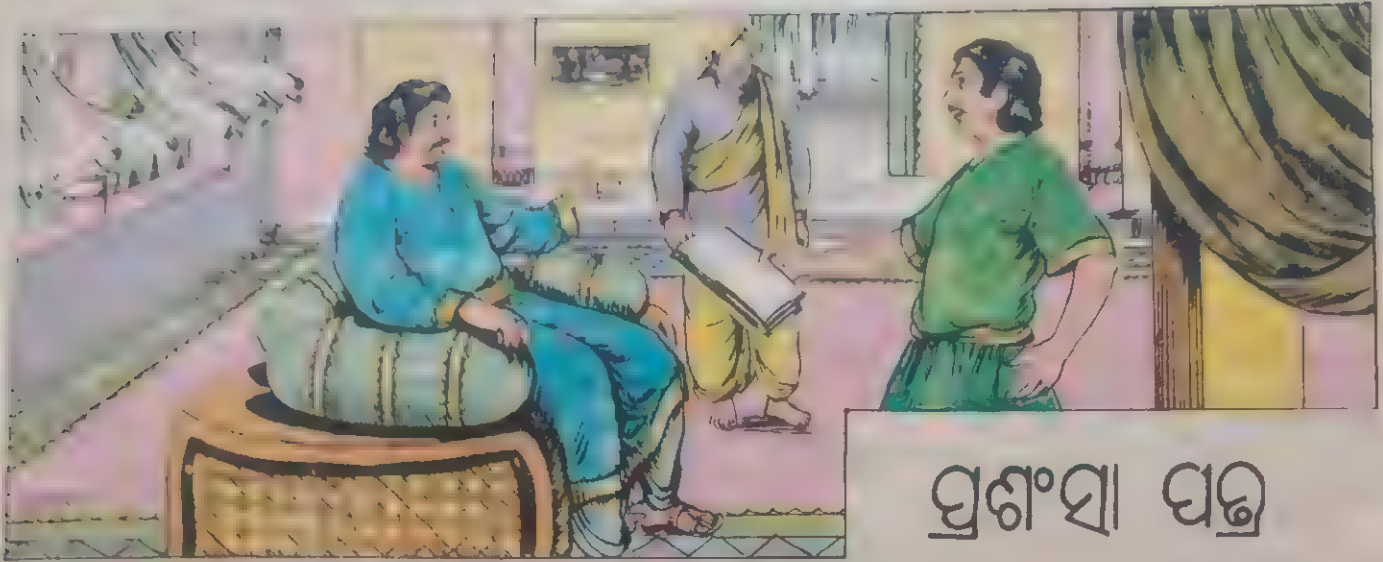
ତଳେ ଖଣିଏ ସୁରୁଣା ଧନୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ସାଧୁ ସେ ଗୋଟିକ ଉଠାଇ ନେଇ ତାହା ଦେଲେ ଓ କହିଲେ, “ଜୀବ ମାରିଲ ଦେଖିବା ।” ସୁକୁମାର ଜୀବ ମାରିଲା । ସାଧୁ ପଚାରିଲେ, “କାହିଁ, ତମ ଜୀବରେ ସେ ଆତ୍ମାଟି ଝୁଟିଲା ନାହିଁ ତ !”

“ମହାଶୟ ! ମୁଁ ତ ତାହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଜୀବ ମାରି ନଥିଲି !”

“ବେଗ ! ତମେ ଜୀବନରେ କିଛି ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖି କାମ କରିଥିଲ କି ? ବନା ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଭେଦ ହେବ କିପରି ? ଯାଅ । ମନରୁ ବିଷାଦ ଦୂର କରି କୌଣସି ଲକ୍ଷ୍ୟ ନେଇ କାମ କର । ତେଣିକି ଦେଖିବା ।” ସୁକୁମାରର କ୍ଳେଶମୟ ହେଲା ।







## ପ୍ରଶଂସା ପତ୍ର

ଶ୍ରୀ ପୁର ଥିଲା ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଜମିଦାର—  
ଛୋଟିଆ ରାଜ୍ୟଟିଏ କହିଲେ ଅତୁଳ  
ହେବ ନାହିଁ ।

ଜମିଦାର ବଳବନ୍ତ ରାୟ ନିଜ ଜମିଦାର  
ବାଡ଼ାରେ ଆଉ ଶକ୍ତି ଏ ଛୋଟିଆ ଜମିଦାର  
କରିଲେ । ତାଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ  
ସେଠାରେ ଯିଏ ରହିବେ ତାଙ୍କୁ ନାଏବ  
କୁହାଯିବ । କାହାକୁ ନାଏବ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ  
ଦେଇ ସେଠାକୁ ପଠାଇବେ, ଏହା ଦେଲେ  
ତାଙ୍କର ଚନ୍ଦ୍ରା ।

ତାଙ୍କ ଗୁମାସ୍ତା ଦୁଇଜଣ ଯୁବକଙ୍କ ନାମ  
ଦେଲେ । ଦୁହେଁ ଶ୍ରୀପୁରର ଲୋକ, କିନ୍ତୁ  
ଗୁଳିଶ କରୁଥିଲେ ଅନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ । ଦୁହେଁ  
ସେତେବେଳେ ଶ୍ରୀପୁର ଆସିଥାନ୍ତି ।

ଗୁମାସ୍ତା ସେ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ଡକାଇଲେ ଏବଂ  
ସେମାନେ ନାଏବ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ପାଇବାକୁ

ପ୍ରସ୍ତୁତ କି ବୋଲି ପଚାରିଲେ । ସେମାନେ  
ଖୁସି ହେଲେ । ସେ ଦୁହେଁଙ୍କ ନାମ ବିଜୟ  
ଏବଂ କଶୋର ।

ପ୍ରଥମେ ଜମିଦାର ବିଜୟଙ୍କୁ ଡକାଇଲେ ।  
“ବାବୁ, ତମେ ଏ କାମ ସମ୍ଭାଳି ପାରିବ  
ବୋଲି କହୁଛ ?” ସେ ବିଜୟକୁ ପଚାରିଲେ ।

ବିଜୟ ଏ ପ୍ରଶ୍ନର କୌଣସି ମୌଣିକ  
ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ଜମିଦାରଙ୍କ ହାତକୁ ବଡ଼ାଏ  
କାଗଜ ବଡ଼ାଇ ଦେଲେ । ଜମିଦାର  
ଦେଖିଲେ, ସେସବୁ ପ୍ରଶଂସା ପତ୍ର । ବଶିଷ୍ଠ  
ଲେକମାନେ ସେସବୁ ଦେଇଥିଲେ । ସେଥିରେ  
ବିଜୟଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ଓ ବୁଦ୍ଧିର ପ୍ରଶଂସା  
କରାଯାଇଥିଲା ।

ଜମିଦାର ବିଜୟ କେତେ ସ୍ଥାନରେ ନେଇ  
ଦାୟିତ୍ୱମାନ ତୁଲାଇଛନ୍ତି, ସେକଥା ପଚାରିଲେ  
ଓ ବିଜୟ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।



“ସବୁ ଆଡ଼େ ମୁଁ ଦକ୍ଷ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ  
ତୁଲାଇଛି । ଏସବୁ ପ୍ରଶଂସାପତ୍ର ମୋ କାର୍ଯ୍ୟ-  
ଦକ୍ଷତାର ପ୍ରମାଣ ।” ବିଜୟ ଶେଷରେ ନିଜ  
ସମ୍ପର୍କରେ ଏହି ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଲେ ।

“ବେଗ୍, ବେଗ୍, ଭଲ କଥା । ତୁମେ  
ଯାଇପାର । ଯଥା ସମୟରେ ମୋର ନିଷ୍ପତ୍ତି  
ତୁମ୍ଭକୁ ଜଣାଇ ଦିଆଯିବ ।” ଜମିଦାର ଏହା  
କହି ବିଜୟକୁ ବିଦାୟ ଦେଲେ ।

ବିଜୟ ଯିବା ପରେ ଜମିଦାର କିଶୋରକୁ  
ଓକାଇଲେ ।

କିଶୋର ଆସି ନମସ୍କାର କରି ଠିଆ ହୋଇ  
ରହିଲେ ।

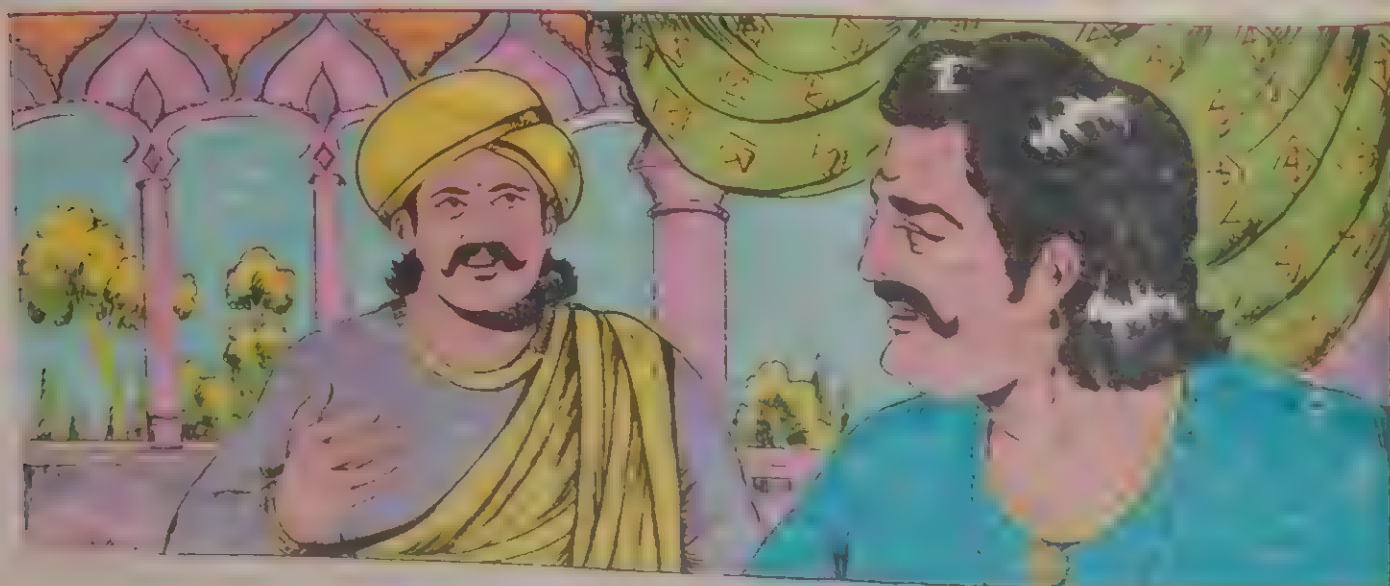
“ତମେ କାମଟି ତୁଲାଇ ପାରିବ ବୋଲି  
ଭାବୁଛ ?” ଜମିଦାର ପଚାରିଲେ ।

“ହଜୁର ! ମୋର ସେ ଅଞ୍ଚଳ ବିଷୟରେ  
ବିଶେଷ ଧାରଣା ନାହିଁ । ଯଦି ମୋତେ କାମ  
ଦେବେ, ତେବେ ମୁଁ ତାକୁ ତୁଲାଇବା ନିମନ୍ତେ  
ଚେଷ୍ଟା କରିବି ।” କିଶୋର କହିଲେ ।

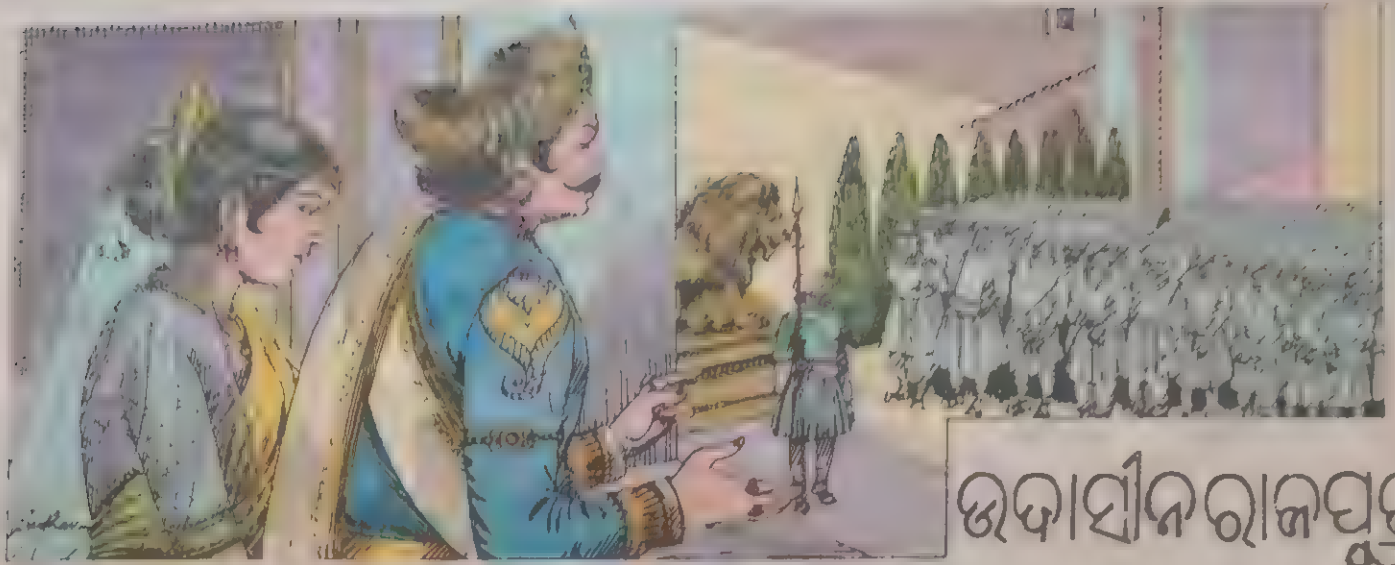
“ବେଗ୍ ! ଆଗାମୀ କାଲି କାମରେ  
ଯୋଗ ଦିଅ । ଦୁଇ ଗୁରୁଦିନ ଭିତରେ ତମକୁ  
ସେଠାକୁ ପଠାଇ ଦିଆଯିବ ।” ଜମିଦାର  
ଏହା କହି କିଶୋରକୁ ବିଦାୟ ଦେଲେ ।

ରୁମାସ୍ତା ହସି ପଚାରିଲେ, “ଆଜ୍ଞା,  
ଆପଣଙ୍କୁ ବିଜୟର ଏତେ ଗୁଡ଼ାଏ ପ୍ରଶଂସାପତ୍ର  
ମୋତେ ପ୍ରସବିତ ଜଳ ନାହିଁ କିପରି ?”

“ତା’ର ନିଜ ଉପରେ ମୋତେ ଆସ୍ଥା  
ନ ଥିବାରୁ ସେ ଅନ୍ୟର ପ୍ରଶଂସା ପତ୍ର ଦ୍ଵାରା  
ମୋତେ ପ୍ରସବିତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲା ।  
ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତରରେ ସେ ନିଜେ କ’ଣ  
ଭାବୁଛି ତାହା ନକହି ପ୍ରଶଂସାପତ୍ର ବଢ଼ାଇ  
ଦେବାର ଅର୍ଥ କ’ଣ ? ଆଉ ଗୋଟିଏ ମଜା  
କଥା ହେଲା, ସେସବୁ ପ୍ରଶଂସା ପତ୍ର ବିଶିଷ୍ଟ  
ଲେକେ ଦେଇଛନ୍ତି ଠିକ୍, କିନ୍ତୁ ଯେଉଁମାନଙ୍କ  
ପାଖରେ ସେ କାମ କରିଛି, ସେସବୁ  
ପ୍ରଶଂସକମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେହି  
ନୁହନ୍ତି !” ଜମିଦାର କହିଲେ ।







## ଉଦାସୀନରାଜପୁତ୍ର

କାଶୀ ନଗରରେ ରାଜୁତ କରୁଥିଲେ ରାଜା ବଜ୍ରଦତ୍ତ । ମଦ୍ରାସରେ ରାଜକନ୍ୟା ଚନ୍ଦ୍ରାଦେବୀ ଥିଲେ ତାଙ୍କ ପାଟିଶାଣୀ ।

ରାଜା ସୁଗୁରୁ ରୂପେ ରାଜକାନ୍ୟା ପରିଚାଳନା କରୁଥିଲେ ଓ ନିଜେ ନିଜ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପରାୟଣତା ଯୋଗୁଁ ବେଶ୍ ଶ୍ରୀଥିଥିଲେ । ପ୍ରଜାମାନେ ବି ସମ୍ମୁଖ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଫମେ ତାଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ଚନ୍ଦ୍ରା ଘାରିଲା । ତାଙ୍କର ପିଲାପିଲି ହେଲେ ନାହିଁ । ଦିନେ ରାଜ୍ୟର ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ପଣ୍ଡିତମାନେ ଏକତ୍ର ଆସି ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲେ କି ଭବିଷ୍ୟତରେ ଯେପରି ରାଜ୍ୟର ସିଂହାସନ ଖାଲି ନହେବ, ସେ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ରାଜା ବ୍ରତ, ଯଜ୍ଞ ଇତ୍ୟାଦି ଦ୍ଵାରା ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ସମ୍ମୁଖ କରି ପୁରଲଭ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ରାଜା ଏ ପ୍ରସାବକୁ ସ୍ଵାଗତ କଲେ ଓ ଯଜ୍ଞ ଓ ବ୍ରତାଦି ଅନୁଷ୍ଠାନ କଲେ ।

ରାଣୀ ଏକାଠି ଭାବରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ : “ହେ ଦେବଶାଣୀ! ମୋତେ ଏକ ପୁଅନ୍ତାନ ଦିଅ !”

ଦେବରାଜ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ମନରେ ରାଣୀଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥନା ରେଖାପାତ କଲା । ସେ ତାଙ୍କ ମନସ୍କାମନା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପନ୍ନ କଲେ । କେଉଁ ମହାମୁହୂର୍ତ୍ତ ସେ ରାଣୀଙ୍କ ଶରୀର ପଠାଇବେ ? ହଠାତ୍ ତାଙ୍କର ମନେ ପଡ଼ିଲେ ବୋଧସତ୍ତ୍ଵଙ୍କ କଥା ।

ସେ ବୋଧସତ୍ତ୍ଵଙ୍କୁ ଯାଇ କହିଲେ, “ହେ ବୋଧସତ୍ତ୍ଵ ! ତମେ ସବଦା କରୁଣାମୟ । କାଶୀର ରାଜା ଓ ରାଣୀ ନିଃସନ୍ତାନ ହୋଇ-ଥିବାରୁ ମନଃପୀଡ଼ାରେ ଅଛନ୍ତି । ତମେ ଯାଇ ସେମାନଙ୍କ ସନ୍ତାନ ରୂପେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରି ସେମାନଙ୍କୁ ଆନନ୍ଦ ଦିଅ । ତା’ଛଡ଼ା ରାଜା ରୂପେ ତମେ ଅଗଣିତ ପ୍ରଜାଙ୍କର ଅନେକ





ଆମା ! ତମେ ତ ସୁଲ । ତୁମକୁ କୌଣସି  
ଅବହା କର ବା କୌଣସି ମରୁତୁ ତ ବନ୍ଦିବର  
ପକାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ତୁମକୁ ସୁଧା  
କରୁଛ କାହିଁକି ? ଲୋକ କଳାଟ ନିକାଶ  
ତମର ଉପ ହୋଇଛି । କାଶୀ ଦେଖୁଛ ତମେ  
ତୁମେ ମୋ ଘରରେ ଅନେକ କାନ୍ଦି କର  
ପାରିବ । ନିଜର ମାନବ ଜନ୍ମ ସାର୍ଥକ କରି  
ପାରିବ । ସହସ୍ର ସହସ୍ର ନରନାରୀ ତମ  
ସମ୍ପର୍କରେ ଆସି ସତ୍ତ୍ୱ ଚେତନା ଲଭ କରିବେ ।  
ଏହା କ'ଣ କମ୍ କଥା ? ତା'ଛଡ଼ା, ମାନବ  
ଜୀବନ ଦୀର୍ଘ ନୁହେଁ । ତୁମେ ଶୀଘ୍ର ଲେଉଟି  
ଆସିବ ।”

ପ୍ରକାର ହିତ ସାଧନ କରିପାରିବ । ଲୋକଙ୍କ  
ମଙ୍ଗଳ ସକାଶେ ଏହା ଏକ ସୁଯୋଗ ।”

ବୋଧୁସବୁ ଚିନ୍ତାରେ ପଡ଼ିଲେ । ବହୁ ବର୍ଷ  
ପୂର୍ବେ ସେ ଥରେ କାଶୀର ରଜା ହୋଇଥିଲେ ।  
ରାଜକାର୍ଯ୍ୟ ତୁଲାଇବା ଭିତରେ ତାଙ୍କୁ ଯେତକି  
ପାପ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା, ସେଥିଯୋଗୁଁ ସେ  
କିଛିକାଳ ନର୍କ ଭୋଗ କରିଥିଲେ । ସେ  
ପାପର ସାଲନ ହେବା ପରେ ସେ ଅବଶ୍ୟ  
ଦେବଲୋକକୁ ଚାଲି ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ  
ଦେବଲୋକ ଅତିକ୍ରମ କରି ଉତ୍କଳଲୋକକୁ  
ଯିବା ନିମନ୍ତେ ସେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିଲେ ।

ବୋଧୁସବୁ ଦ୍ୱିଧା କରିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି  
ଦେବରାଜ ଇନ୍ଦ୍ର କହିଲେ, “ହେ ମହାନ

ପୁଣି ଥରେ ରଜା ଘରେ ଜନ୍ମ ହେବାର  
ଆଗ୍ରହ ତାଙ୍କର ମୋଟେ ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ  
କାଶୀର ରଜା ରାଣୀଙ୍କ ମନସ୍ତାପ କଥା  
ଜାଣି ସେ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ରାଜ  
ହୋଇଗଲେ ।

ବୋଧୁସବୁ କାଶୀ ରଜାଙ୍କ ଘରେ ଜନ୍ମ  
ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବାର ଜାଣିବା ମାତ୍ରେ ଆଉ  
ପାଞ୍ଚଶହ ସାଧୁ ପୁରୁଷଙ୍କ ଆତ୍ମା ସେଠାରେ  
ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ ।

ସେମାନେ ରାଜପରିବାରରେ ନିକଟତମ  
ଅମାତ୍ୟ, ମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ସମ୍ମାନ ଲୋକଙ୍କ ଘରମାନ  
ଠାବ କରି ମାନବ ଶିଶୁ ରୂପେ ବୋଧୁସବୁଙ୍କ  
ସାହଚର୍ଯ୍ୟ ଲଭ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଆଗ୍ରହ  
ହେଲେ ।



କାଶୀ ନଗରରେ ମହା ଜାକଜମକରେ  
ଉତ୍ସବ ପାଳନ ହେଲା । ରାଜା ଯାଇ ଆନନ୍ଦରେ  
ପାଟିରାଣୀଙ୍କୁ କହିଲେ, “କୁହ, ତମକୁ କି  
ପୁରସ୍କାର ଦେବି । ଯେଉଁ ବର ମାଗିବ,  
ତାହା ଦେବି ।”  
ରାଣୀ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ । କିନ୍ତୁ ସଙ୍ଗେ  
ସଙ୍ଗେ ସେ କୌଣସି ବର ନ ମାଗି ଅପେକ୍ଷା  
କରିବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ ।  
“ବେଗ୍ । ଯଥା ସମୟରେ ମାଗିବି ।”  
ରାଣୀ କହିଲେ ।  
ରାଜାଙ୍କ ନାମକରଣ ହେଲା ତେମିୟୁ ।  
ରାଜା ଜ୍ୟୋତିଷ ତେମିୟୁଙ୍କ ଜାତକ ପ୍ରସ୍ତୁତ  
କଲେ । ରାଜା ପଚାରିଲେ, “ଶିଶୁ ପ୍ରାଣରେ  
କୌଣସି ଦୁଷ୍ଟ ଗ୍ରହ ନାହାନ୍ତି ତ ?”



“ନା, ମହାରାଜ, କୌଣସି ଦୁଷ୍ଟ ଗ୍ରହର  
ପ୍ରଭାବ ନାହିଁ । ରାଜକୁମାର ବର୍ଦ୍ଧିବୁ ହେବେ ।”  
ଜ୍ୟୋତିଷ କହିଲେ ।

ରାଜକୁମାର ଶୁଭ ଛେଟ ହେ ଇତ୍ୟଦି ବେଳେ  
ଦିନେ ରାଜା ତାଙ୍କୁ କୋଳରେ ଧରି ଦରବାରରେ  
ବସୁର ପାଇଁ ବସିଲେ । ସେଦିନ ଶୁଭକ୍ଷଣ  
ଅପରାଧୀଙ୍କ ବଛୁଳରେ ଅଭିଯୋଗମାନ  
ଆସିଥାଏ । ରାଜା ଉପରଠାଭରଥା ଭାବରେ  
ଅଭିଯୋଗମାନ ଶୁଣି ଜଣେ ଅପରାଧୀଙ୍କୁ  
ହଜାରେ ବେତ ପାହାର ଦଣ୍ଡ ଦେଲେ; ଅନ୍ୟ  
ଜଣକୁ ଆଜାବନ ଆରୁଦ୍ଧ କଲେ; ଭୃତ୍ୟ  
ଜଣକୁ ଶୁଳରେ ବସାଇବାର ଓ ଚତୁର୍ଥ  
ଜଣର ମୁଣ୍ଡ କାଟି ପାଇଁ ଦୁକୁମ ଦେଲେ ।





ବୋଧୁସଞ୍ଜକର ସେତେବେଳେ ପାଟି ଖିଟିନାହିଁ । ତଥାପି ସେ ସବୁ ବୁଝିପାରୁ । ସେ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାଗ୍ରାସ ବୁଝି ଉଠୁଥାନ୍ତି : ହାନ୍ସ ! ଥରେ ରଜା ହେଲେ ମୁଁ ବହୁତ ସାଧୁ ସଂକଳ୍ପ କରିବେ ଶାସନ କରିବା ସଙ୍ଗେ ଶାନ୍ତ ଅଳ୍ପତରେ ଯେତକ ପାପ କରିଥିଲି, ସେଥିପାଇଁ ମୋତେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଶେଷିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ମୋର ପିତା ଏ ଅଜ୍ଞାନା ରଜା ଉପରଠାଉଣିଆ ଭାବରେ ବହୁତ କରି ଯେତେ ପାପ ଅର୍ଜନ କରୁଥିଲେ, ଏହାର ପରିଣାମ କେଡ଼େ ବ୍ୟାଧିତ ହେବ ସେ ଜଣି ନାହାନ୍ତି ।

କେଥା ଭବୁଁ ଭବୁଁ ସେ ନିଜେ ରାଜପୁତ୍ର ହୋଇ ଶାନ୍ତି କରିବାକୁ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖି-

ଥିବାରୁ ଅନୁଭାବ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ତେଣୁ ହୋଇ ଯାହା କରେ, ତେଣୁ ପରେ-ପରେ ତାକୁ ପୁଣି ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଶେଷିବାକୁ ପଡ଼ିବ । କେଥା ଭାବ ସେ ଶେଷିବା ମତେ ସେଇକି ସମ୍ଭାବନା ଦେଖି ମହା ନିଃଶ୍ୱାସ ହୁଏ କହୁଛନ୍ତି ।

ଏହାପରେ ରାଜପୁତ୍ରଙ୍କ ମୁହଁରୁ ହସ ଲାଗିଲା । ସେ ସବୁଦିନ ଚିନ୍ତାମଗ୍ନ ରହୁଥିଲେ ।

କେହି କେହି ସ୍ୱପ୍ନ କାହାଣୀ କହିବାକୁ ଲାଗିଲେ, ତାଙ୍କ ଆଖି ତାକୁ ସ୍ୱପ୍ନରେ ଦେଖାଦେଇ କହୁଥିଲେ, “ବାପା ! ଭୟ କରନା । ତୁ ଯଦି ସବୁ ଜିନିଷକୁ ମୁକ୍ତ କରିଦେବୁ, ତେବେ ତାଙ୍କୁ କେତେ ଅଧିକ ଭଲ ବ୍ୟବହାର କର ।”

ନିଜ ଭାବ ପିତା ପରେ ବୋଧୁସଞ୍ଜକ ତାହା କରିବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ ।

ସମେ ଅନ୍ୟ ପାଞ୍ଚଟି ଟିଣ୍ଡୋନକୁ କେ- ଟିନିଆକୁ ଲାଗି ରାଜପୁତ୍ରଙ୍କ ଚାହିଦା ସୁ-ପାରି ଦେଇଥିଲା । ପରେ-ପରେ କେହି ରାଜପୁତ୍ରଙ୍କର ଲାଜବାଚର ମନ ନଥାଏ । ଭୋଗ କଲେ ସେମାନେ କାନ୍ଦନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ରାଜପୁତ୍ର ତୁରନ୍ତ ରହନ୍ତି । ସେ ମନେ ମନେ ନିଜକୁ କହନ୍ତି ଯେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଶେଷିଆ ଅମେୟା ହେତୁରେ ଶାନ୍ତି ବଢ଼ି କେବେ ବିଧିବଦ୍ଧ ।

ରାଜପୁତ୍ରଙ୍କର ଏ ବିଚିତ୍ର ଆଚରଣ ଦିନେ ଧାଇଁମାନେ ଯାଇ ରଜାକୁ କହୁଥିଲେ । ରଜା କ୍ୟାତକ୍ଷ, ପଣ୍ଡିତ ଓ ପୁରୋହିତମାନଙ୍କ



ପ୍ରସଙ୍ଗ ଲେଖିଲେ । ସେମାନେ କହୁଥିଲେ,  
“ରାଜପୁତ୍ର ନିଜେ ଖାଇବା ପାଇଁ ବ୍ୟାକୁଳତା  
ନ ଦେଖାଇବା ସତ୍ତ୍ୱେ ତାଙ୍କୁ ଠିକ ସମୟରେ  
ଖାଦ୍ୟପେୟ ପରଶି ଦିଆଗଲେ ସେ ତାହା  
ଗ୍ରହଣ କରିବେ ।”

ସେହିପରି କରାଗଲା ଓ ଦିନ ଗଢ଼ି ଚାଲିଲା ।  
କିନ୍ତୁ ରାଜପୁତ୍ର କୌଣସି ବିଷୟରେ ଆଗ୍ରହ  
ନ ଦେଖାଇବା, ଭୋଗ କଲେ ନ କାନ୍ଦିବା,  
ଖେଳିବାରେ ମୋଟେ ମନ ନ ଦେବା—  
ଏସବୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବଡ଼ ବିଚିତ୍ର ଲାଗିଲା ।

ଦିନେ ରାଜା ପିଲାମାନେ ରାଜପୁତ୍ରଙ୍କୁ ଘେରି  
ଖେଳୁଥିବା ବେଳେ ପାଣ୍ଡୁଆଏ ଲଢ଼ୁ ପଠାଇ-  
ଦେଲେ । ପିଲାମାନେ ଚତୁଃଶାତ୍ର ପାଣ୍ଡୁଆରୁ  
ଲଢ଼ୁମାନ କାଢ଼ି ନେଲେ । ପରସ୍ପର ଛଡ଼ାଛଡ଼ି  
ହେଲେ । କିନ୍ତୁ ରାଜପୁତ୍ର ତାହା ପ୍ରତି ମୋଟେ  
ଧ୍ୟାନ ଦେଲେ ନାହିଁ । ସେ ଉଦାସୀନ ହୋଇ  
ବସି ରହିଲେ । ରାଣୀ ଚନ୍ଦ୍ରାଦେବୀ ଅଳ୍ପ  
ଦୂରରେ ଠିଆ ହୋଇ ସବୁ ଦେଖୁଥିଲେ ।  
ରାଜପୁତ୍ର ଏଭଳି ବିଚସ୍ପୃହ ରହିବାର ଦେଖି  
ରାଣୀଙ୍କ ଆଖିରୁ ଲୁହ ଆସିଲା । ସେ  
ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଗୋଟିଏ ଲଢ଼ୁ ଉଠାଇ ଆଣି  
ପୁଅ ପାଟିରେ ଦେଲେ । ରାଜପୁତ୍ର ବିନା  
ଆଗ୍ରହରେ ତାକୁ ଖାଇଲେ । ରାଜା ଫମେ  
ଫମେ ଅଧିକ ଚିନ୍ତିତ ହେଲେ । ରାଜପୁତ୍ର  
ଯେତକି ବଡ଼ ହେଲେ, ତାଙ୍କ ଉଦାସୀନତା  
ସେତକି ଅଧିକ ମାନ୍ଦାରେ ପ୍ରସ୍ତୁ ହେଲା ।



ଦିନେ ରାଜା ରାଜପୁତ୍ରଙ୍କ ସମେତ ସବୁ  
ପିଲାଙ୍କୁ ଖେଳିବା ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ ଛପର  
ଘର ଭିତରକୁ ପଠାଇଦେଲେ । ପାଖରେ  
ସୈନ୍ୟମାନେ ଜଗି ରହିଲେ । ପିଲାମାନେ  
ଖେଳୁଥିବା ବେଳେ ଘରେ ନିଆଁ ଲାଗାଇ  
ଦିଆଗଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସବୁ ପିଲା ଚିତ୍କାର  
କରି ଦୌଡ଼ି ପଳାଇଗଲେ । କିନ୍ତୁ ରାଜପୁତ୍ର  
ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ବସି ରହିଲେ । ଯେ ମନେ ମନେ  
କହୁଥାନ୍ତୁ; ନର୍କ ଭୋଗ ଅପେକ୍ଷା ଜଳ  
ମରିଗଲେ ଭଲ !

ନିଆଁ ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ  
ଆସିଗଲା, ସୈନ୍ୟମାନେ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଚାକ୍ର  
ଟେକି ନେଇ ଆସିଲେ ।



ରାଜା ଭାବିଥିଲେ ସକଟରେ ପଡ଼ିଲେ  
ରାଜପୁତ ଚଳିଥିଲେ ହେବେ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ  
ବ୍ୟବହାର ବଦଳିଲା ନାହିଁ ଦେଖି ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ  
ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦୁଃଖିତ ହେଲେ ।  
ତଥାପି ସେ ଚେଷ୍ଟାରୁ ବରତ ହେଲେ ନାହିଁ ।  
ପିଲାମାନେ ଖେଳୁଥିବା ବେଳେ ତାଙ୍କ  
ନିକେଶରେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରକୁ ଗୁଡ଼ିଏ  
ସାପ ଗୁଡ଼ି ଦିଆଗଲା । ଅବଶ୍ୟ ସେସବୁ  
ସାପଙ୍କ ପାଖରେ ତଳେ ମଧ୍ୟ ବସି ନଥିଲା ।  
ସାପ ଦେଖି ପିଲାଏଁ ଯିଏ ଯୁଆଡ଼େ ପାରିଲେ  
ଦୌଡ଼ି ପଳାଇଲେ । କିନ୍ତୁ ରାଜପୁତ ସେମିତି  
ବସି ରହିଲେ । ସାପମାନେ ତାଙ୍କ ଦେହ  
ଭିତରକୁ ଡେଇଁବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେ ବିଚଳିତ  
ବୋଧ କଲେ ନାହିଁ ।

ରାଜପୁତଙ୍କ ଭିତରେ ଭବାବେଗର ଉଦ୍ରେକ  
କରିବା ପାଇଁ ରାଜା ଆଦୁର ଗୋଟିଏ ଉପାୟ  
କଲେ । ଜଣେ ଅଭିନେତା ଦିନେ ଗୋଟିଏ  
ଛୁଆଁ ଧରି ପିଲାଙ୍କ ଭିତରକୁ ମାଡ଼ି ଆସି

ପାଟିକରି କହିଲା, “ମୁଁ ରାଜପୁତଙ୍କୁ ଡ଼କା  
କରିବା !” ସବୁ ପିଲା ପଳାଇଗଲେ । କିନ୍ତୁ  
ରାଜପୁତଙ୍କ ମନରେ କେତେକି ଭାବ ଗୁରୁ ହେଲା  
ନାହିଁ । ଅଭିନେତା ଯେତେ ଚେତକଲେ ବି  
ଫଳ ହେଲା ନାହିଁ । ବିଚାର ହାଲୁ ହୁଏ ହେଲା ।  
ଏହାପରେ ରାଜା ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବନ  
କଲେ । ସେତେବେଳକୁ ରାଜପୁତ ଡ଼କା  
ହେଲେଣି । ରାଜା ସୁନ୍ଦର ନର୍ତ୍ତକମାନଙ୍କୁ  
ପଠାଇଲେ । ସେମାନେ ରାଜପୁତଙ୍କୁ ସ୍ଥାନ  
କରାଇ, ସୁଗନ୍ଧ ଅତର ତାଙ୍କ ଉପରେ ତାଳି  
ତାଙ୍କୁ ବସାଇ ନାଚଗୀତ ଦେଖାଇଲେ ।  
କିନ୍ତୁ କିଛି ଫଳ ହେଲା ନାହିଁ ।

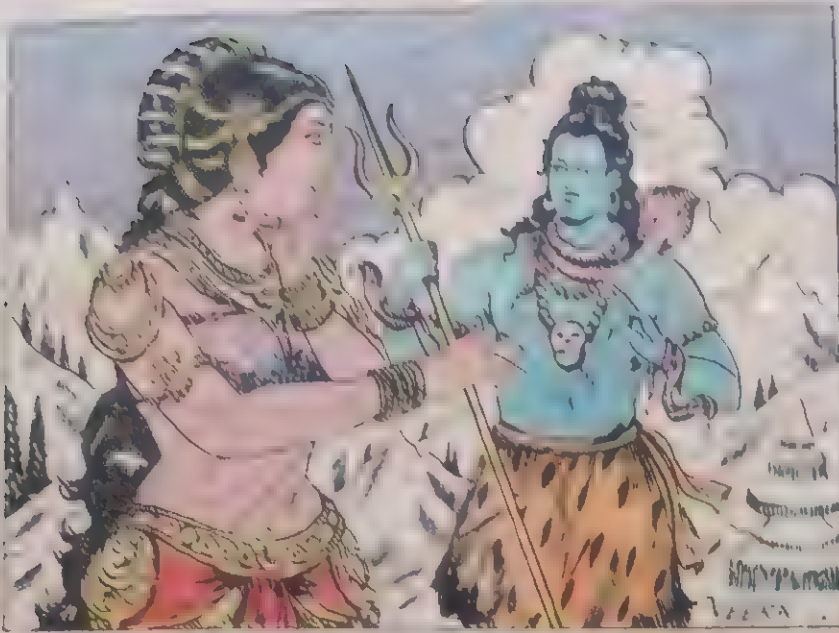
ସେମାନେ ଯାଇ ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲେ,  
“ମଣିମା ! ରାଜପୁତ ମଣିଷ ନୁହନ୍ତି । ଅନ୍ୟ  
କିଛି । ତାଙ୍କର ରସଜ୍ଞାନ ନାହିଁ, ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ  
ଜ୍ଞାନ ନାହିଁ । ଆମେ କ’ଣ କରିବୁଁ ?”

ରାଜା ଦୀର୍ଘନିଃଶ୍ୱାସ ଗୁଡ଼ିଲେ ।

(ଆଗାମୀ ସଂଖ୍ୟାରେ ସମାପ୍ତ)





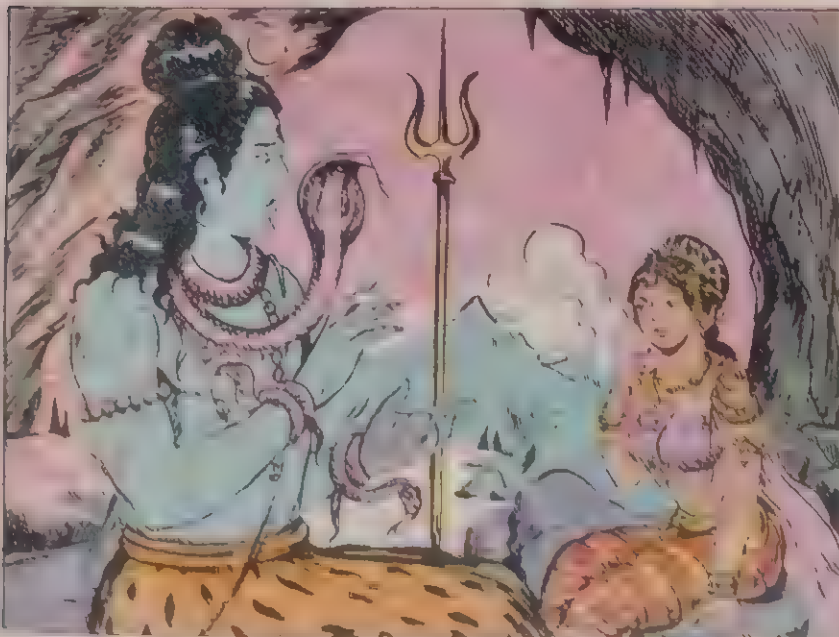


କାବ୍ୟର ମନ୍ଦର

## ଅମରନାଥ

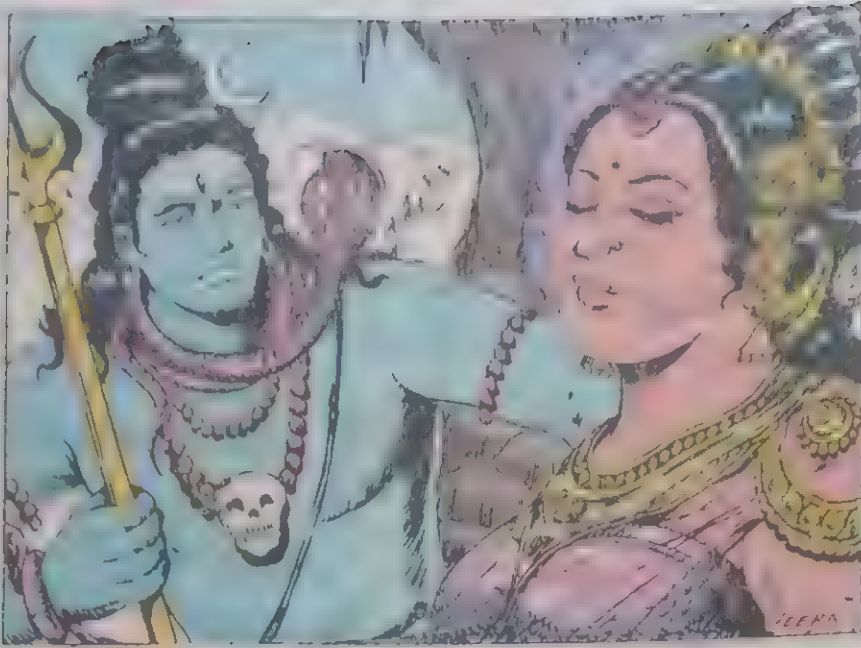
ଦିନେ ଦେବୀ ପାବଣୀ ଶିବଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ,  
“ପରମେଶ୍ଵର ! ଆମଣ ସବଦା କାହିଁକି  
ଗୋଟିଏ ମୁଣ୍ଡମାଲ ପାରିଣ କରାଯାନ୍ତି ?”  
ଶିବ ହସିଲେ ଏବଂ କହିଲେ, “ଦେବୀ,  
ତୁମେ କେତେଥର ଜନ୍ମ ହୋଇ ତପସ୍ୟା  
କରିଛ । ଏସବୁ ତୁମର ସୁବଂ ଜନ୍ମର  
ସ୍ଵରୂପ ତୁମର ମୁଣ୍ଡମାଲ ।”

ଦେବୀ ତମକ ପଡ଼ିଲେ ଓ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ,  
“ଆଜ୍ଞା, ତୁମର କେବେ ମୃତ୍ୟୁ ହୁଏ  
ନାହିଁ । ଅଥଚ ମୋତେ କାହିଁକି ମୃତ୍ୟୁ  
ବରଣ କରାଯାଏ ପଡ଼େ ?” ଶିବ  
କହିଲେ, “ସେ ଅମରତ୍ଵର ରହସ୍ୟ  
ଜାଣନ୍ତି । ତେଣୁ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରନ୍ତି  
ନାହିଁ ।”



ଦେବୀ ସେ ରହସ୍ୟ ଜାଣିବାକୁ ଆଗ୍ରହ  
ପ୍ରକାଶ କଲେ । ଶିବ ତାଙ୍କ ଅନ୍ତ-  
ତରମାନଙ୍କୁ ଏଭଳି ଏକ ସ୍ଥାନ  
ଆନନ୍ଦେଷଣ କରି ବାହାର କରାଯାଏ  
କହିଲେ, “ପେରଠାରେ କୌଣସି  
ପ୍ରାଣୀ—ଏପରିକି କୁମ୍ଭ କାଟାଣୁ ମଧ୍ୟ  
ନଥିବେ ।





ଅନ୍ତରମାତେ ଘାବିବ, ବେଳେ  
ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଗୁମ୍ଫା ତାର  
କଲେ । ଘୋରାଈ ଗୋଟିଏ ଗୁମ୍ଫା  
ଚଢ଼ିବାର୍ଦ୍ଧ ନଥିଲା । ଅନ୍ତରମାତେ  
ସେ ଶରର ପାଇ ଶିବ ପାବନା ମା  
ସେଠାରେ ପଡ଼ିଥିଲେ । ଶିବ ଅମରହର  
ଭବ୍ୟ କହିଗଲେ ।

ଶିବଙ୍କ କଥା ମଝିରେ କେତେବେଳେ  
ଦେବା ନିଦରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଥାନ୍ତି,  
କିନ୍ତୁ ଅବରମ ଭାବରେ ଆଉ କେହି  
'ହୁଁ' 'ହୁଁ' କହିଥାଏ । ଶିବ  
ସେତେବେଳେ ଏକଥା ବୁଝିଲେ,  
ସେତେବେଳେ ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ  
ସେ ପ୍ରାଣୀଟି କିଏ ତାହା ଜାଣିବାକୁ  
ଚେଷ୍ଟା କଲେ ।



ପଥର ତଳେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଗର୍ଭରେ  
ପକ୍ଷୀ-ଅଣ୍ଡାଟିଏ ଥିଲା । ସେ ଅଣ୍ଡା  
ଫୁଟାଇ କେତେବେଳେ ଶାବକ  
ବାହାର ଶିବଙ୍କ କଥା ଶୁଣୁଥିଲା । ସେହି  
ପକ୍ଷୀ ଶାବକଟି 'ହୁଁ' 'ହୁଁ' କହିଥିଲା  
ବୋଲ ଶିବ ବୁଝିଲେ ।



ପକ୍ଷୀଟି ଫୁରୁରୁ କନା ଉଡ଼ି ଚାଲିଗଲା ।  
ସେଠାରୁ ବହୁ ଦୂରରେ ଥିବା ମହର୍ଷି  
ବ୍ୟାସଙ୍କ ଆଶ୍ରମରେ ଯାଇ ସେ ପହଞ୍ଚିଲା ।  
ସେ ପକ୍ଷୀଟି ଜାତିରେ ଶୁଆ । ସେ ଯାଇ  
ବ୍ୟାସଦେବଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦେହରେ ଲୁନ  
ହୋଇଗଲା । ତାଙ୍କ ସନ୍ତାନ ରୂପେ  
ଜନ୍ମ ହୋଇ ସେ ଶୁକଦେବ ନାମରେ  
ଖ୍ୟାତ ହେଲା ।



VEERA



ଯେଉଁ ଗୁମ୍ଫା ଭିତରେ ଶିବ ଅମରତ୍ବର  
ରହୁଷ୍ୟ ଉଦ୍ଧାରଣ କରିଥିଲେ, ତାହାର  
ସନ୍ତାନ ମିଳିଲା ବହୁ ବାଳ ପକ୍ଷୀ ।  
ଦିନେ ଗୋଟିଏ ଗୋରୁ ଚିଲୁଥିଲା  
ତା'ର ଗୋଟିଏ ଗୋରୁର ସନ୍ତାନରେ  
ଯାଇ ସେ ଗୁମ୍ଫାରେ ପହଞ୍ଚିଲା ।  
ସେଠାରେ ସେ ଦେଖିଲା ବରଫରେ  
ନିର୍ମିତ ଅସୁବ ଶିବଲିଙ୍ଗ । ଶୁକା ଓ  
ଉଦ୍ଧରେ ତା' ହୃଦୟ ଭରିଲା ।

ସେ ଲୋକଟି ଆସି କାଶ୍ମୀର ରାଜାଙ୍କୁ ସେ  
ଗୁମ୍ଫାର ସନ୍ତାନ ଦେଲା । ସପ୍ତରବୀରେ  
ରାଜା ଯାଇ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ  
ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା କେତେକ ଋଷି ତାଙ୍କୁ  
ସେ ଗୁମ୍ଫାର ଇତିହାସ କହିଲେ ଓ  
ତାକୁ ପ୍ରକୃତ ହାତରେହିଁ ସ୍ବତନ୍ତ୍ରଦେବା  
ଠିକ୍ ହେବ ବୋଲି ମତ ଦେଲେ ।







ଏହିପରି ଏହିପରି ଭାବରେ  
ଏହିପରି ଏହିପରି ଭାବରେ  
ଏହିପରି ଏହିପରି ଭାବରେ  
ଏହିପରି ଏହିପରି ଭାବରେ  
ଏହିପରି ଏହିପରି ଭାବରେ  
ଏହିପରି ଏହିପରି ଭାବରେ

ଅସାଧାରଣ ପ୍ରାକୃତିକ ଦୃଶ୍ୟାବଳି ମଧ୍ୟ  
ଦେଇ, ରମଣୀୟ ସରୋବର ପାଖଦେଇ  
ଏବଂ ତୁଷାରମୟ ଉପତ୍ୟକା ଅତିକ୍ରମ  
କରି ଯାହାମାନେ ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚଦିନ ପରେ  
ଯାଇ ସେ ଗୁମ୍ଫାରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଏବଂ  
ଶିବଲିଙ୍ଗ ଦର୍ଶନ କରନ୍ତି ।



ନୈସର୍ଗିକ ଉପାୟରେ ତୁଷାର-ସଞ୍ଚାର  
ଦ୍ଵାରା ଏ ଅରୁଣ ଶିବଲିଙ୍ଗ ପ୍ରସ୍ତୁତ  
ହୋଇଥାଏ । ବୁଢ଼ାଯାଏ ପ୍ରଥମେ  
ମହର୍ଷି ଭୃଗୁ ଏହା ଦର୍ଶନ କରୁଥିଲେ ।  
ତାହା ବହୁ ସୁଗ ତଳର କଥା ।  
ଅମରନାଥ ନାମରେ ଖ୍ୟାତ ଏହି  
ମହାଗର୍ଭ ଦର୍ଶନକୁ ଭକ୍ତମାନେ ପରମ  
ସୌଭାଗ୍ୟର କଥା ବୋଲି ମଣିଥାନ୍ତି ।





## ଦରବୋରୀ ପେଟୁ

ଗଙ୍ଗାପୁରର ଟୋକା ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଭାରି ଗପୁଡ଼, କିନ୍ତୁ କାମଦାମ ମୋଟେ କରେ ନାହିଁ । ଗାଁରେ ଯାହାର ଯେଉଁଦିନ ବସ୍ତ୍ରାମ ଲେଡ଼ାଥାଏ କମ୍ପା ଯିଏ ଅସୁସ୍ଥ ଥାଏ, ତା' ପାଖରେ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ବସି ଦୁଇଆକାକର ଅଜବ କଥା ଗପେ । ସେମାନେ କିଛି ମନେ କରନ୍ତି ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଯେଉଁମାନଙ୍କର କାମଦାମ ଅଛି, ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ବସି ଗପସପ କରି ସେମାନଙ୍କ ସମୟ ନଷ୍ଟ କଲେ । ସେମାନେ କିପରି ସେଥିରେ ଖୁସି ହେବେ? ଅସୁବଧା ହେଲା, ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ସେମାନଙ୍କ ବିରକ୍ତି କଥା ବୁଝିପାରେ ନାହିଁ ।

ଗାଁର ଟୋକାମାନେ ତା' କଥା ଯେତକ ଉପଭୋଗ କରନ୍ତି, ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ ତାକୁ ସେତକ ମାନ୍ଦାରେ ଥକା ବି କରନ୍ତି । ଦିନେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ ପଚାରିଲେ, “ଆରେ

ଭାଇ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ, ଗପିବା ଛଡ଼ା ତୁ ଆଉ କ'ଣ କରିପାରୁ କିଛିଲ୍ଲା ଭଲ !”

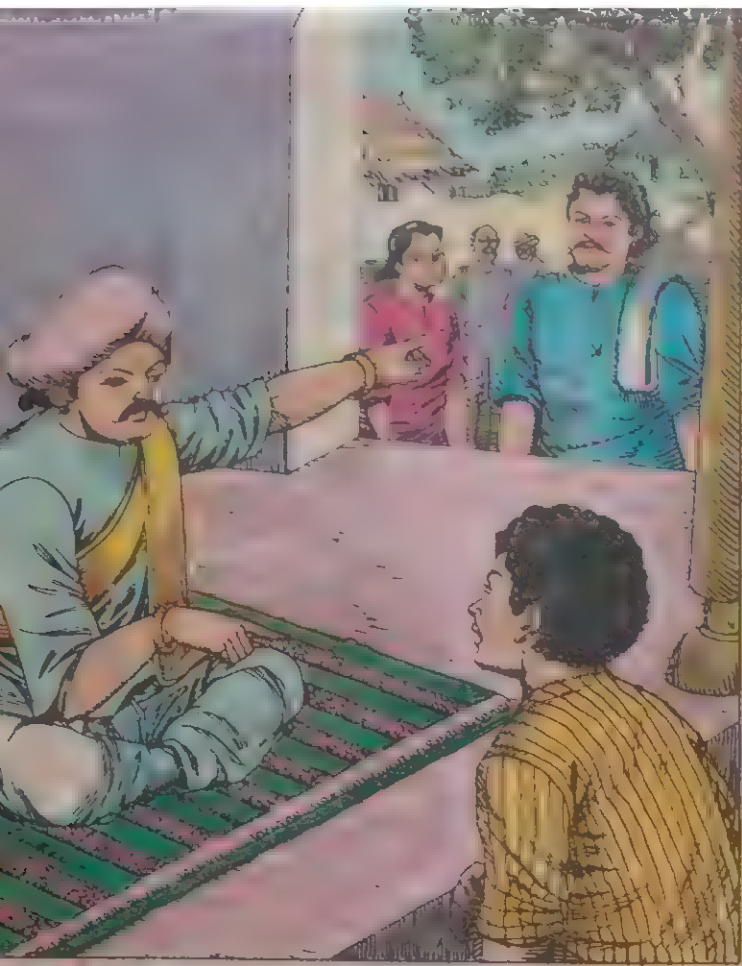
“କାହିଁକି, ତମ ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ ବେଶି ଖାଇ ପାରେ !” ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

“କେତେ ଖାଇ ପାରିବୁ ?” ତା' ସାଙ୍ଗମାନେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ । ସେଉଁଠୁ ପ୍ରିୟ ହେଲା, କି ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ପିଜୁଳି ଖାଇବାରେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ହେବ । ଗାଁରେ ପିଜୁଳି ଅଭାବ ନଥିଲା । ତୋଳା ହୋଇ ଆସିଲା । ଅନ୍ୟମାନେ ଚାରି ପାଞ୍ଚଟା ଲେଖାଏଁ ଖାଇ ଅଟକିଗଲେ । କିନ୍ତୁ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ସାରା ପାଞ୍ଚଆକାକ ଖାଇ ଶେଷ କରିଦେଲା ।

“ବାପ୍ରେ ବାପ୍ ! ତୁ ବାସ୍ତବିକ ଦରବାସ ପେଟୁ ହେବାର ଯୋଗ୍ୟ !” ଜଣେ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ଦେଲା ।

କଥାଟି ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ମନକୁ ବେଶ୍ ପାଇଲା ।





ଦରବାର ପେଟୁ ବୋଲିଲେ ଏଇଆ ବୁଝାଉଥିଲା: ରଜ୍ୟର ରଜା ବର୍ଷକେ ଥରେ ଗୋଟାଏ ପେଟୁ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା କରାଉଥିଲେ । ଯିଏ ସବୁଠାରୁ ବେଶି ଖାଇ ପାରୁଥିଲା, ସେ ଦରବାର ପେଟୁ ଉପାଧି ପାଉଥିଲା । ବର୍ଷକ ଯାଏ ସେ ରଜାଙ୍କ ଅତିଥିଭବନରେ ମାଗଣା ଖାଇପିଇ ରହୁବାର ସୁଯୋଗ ପାଉଥିଲା । ସେ ବର୍ଷକ ଭିତରେ ତା'ର ଯାହା ଇଚ୍ଛା, ତାକୁ ସେଇଆ ଖାଇବାକୁ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା ।

ଦରବାର-ପେଟୁ ହୋଇ ପାରିଲେ କେଡ଼େ ସୁଖରେ ସମସ୍ତ ଅତିବାହିତ ହେବ, ସେ ସ୍ବପ୍ନ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନକୁ ବିସ୍ତେର କଲା । ସେ ମନେ ମନେ ଗଭୀର ଉତ୍ତେଜନା ଅନୁଭବ କରିବା

ସହେ ତାକୁ ଚାପି ରଖିଲା । ବହୁମାନେ ତା' ମନକଥା ବୁଝିପାର ପରସ୍ପର ଅଜାଲ ଆଖି ଟିପି ଦେଖିଲେ ।

ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ତା' ବହୁମାନଙ୍କୁ କହିଲା, “ଭାଇମାନେ! ତମେମାନେ ତେବେ ସେ ଦିଗରେ କିଛି ବ୍ୟବସ୍ଥା କର । ମୁଁ ଯଦି ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ପ୍ରଥମ ହେବି, ତେବେ ଆମ ଗାଁର ସମ୍ମାନ ବଢ଼ିବ ସିନା !”

“ଗାଁର ସମ୍ମାନ ତ ନିଶ୍ଚୟ ବଢ଼ିବ । ତୋର ବହୁ ହସ୍ତାବଳରେ ଆମର ବି କ'ଣ କମ୍ ଗୌରବ ହେବ !” ସେମାନେ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ଦେଲେ ।

ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଉତ୍ସାହ ଅନୁଭବ କରି କହିଲା, “ଭାଇମାନେ, ତେବେ ତମେମାନେ ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ କର । ଯଥା ବିହିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କର ।”

“ଆମେ କି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ?”

“ଗାଁର ମୁଖିଆଙ୍କୁ କୁହ, ମୋତେ ବର୍ଷକ ପାଇଁ ଖାଇବା ପିଇବାକୁ ଦେବାର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଗ୍ରାମ ପାଣ୍ଠିରୁ କରାଯାଉ । ଅଧିକ ଅଧିକ ଖାଇବାର ଅଭ୍ୟାସ ନକଲେ କିପରି ହଠାତ୍ ଗୁଡ଼ାଏ ଖାଇ ପାରିବ ?” ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ କହିଲା ।

ତୋକାମାନେ ଯାଇ ମୁଖିଆଙ୍କୁ ଏଇଆ କହିଲେ । ମୁଖିଆ କହିଲେ, “ଆଜ୍ଞା, ତେବେ ମନ୍ଦିରପୁର ଗାଁରୁ ମୁଁ ହନୁମାନ ଝିଂହକୁ ଡକାଇବି । ସେ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ତଳେ ଦରବାର

ଫେର ହୋଇଥିଲା । ତା' ସହୃଦ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ  
ପ୍ରଥମେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କଲେ । ଯଦି ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ  
ଖାଇବାରେ ତା' ପାଖାପାଖି ସ୍ତରକୁ ଆସିଯିବ,  
ତେବେ ଗାଁ ଚରାଝୁ ତାକୁ ବନ୍ଦୀ ପକେଇ  
ଖାଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଦେବା ।”

ମୁଖିଆଙ୍କ ଏ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ  
ଖୁସି ହେଲା । ସେ ନିଜ ଘରେ ଯେତେବେଳେ  
ସମ୍ଭବ ବେଳି ବେଳି ଖାଇବାକୁ ଲାଗିଲା ।  
ଘରେ ସମସ୍ତେ ବିରକ୍ତ ହେଲେ, କିନ୍ତୁ ତା' ମନ  
ଖରାପ ହେବ ବୋଲି କେହି କିଛି  
କହିଲେ ନାହିଁ ।

ହନୁମାନ ସିଂହ ଡକା ହୋଇ ଆସିଲା ।  
ଯଥା ସମୟରେ ଦୁହିଙ୍କ ଭିତରେ ଜିଲିପି  
ଖିଆ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ପ୍ରଥମେ  
ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଗର୍ବିତ ଭାବରେ ଘୋଷଣା କରିଥାଏ  
କି ସେ ହନୁମାନ ସିଂହକୁ ହରାଇ ଦେବ । କିନ୍ତୁ  
ତରଫଟି ଜିଲିପି ଖାଇ ସାରିବା ବେଳକୁ ସେ  
ଯେପରି ଆଉ ହଲ୍ ଚଲି ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ,  
ତାକୁ ସେହିପରି ଲାଗିଲା । ହନୁମାନ ସିଂହ  
ଏକାଗ୍ର ଭାବରେ ଖାଇ ଚାଲିଥାଏ । ଜିଲିପି  
ଛଣା ହେଉଥାଏ ଓ ତା ପତରରେ ଦିଆ  
ହେଉଥାଏ । ଚୁଲିଣ, ପରୁଣ, ଷାଠିଏଟି  
ଖାଇସାରିବା ପରେ ବି ହନୁମାନ ସିଂହ ନିର୍ବିକାର  
ଭାବରେ ଆହୁରି ଖାଇବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥାଏ ।  
ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ବହୁ କଷ୍ଟରେ ଚୁଲିଣ ଯାଏ  
ପହଞ୍ଚିଲା ଓ ଆଉ ଖାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ବୋଲି



କହିଲା । ହନୁମାନ ସିଂହ ଶେଷଟି ଜିଲିପି  
ଖାଇଲା ।

ସମସ୍ତେ ତାଲି ମାରି ହନୁମାନ ସିଂହର  
ପ୍ରଶଂସା କଲେ । ମୁଖିଆ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନକୁ  
କହିଲେ, “ଦେଖିଲୁ ତ ? ତୁ ଯଦି ହନୁମାନ  
ସିଂହ ଯେତକ ଖାଇଲା ତା'ର ଅଧା ଖାଇଥାନ୍ତୁ,  
ତେବେ ତୋ କଥା ବିଚାର କରାଯାଇଥାନ୍ତା ।  
କିନ୍ତୁ ତୁ ପାରିଲୁ ନାହିଁ । ତେଣୁ ତୋ ଉପରେ  
ଆମର ଭରସା ନାହିଁ । ତା'ଛଡ଼ା ଦରବାରୀ  
ପେଟରୁ ଗାଁ ହସାବରେ ଖ୍ୟାତ ଲଭ କରିବାର  
ଆକାଂକ୍ଷା ବି ଆମର ନାହିଁ ।”

ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ବଡ଼ ଅପମାନ ବୋଧ କଲା ।  
ସମସ୍ତେ ଚାଲିଯିବା ଉତ୍ତରୁ ସେ ହନୁମାନ



ସିଂହକୁ ପଚାରିଲା. “କଣ୍ଠା ଖାଇ, ତମର ଏଭଳି ଦୈବାଶକ୍ତି କିପରି ଆସିଲା?”

ଦୁଃଖିତ ଭାବରେ ହନୁମାନ ସିଂହ କହିଲା. “ଏହାକୁ ଦୈବାଶକ୍ତି କାହିଁକି କହୁଛ? ଆସୁରିକ ଶକ୍ତି କହିବା ଲାଗି ହେବ. ତମେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ଯେ ଏଭଳି ଶକ୍ତି ଲାଭ କରି ପାରିବ ନାହିଁ, ତାହା ନୁହେଁ. ତେବେ ତମକୁ ହରାଇ ଦେଇ ମୁଁ ଖୁବ୍ ଖୁସି.”

“ହଁ. ତମେ କିତେ. ଖୁସି ନହେବ କାହିଁକି?” ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ କହିଲା.

“ନା. ମୁଁ ସେପାଇଁ ଖୁସି ନୁହେଁ. ତମ ଭଳି ଗୋଟିଏ ତରୁଣକୁ ଜୀବନରେ ଅନେକ ଦୁଃଖ ପାଇବାରୁ ରକ୍ଷା କରିଦେଲି, ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ଖୁସି.”

“ମୁଁ ତ ଦରବାରୀ ଟେକୁ ହୋଇପାରିଲେ ବର୍ଷେ କାଳ ରଜାଙ୍କ ଅତିଥି ହୋଇ ମନଇଚ୍ଛା ଖୁବ୍ ଖାଇବି. ଏହା ଦୁଃଖ ହେବ କିପରି?”

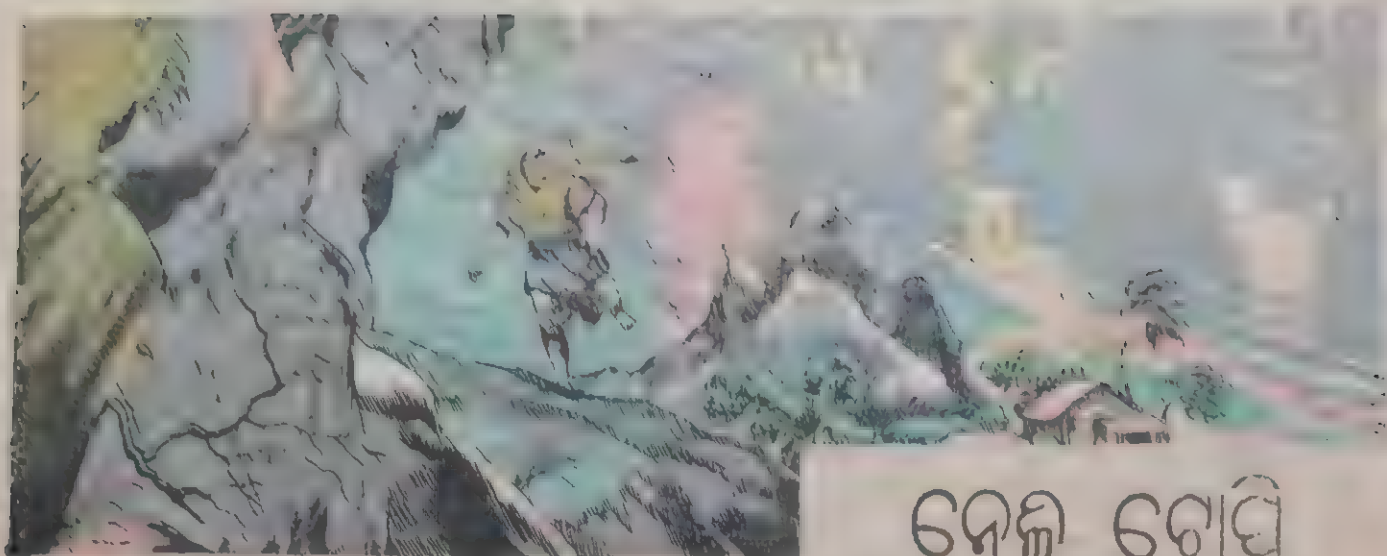
“ବର୍ଷେ ସିନା ଖାଇବ, ତା’ପରେ ସାରା ଜୀବନ କ’ଣ କରିବ? ଯେହ୍ନା ପୂର୍ବରୁ ଖାଇବା ଅଭ୍ୟାସ ଯୋଗୁଁ ଖେଣିକି କାନ୍ଦିବାହିଁ ମାର ହେବ ସିନା! ଲୋକେ ଦରବାରୀ ପେଟ ବୋଲି କହି ଥିବା କହୁଥିବେ, କିନ୍ତୁ ତମେ ଖାଇବାକୁ ପାଉ ନ ଥିବ!”

ହନୁମାନ ସିଂହର ଏ କଥାରେ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନର ହଠାତ୍ ଜ୍ଞାନୋଦୟ ହେଲା. ସେ କିଛି ସମୟ ଚୁପ୍ ରହି ପଚାରିଲା, “ତେବେ ମୋର ତ ବହୁତ ଖାଇବା ଅଭ୍ୟାସ ହୋଇ-ଗଲାଣି. ଏ ଅଭ୍ୟାସ ବଦଳାଇବ କିପରି?”

“ଉପାୟ ଅଛି. ତମେ କୌଣସି କାମ ହାତକୁ ନିଅ. କାମଦାମରେ ମନ ଦେଲେ ଆଉ ଖାଇବା ଉପରେ ଏତେ ଧ୍ୟାନ ରହିବ ନାହିଁ. କିଛି କରିବାର ନାହିଁ ବୋଲି ଏ ଧରଣର ବାଜେ ଅଭ୍ୟାସ କରି ପକାଇଛ.”

ହନୁମାନ ସିଂହର ଉପଦେଶ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ମାନି ନେଲା ଓ ତାକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲା.





## ନେଲି ଗୋପି

ପ୍ରାଣିମାନଙ୍କ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ପାଦ ଦେଶରେ  
 କେତେକ ନାମକ ପକ୍ଷୀରେ ଜୟକୁମାର  
 ନାମକ ଯୁବକ ଥାଏ । ତା'ର ଗୋଟିଏ ନୌକା  
 ଥାଏ । ସେହି ନୌକାରେ ସେ ଲୋକଙ୍କୁ ନଦୀ  
 ପାରି କରାଏ । କିଏ ଗୋଟିଏ ପଇସା ଦିଏ ତ  
 କିଏ ଦୁଇଟି ଟଙ୍କା ଦିଏ । ସାଥୀ ନଥିବା  
 ବେଳେ ସେ ନୌକାକୁ ଜାଲ ପକାଏ ।  
 ମୋଟାମୋଟ ଜୟକୁମାର ସେଥିରେ ଚଢ଼ିଥାଏ ।

ଦିନେ ସେ ଦେଖିଲା, ତା' ନୌକାର ତଳ  
 ପଟଟି ଧରେ ଧରେ ଘୋର ହୋଇ ଗଲାଣି ।  
 କିଛିଦିନ ପରେ ପକ୍ଷୀ ନ ବଦଳାଇଲେ  
 ବିପଦ ହେବ ଜାଣି ସେ ଶୀଘ୍ର ଏ ଭଲ କାଠର  
 ସମାନରେ ବଟରେ ପଡ଼ିଲା ।

ସେ ବଣ ଯେପରି କଷ୍ଟ, ସେହିପରି କଷ୍ଟ ।  
 ଜୟକୁମାର ଗୋଟିଏ ଉପେକ୍ଷା ଗଛ ଖୋଜି  
 ଖୋଜି ଥିବାକୁ ଥିବାକୁ ଅପସର ହେଉଥାଏ ।

କେତେବେଳେ ପକ୍ଷୀ ହେଲାଣି, ସେ ବଣସ୍ଥରେ  
 ତା'ର ହେତୁ ନଥାଏ । ହଠାତ୍ ସେ ବୁଝିଲା  
 କି ସେ ବଣ ଭିତରେ ଏତେ ଦୂର ଆସିଲାଣି  
 ଯେ ଘୋର ହେବା ପୂର୍ବରୁ ବାଟ ଠିକ୍ କରି  
 ବାହାରିବା କାଟିକର ।

ତଥାପି ସେ ଏଣେତେଣେ ଦୌଡ଼ାଦୌଡ଼ି  
 କରି ବାଟ ପାଇବାର ଚେଷ୍ଟା କଲା । କିନ୍ତୁ  
 ସେ ଆହୁରି ଅଧିକ ହାଲିଆ ହୋଇଗଲା ।  
 ତେଣେ ଆସି ଦୂରରୁ ଗୋଟିଏ ବାଟର ରେଡ଼ି  
 ଶୁଭିଲା । ତା' ହାଲୁକ ଶୁଣିଗଲା । କେମିତି  
 ହେଲେ ନିରାପଦରେ ରାତିଟି ବିତାଇବା ସେହି  
 ଚିନ୍ତାରେ ବ୍ୟାକୁଳ ହେଲା ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ତା' ଆଗରେ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଲା, ସେ  
 କେଉଁଠାରେ ଅଛି ପାଇବ ! ଗୋଟିଏ ଲୋକ  
 ଉନ୍ନତକୁ ଉଠିଯାଇ ଯେତେଦୂର ଅତି ପାଇଲା  
 ସେ ଆନାଇ ଦେଖିଲା, କାହିଁ ଗୋଟିଏ ଗଣ୍ଡା





ଦେଖାଯାଉ ନାହିଁ । ଏଣେ ଅନ୍ଧାର ବ ଘନ ହୋଇ ଆସୁଥାଏ । ସେ ଭ୍ରଷଣ ଚନ୍ଦ୍ରାରେ ପଡ଼ିଲା । ଦୈବାତ ତା' ଆଖି ଗୋଟାଏ ବାଉଁଶ ଝାଡ଼ ପାଖକୁ ଚାଲିଗଲା । ସେ ଦେଖିଲା ଶୀତ ଲୁଗାରେ ଧୁଆଁ ଉପରକୁ ଉଠୁଛି ।

ଗହରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଜୟକୁମାର ସେହି ବାଉଁଶ ଝାଡ଼ ଆଡ଼େ ଚାଲିଲା । ଦେଖିଲା, ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ ଛେଟିଆ ଘର ରହିଛି । ତା' ପିଣ୍ଡରେ ପ୍ରାଣ ପଶିଲା । ସେ ଧିରେ ଧିରେ ଘରର କବାଟରେ ହାତ ମାରିଲା । କବାଟ ଖୋଲିଲା ଜଣେ ବୁଢ଼ା ।

“ଆଜ୍ଞା, ଶକ୍ତି ଏ କାଠ ପାଇଁ ବଣ ଭିତରେ ପଶିଥିଲା ଯେ, ବାଟବଣା ହୋଇ

ଏଣେ ତେଣେ ବୁଲୁଛି । ଏଠି ପାଖରେ ଗାଁ ଗଣ୍ଡା କିଛି ଅଛି ?” ଜୟକୁମାର ପଚାରିଲା ।

“ଗୁର ପାଞ୍ଚକୋଶ ଭିତରେ କିଛି ନାହିଁ ।” ବୁଢ଼ା କହିଲା ।

“ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋ ପକ୍ଷରେ ଗୁର ପାଞ୍ଚକୋଶ ବାଟ ଯିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ମୋତେ ଦୟାକରି ରାତିକ ପାଇଁ ଆଶ୍ରୟ ଦେବେ ?”

“ହଉ, ଭିତରକୁ ଆସ ।” ଜୟକୁମାର ଭିତରେ ପଶିବା ମାତ୍ରେ ବୁଢ଼ା କବାଟ ବନ୍ଦ କରିଦେଲା ଓ ତା' ସ୍ତ୍ରୀକୁ ସବୁ କଥା କହିଲା । କିଛି ସମୟ ପରେ ବୁଢ଼ୀ ସେ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ପରଶି ଦେଲା । ଜୟକୁମାର ସେଭଳି ସୁଖାଦ୍ୟ ଖାଇ ନଥିଲା !

ଘରର ଗୋଟିଏ କୋଣରେ ଜୟକୁମାର ପାଇଁ ବୁଢ଼ାବୁଢ଼ୀ ମଜିଣା ପାରିଦେଲେ । ଜୟକୁମାର ଖୋଇଲା ସତ, କିନ୍ତୁ ତାକୁ ନିଦ ହେଲା ନାହିଁ । ଏ ବଣ ଭିତରେ ବୁଢ଼ାବୁଢ଼ୀ ଏପରି ସୁଖାଦ୍ୟ ପାଉଛନ୍ତି କିପରି ? ସେ ଏହିକଥା ଯେ ଭ୍ରଷଣ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଅନୁଭବ କଲା ।

ମଝି ରାତିରେ ସେ ଦେଖିଲା, ବୁଢ଼ା ଧିରେ ଧିରେ ଗୋଟିଏ କାଠ ଯେଉଁ ଖୋଲୁଛି । ଯେଉଁ ଖୋଲି ବୁଢ଼ା ତା' ଗୋଟିଏ ନେଲି ଟୋପି ବାହାର କରି ମୁଣ୍ଡରେ ଲଗାଇଲା ଓ କହିଲା, “ରଜାଙ୍କ ସେନେ-

ଘର !” ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବୁଢ଼ା ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା ।

ଏହା ପରେ ବୁଢ଼ୀ ଆସି ପେଡ଼ି ଖୋଲି ଆଉ ଶକ୍ତି ଏ ଟୋପି କାଢ଼ି ତାକୁ ମୁଣ୍ଡରେ ଦେଇ ଏକା କଥା କହିଲା ଓ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା ।

ଜୟକୁମାରକୁ ଯେତକ ବିସ୍ମୟ ଲାଗୁଥାଏ, ସେତକ କୌତୁହଳ ବି ଲାଗୁଥାଏ । ସେ ଉଠିଯାଇ ପେଡ଼ି ଖୋଲି ଦେଖିଲା, ଆଦୁର ଶକ୍ତି ଏ ନେଲି ଟୋପି ରହିଛି । ସେ ଶକ୍ତିକ ମୁଣ୍ଡରେ ଦେଇ ସେ ବି କହିଲା, “ରଜାଙ୍କ ରେଷେଇଘର !” ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତା’ ମୁଣ୍ଡ କେମିତି ହୋଇଗଲା । ମନେ ହେଲା ତାକୁ କିଏ ଅବା ବିଜୁଳି ବେଗରେ କୁଆଡ଼େ ଉଡ଼ାଇ ନେଉଛି । ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପରେ ଆଖି ଖୋଲି ସେ ଦେଖିଲା, ସେ ଯାଇ ରଜାଙ୍କ ରେଷେଇ ଘର ଭିତରେ ଠିଆ ହୋଇଛି । ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ତା’ ଆଗରେ ଶାଦ୍ୟାଦ୍ରବ୍ୟ ବୁଜୁଳା ବାନ୍ଧିଛନ୍ତି । ତାକୁ ଦେଖି ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ଚଟାପଟ୍ ଟୋପିଟିମାନ ମୁଣ୍ଡରେ ଦେଇ କହିଲେ, “ଦୁମୁକା ବଣ, ଦୁମୁକା ବଣ !” ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ ଦୁହେଁ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲେ ।

ଜୟକୁମାର ରେଷେଇ ଘରେ ଯାହା ଥିଲା ମନ ଲକ୍ଷା ଖାଇଲା । ହଠାତ୍ ତା’ ଆଖିରେ ପଡ଼ିଲା କୌଣସି ପାନାୟ । ସେ କୌତୁହଳୀ



ହୋଇ ତାକୁ ପିଇ ଦେଲା । ତାହା ଥିଲା ମଦ । କିଛି ସମୟ ଭିତରେ ସେ ନିଶାରେ ଭୋଲ ହୋଇ ଗୀତ ବୋଲି ତଳେ ପଡ଼ି ଚେତା ହରାଇଲା । ଯେତେବେଳେ ତା’ ଚେତା ଫେରିଲା, ସେ ଦେଖିଲା ତାକୁ ରଜାଙ୍କ ଆଗରେ ହାଜର କରା ହୋଇଛି ।

“ମହାରଜ ! ରାତି ପରେ ରାତି ଯେଉଁ ଯାଦୁକର ତାକୁ ଛମୁକ ମଣୋହିଁ ଘରୁ ଚୋରି କରୁଥିଲା, ଇଏ ମେଇ ତାକୁ । ଆମେ ମାଡ଼ି ବସି ଧରିଛୁ ।” ଜଗୁଆଳିମାନେ କହିଲେ ।

“ନେଇଯାଅ । ଏହାକୁ ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ଦିଅ ।” ରଜା ହୁକୁମ ଦେଲେ ।



ସେତାବେଳେ ତାକୁମାନଙ୍କୁ ଶୁଣି ଏ ଶକ୍ତ  
କାଠରେ ବାନ୍ଧ ତା' ଗୁରୁପଟେ ଅନ୍ୟ  
କାଠକାଠରେ ନିଆଁ ଲଗାଇ ତାକୁ ମର  
ହେଉଥିଲା । ଜୟକୁମାରକୁ ବଧ ଭୂମିକୁ  
ନେଇଯାଇ ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲା ।  
ସାଦୁକର ତାକୁକୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଶହ ଶହ  
ଲୋକ ଆସିଥାନ୍ତି ।

ଜୟକୁମାର ରୁହିଲା, ମୃତ୍ୟୁ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ।  
“ତୋର ଅନ୍ତମ ଇଚ୍ଛା କିଛି ଅଛି ?”  
ରାଜକର୍ମଗୁରୁମାନେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ।

“ମୋର ଗୋଟିଏ ନେଲି ଟୋପି ରେଷେଇ  
ଘରେ ପଡ଼ିଥିବ । ତାହା ମୋର ଅତି  
ପ୍ରିୟ । ତାକୁ ମୁଣ୍ଡରେ ଦେଇ ମୁଁ  
ମରିବାକୁ ଚାହେଁ ।” ଜୟକୁମାର କହିଲା ।

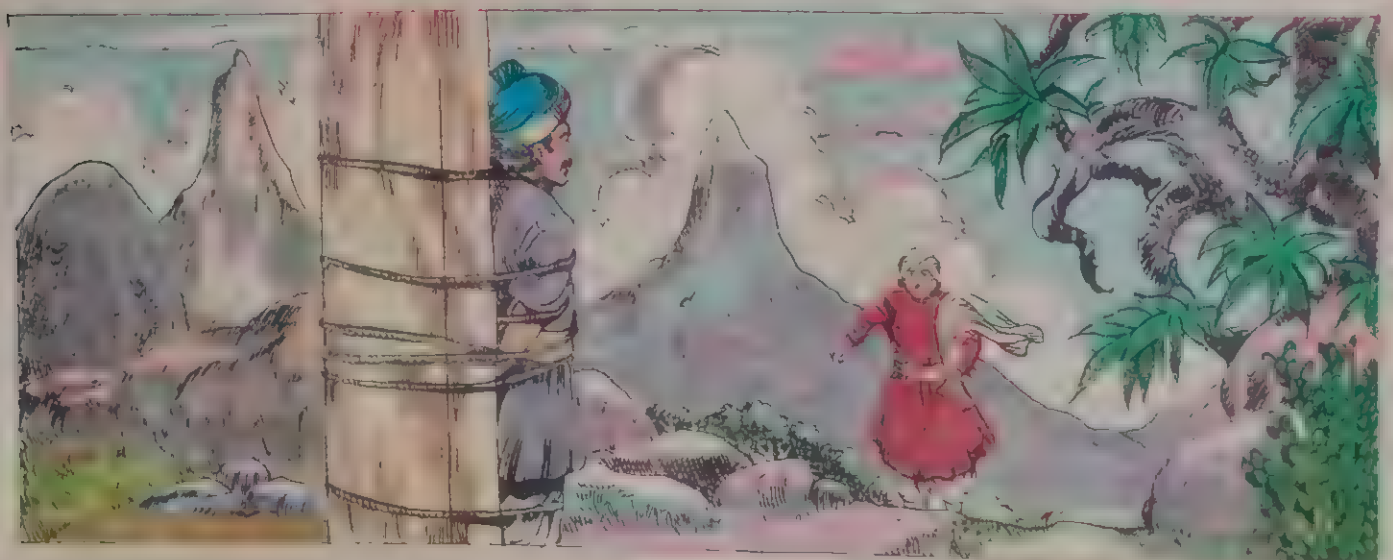
ସମସ୍ତେ ହସିଲେ । ଜଣେ ଦୁଇଜଣ  
କର୍ମଗୁରୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଟୋପିଟି ନେଇ ଆସି  
ଜୟକୁମାର ମୁଣ୍ଡରେ ଆସିଲେ ଓ ତା'ପରେ  
କାଠ ସ୍ତମ୍ଭରେ ନିଆଁ ଧରାଇ ଦିଆଗଲା ।

ଜୟକୁମାର କହିଲା, “କୃଷ୍ଣଗିରି !” ସଙ୍ଗେ  
ସଙ୍ଗେ ଯେଉଁ କାଠରେ ସେ ବନ୍ଧା  
ହୋଇଥିଲା, ସେ କାଠ ସମେତ ସେ  
ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା ଓ କୃଷ୍ଣଗିରି ପାହାଡ଼  
ଉପରେ ପଡ଼ିଲା । ସେ ପାହାଡ଼ ତା ଗାଁ  
ପାଖରେ ।

“କହୋ, ଇଏ କ'ଣ ?” ଜଣେ  
ଗ୍ରାମବାସୀ ତାକୁ ଦେଖି ପକାଇ ପଚାରିଲା ।

“ଆରେ ଭାଇ, ଏ ନୌକାର ତଳି-  
ପଟା ପାଇଁ ଏ ଶକ୍ତିକ ଖୋଜି ବାହାର  
କଲି । କାଳେ କଷ୍ଟ ହେଲେ ପକାଇଦେଇ  
ଆସିବି, ତେଣୁ କେତେକ ଲୋକଙ୍କୁ କହି  
ଏହା ମୋ ପିଠିରେ ବାନ୍ଧ ଦେଲି ଓ ନେଇ  
ଆସିଲି ।” ଜୟକୁମାର କହିଲା ।

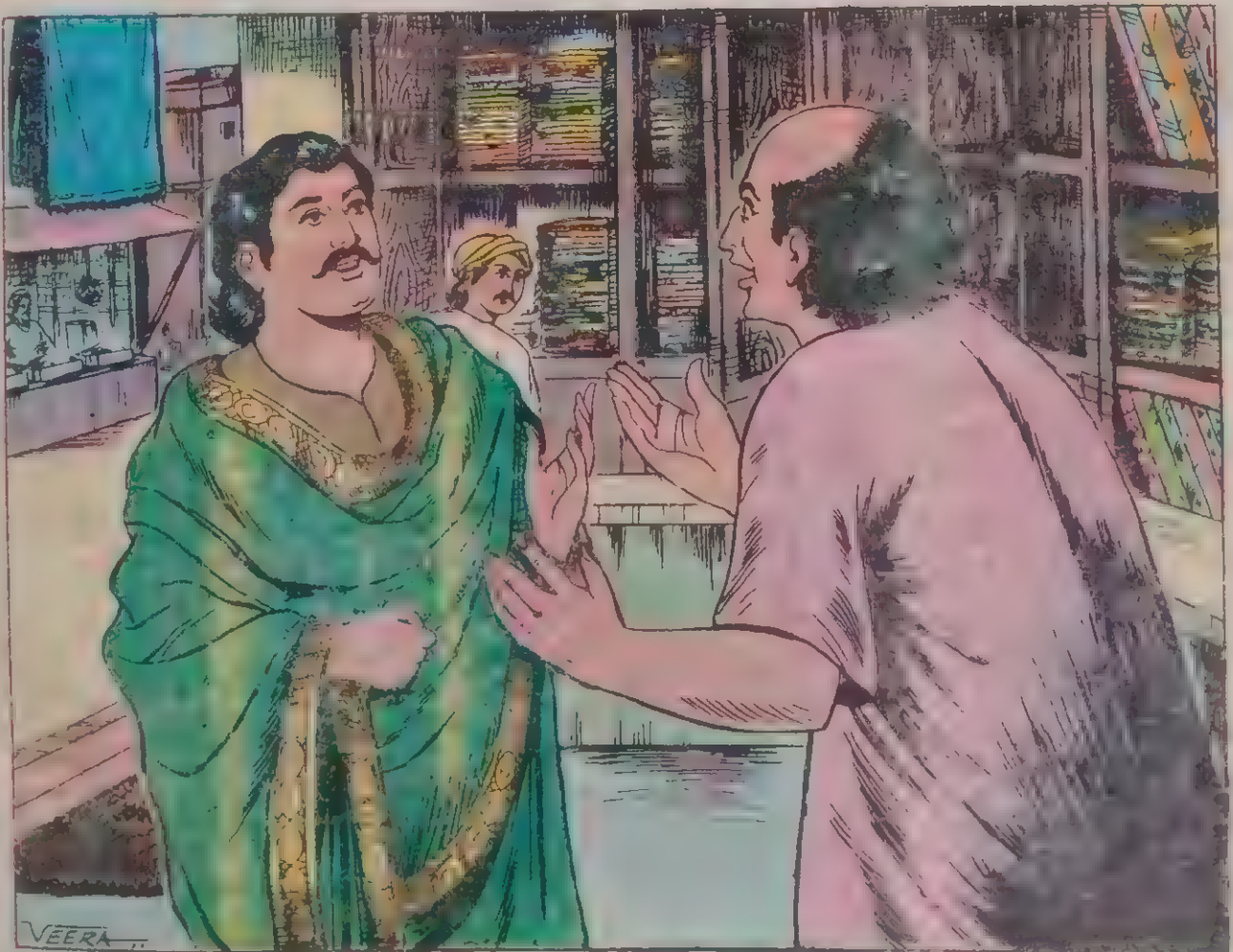
ଗ୍ରାମବାସୀଟିର ସାହାଯ୍ୟରେ ଜୟକୁମାର  
କାଠଟି ଖୋଲି ଘରକୁ ନେଇ ଆସିଲା ଓ  
ଦେଖିଲା, ତାହା ବାସ୍ତବିକ ବହୁତ ଶକ୍ତ  
ସୁନ୍ଦର କାଠ !



ବିବା ଜାଣିଥିଲେ--

ଗୋବିନ୍ଦ : ହାଁ ଗୋବିନ୍ଦ କହିଥାଏ । ଆଜେ ସେ ସହକାରୀ ମିଶ୍ର ତାଙ୍କ ନାମ  
 ନେଇ ଆସିଲା । ତା' ଶକ୍ତି ନିତେଇ ବୁଲୁ ଆସିଥାଏ । ସେ କହିଲା, “ଗୋବିନ୍ଦ  
 ହେ, ଏ ଶକ୍ତି କିଏ କର୍ମକ ?” “ଆଜେ ଭଲ, ବଳି ଜାଣିଥିଲେ ସବୁ ସମ୍ଭବ ।” ଏହା  
 କହି ଗୋବିନ୍ଦ ନିତେଇକୁ ଦୂରରୁ ଆସୁଥିବା ଜଣେ ଭଦ୍ରଲୋକକୁ ଦେଖାଇ ଦେଇ ଦୂର  
 ଦୂର କରି କହିଲା । ନିତେଇ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବାହାରି ଚାଲିଗଲା ।

ଭଦଲୋକଟି ମହାଜନ । ଗୋବିନ୍ଦ ତାଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କର ଆଣି କହିଲେ, “ଆପଣଙ୍କୁ ଏ ଚନ୍ଦ୍ର ଶକ୍ତି ଦେଖାଇବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲି । ମୂଲ୍ୟ ଦୁଇଶହ ଟଙ୍କା ।” “ମୁଁ ଏହାକୁ କିଣିବି ବୋଲି ଆଶା କରି ନାହିଁ ।” ମହାଜନ କହିଲେ । “ଆପଣ ଥରେ ଖାଲି ଏହାକୁ ଘୋଡ଼ି ହୋଇ ବୁଲି ଆସନ୍ତୁ ।” ଶୁଣି ହୋଇ ମହାଜନ ଚନ୍ଦ୍ର ଘୋଡ଼ି ହୋଇ ବାହାରି ଗଲେ । ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ନିତେଇ ତାଙ୍କୁ ଲମ୍ବ ନମସ୍କାର ପକାଇ ହାତଯୋଡ଼ି ଠିଆ ହେଲା । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ମହାଜନ ପଚାରିଲେ, “ତମରୁ ତ ଚିହ୍ନି ପାରୁନାହିଁ ।” “ହଜୁର, ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି । ଆପଣ ରଜା ସାହେବ ! ଏଭଳି ଚନ୍ଦ୍ର ଆଉ କିଏ ବ୍ୟବହାର କରେ ?” ମହାଜନ ଗୋବିନ୍ଦ ଦୋକାନକୁ ଆସି ଚନ୍ଦ୍ରଟି କିଣି ନେଲେ ।







## କାକୁଡ଼ି ଦେପାରୀ

ଦିନେ ସୁଲତାନ ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ି ଏକାଟିଆ ଶୀକାର କରିବାକୁ ଯାଉଥିଲେ । ବାଟରେ ଦେଖିଲେ ଗଧ ପିଠିରେ କିଛି ବୋଝ ଲଦି ଇଣ୍ଡୋ ଗାଉଁଲି ଲୋକ ସହର ଆଡ଼େ ଚାଲିଛନ୍ତି ।

ଲୋକଟି ସହ କଥା କହିବାକୁ ସୁଲତାନଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ହେଲା । “କିହୋ ଭାଇ, କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଛ ?” ସେ ପଚାରିଲେ ।

“ବାରୁ ! ସୁଲତାନଙ୍କୁ ସଲମ ଦେବାକୁ ଯାଉଛି ।” ଲୋକଟି କହିଲା ।

“ହଠାତ୍ ସୁଲତାନଙ୍କୁ ସଲମ ଦେବାର ଦରକାର କ’ଣ ପଡ଼ିଲା ?” ସୁଲତାନ ପଚାରିଲେ ।

“ମୋ ବାଡ଼ରେ କିଛି କାକୁଡ଼ି ଫଳିଥିଲା । ନୂଆ କରି । ଶୁଣିଲି ସୁଲତାନ ବହୁତ ଦିଲ୍‌ଦାର୍ ଲୋକ । ତାଙ୍କୁ ଭେଟି ଦେଲେ

କିଛି ମୋଟା ପୁରସ୍କାର ମିଳିବ ।” ଲୋକଟି କହିଲା ।

ସୁଲତାନ ଏହା ଶୁଣି ଅଛନ୍ଦାସ୍ୟ କଲେ । ଲୋକଟି ପଚାରିଲା, “ହସିଲେ କାହିଁକି ଆଜ୍ଞା ? ସୁଲତାନ କ’ଣ ଦିଲ୍‌ଦାର୍ ନୁହନ୍ତି ? ଯାହା ଶୁଣିଛି ତାହା କ’ଣ ଭୁଲ ?” ଲୋକଟି ପଚାରିଲା ।

“ସୁଲତାନଙ୍କୁ କାକୁଡ଼ି ଦେବ ! ସେଥିରେ ସେ କେତେ ଟଙ୍କା ପୁରସ୍କାର ଦେବେ ବୋଲି ଭାବୁଛ ?”

“ଅନୁଚିତ୍ ହଜାରେ ଟଙ୍କା !”

“ଯଦି ସେ ସେତେ ନ ଦେବେ ?”

“ତେବେ କହିବି ପାଞ୍ଚଶହ ଦେଲେ ଚଳିବ !”

“ଯଦି ସେ ସାମାନ୍ୟ କାକୁଡ଼ି ପାଇଁ ଏତେ ଦେବାକୁ ରାଜି ନ ଦେବେ ?” ସୁଲତାନ ପଚାରିଲେ ।

“ତେବେ କହିବି ଅତେଇ ହେ ଦିଅନ୍ତୁ ।”  
ଲେକଟି ଉଦ୍‌ର ଦେଲା ।

“ଯଦି ସୁଲ୍‌ତାନ୍ ସେତେ ନ ଦେବେ ?”

“ତେବେ ଦେଉ ଶହ ଦେଲେ ମୁଁ  
ଶୁଣି ହୋଇଯିବି ।”

“ଯଦି ସେତେ ନ ଦେବେ ?”

“ତେବେ ଶହେ ଦେଲେ ତଳିବ !”

“ଯଦି ସାମାନ୍ୟ କାକୁଡ଼ି ପାଇଁ ଶହେ ବହୁତ  
ଅଧିକ ହୋଇଗଲା ବୋଲି ସେ ଭାବିବେ ?”

“ତେବେ ପଚାଶ ତ ଦେବେ !”

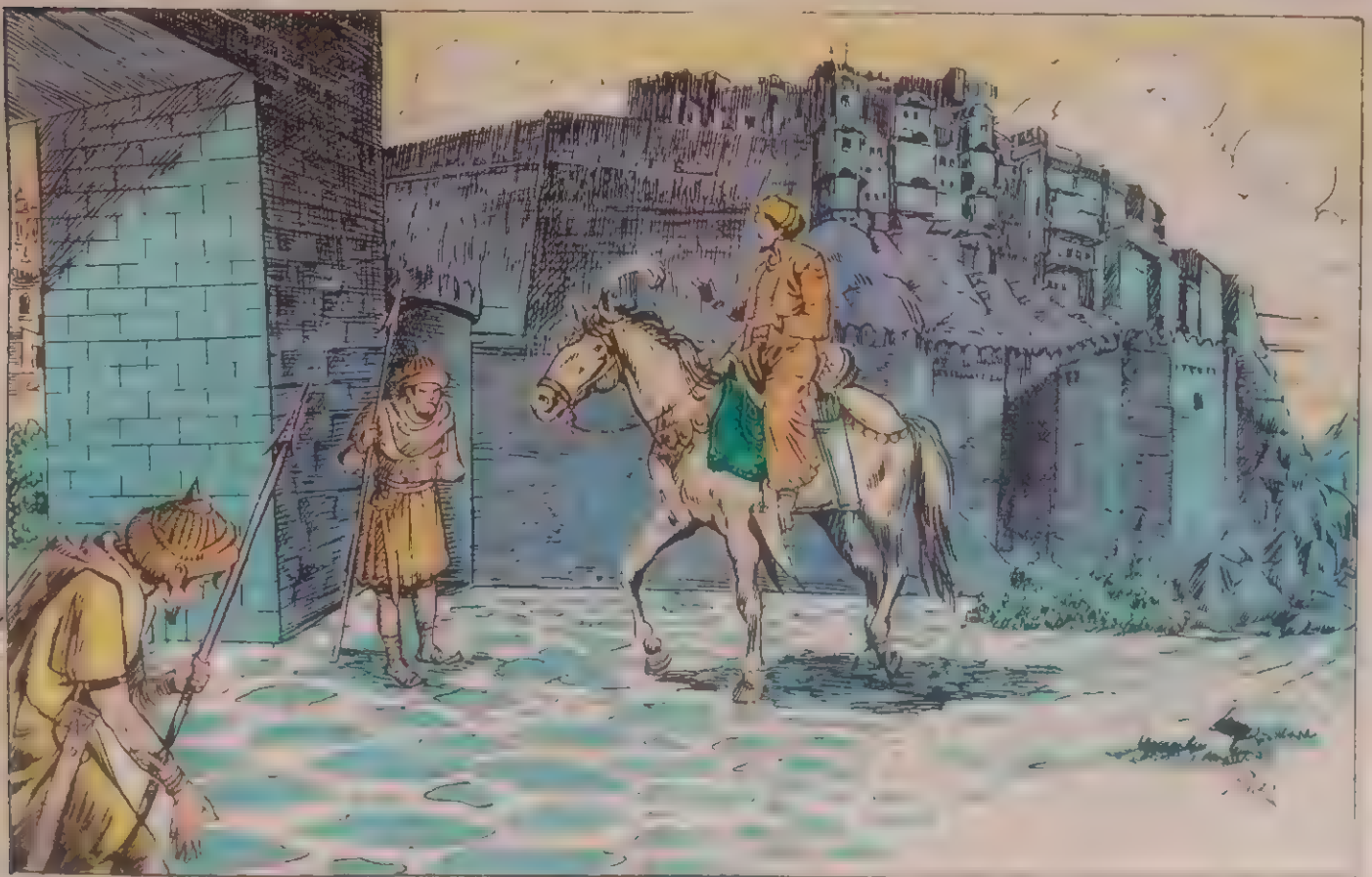
“ଯଦି ସେତେ ନ ଦେବେ ?”

“ତେବେ ମୋ ଗଧକୁ ତାଙ୍କ ଦରବାର  
ଭିତରକୁ ଠେଲି ଦେଇ ଚାଲି ଆସିବି ।”  
ଲେକଟି କହିଲା ।

ସୁଲ୍‌ତାନ୍ ହସିଲେ ଓ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ  
ଘୋଡ଼ା ଛୁଟାଇ ଦେଲେ ।

ସୁଲ୍‌ତାନ୍ ଆଉ ଶୀକାର କରିବାକୁ  
ଜଙ୍ଗଲକୁ ଗଲେ ନାହିଁ । ଗୋଟାଏ ସିଧା  
ବାଟ ଧରି ନିଜ ମହଲକୁ ଫେରିଗଲେ ଓ  
ସେଠାରେ ଥିବା ଦରୁଆନ୍‌କୁ କହିଲେ,  
“ଦେଖ, ଗୋଟାଏ ଲେକ ଗଧରେ କିଛି କାକୁଡ଼ି  
ବୋହେଇ କରି ଆସିବ । ତାକୁ ବାଟ  
ଛାଡ଼ିଦେବ ।”

ଏହାପରେ ସେ ଯାଇ ଲୁଗାପଟା ବଦଳାଇ  
ଗହରେ ବସିଲେ । କିଛି ସମୟ ପରେ  
ଲେକଟି ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । ଦରୁଆନ୍ ତାକୁ  
ନେଇ ସୁଲ୍‌ତାନ୍‌ଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚାଇ  
ଦେଲା ।





ଲେକଟି ସୁଲତାନ୍‌କୁ ନୂଆ ବେଶରେ  
ଦେଖି ଚିହ୍ନି ପାରିଲା ନାହିଁ ।

“ହଜୁର୍ ! ମୋ ଶେତର ପ୍ରଥମ ଫସଲ  
କାକୁଡ଼ି ଧରି ଆସିଛି । ଆପଣଙ୍କୁ ଏହା  
ଦେଇ କିଛି ପୁରସ୍କାର ଆଶା କରୁଛି ।”

“କେତେ ଆଶା କରୁଛ ?”

“ହଜାରେ ଟଙ୍କା ।”

“ସାମାନ୍ୟ କାକୁଡ଼ି ପାଇଁ ହଜାରେ !”

ସୁଲତାନ୍ କହିଲେ ।

“ତେବେ ପାଞ୍ଚଶହ ଦିଅନ୍ତୁ ହଜୁର୍ !”

“ପାଞ୍ଚଶହ !!”

“ତେବେ ଅଡ଼େଇ ଶହ ଦେବା ହେଉନୁ ।”

“ଅଡ଼େଇ ଶହ !” ସୁଲତାନ୍ କହିଲେ !

“ତେବେ ଶହେ ଦେଲେ ଚଳିବ ।”

“ଶହେ ତ ବହୁତ ବେଶି ହୋଇ  
ଯାଉଛି ।”

“ପରୁଣ ଟଙ୍କା ଦିଅନ୍ତୁ ହଜୁର୍ !”

“ପରୁଣ ବି ବହୁତ ହେଲା !”

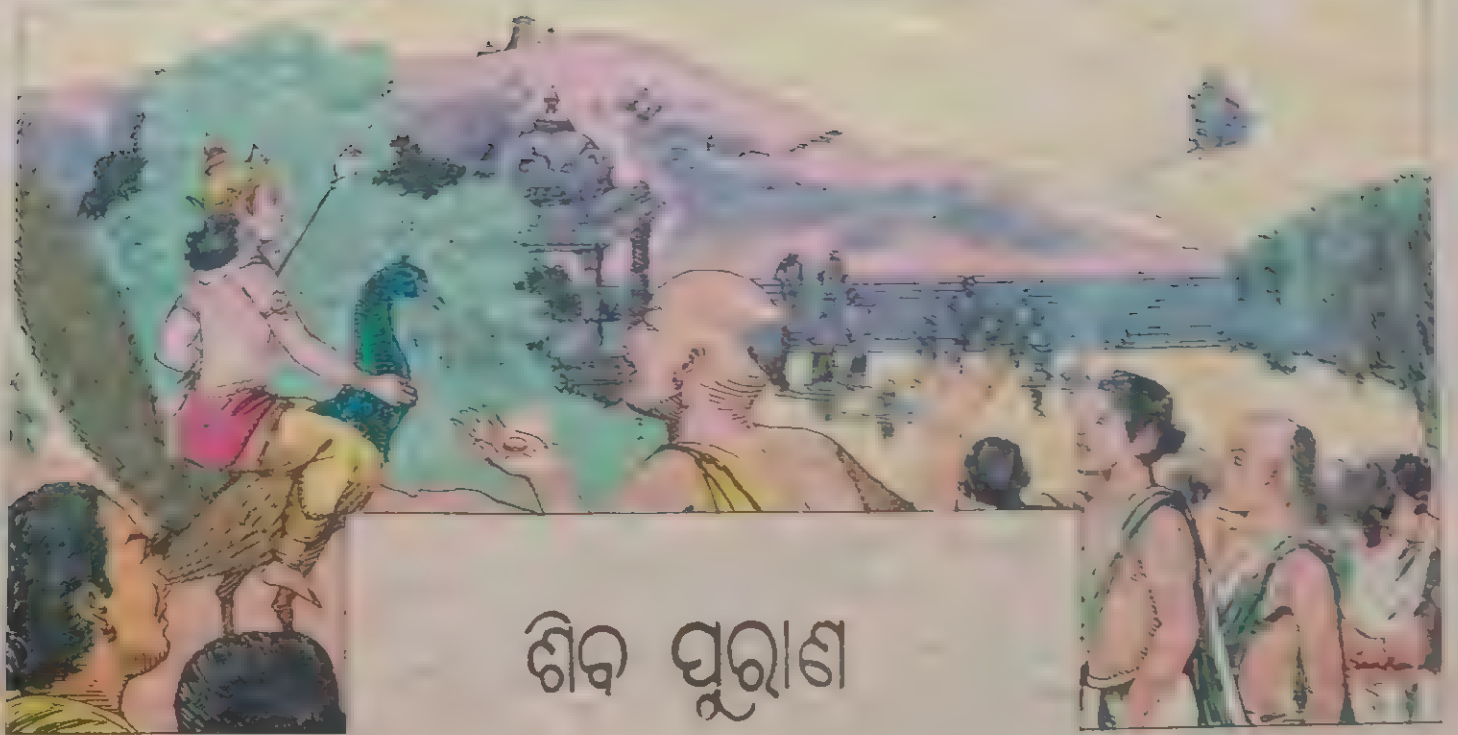
ଲେକଟି ଦୀର୍ଘବିଶ୍ରାମ ଗୁଡ଼ି କହିଲା,  
“ହଜୁର୍ ! କାଟରେ ଗୋଟାଏ ପାପୀ ସହ  
କଥାବାଣ୍ଟ ହୋଇଥିଲା । ତାହାର ପ୍ରଭାବରୁ  
ମୋର ଏ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ । ନହେଲେ କି  
ହଜୁର୍‌ଙ୍କ ଭଳି ମହତ୍ତ୍ୱ ଲେକ ମୋ ସହ  
ଦର ଦସ୍ତୁର କରନ୍ତେ ?”

ସୁଲତାନ୍ ହସିଲେ । ସେ ହସିବା ମାତ୍ରେ  
ଲେକଟି ଜାଣିଗଲା ସିଏ କିଏ । ସେ  
ପ୍ରଥମେ ଟିକିଏ ଶଙ୍କି ଯାଇ ତା’ପରେ  
କହିଲା, “ହଜୁର୍ ! ଯାହା ମଜି କରନ୍ତୁ ।  
ଗଧଟି ଭିତରେହିଁ ବନ୍ଦା ହୋଇଛି ।  
ଅତଏବ...”

ସୁଲତାନ୍ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ଦେଲେ କି ଲେକଟିକୁ  
ହଜାରେ ଟଙ୍କା ପରେ ପୁଣି ପାଞ୍ଚଶହ ଯୁକ୍ତ  
ଅଡ଼େଇଶହ ଯୁକ୍ତ ଶହେ ଯୁକ୍ତ ପଞ୍ଚାଶ ଟଙ୍କା  
ଦିଆଯାଉ !

ଲେକଟି ସୁଲତାନ୍‌ଙ୍କ ପ୍ରଶସ୍ତି ଶାଲ  
ଆନନ୍ଦରେ ଗଧଟିକୁ ଧରି ବିଦାୟ ନେଲା ।





## ଶିବ ପୁରାଣ

ମାତା ପାବତୀଙ୍କ କଥା ଶୁଣିବା ପରେ ଗଣେଶ ମାୟୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲେ । ସେ କହିଲେ, “ଭଗବାନ୍, ତୁମାରଙ୍କର ମନ୍ଦୁର ବାହନ ଓ ମୋର ମୁଷା । ମୁଁ କିପରି ତାଙ୍କ ସହିତ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କରିପାରିବି ? ଏଇଟା ଅନ୍ୟାୟ ନୁହେଁ ?”

ବିଷ୍ଣୁ କହିଲେ, “ବନ୍ଧୁ, ତୁମେ ଚନ୍ଦ୍ରା କରନାହିଁ । ତମେ ଲକ୍ଷେଥର ଶିବ ପଞ୍ଚାବତୀ ଜପ କରିବା ପରେ ପାବତୀ ଓ ପରମେଶ୍ଵରଙ୍କୁ ଭଜିଥିବ ପରିହମା କରିବ ତେବେ ପୃଥିବୀ ପରିହମାର ଫଳ ତମେ ପାଇପାରିବ ।”

ଗଣେଶ ସ୍ନାନ କରି ଏକ କୁଶାସନ ଉପରେ ବସି ଶିବ ପଞ୍ଚାବତୀ ଜପ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଇତିମଧ୍ୟରେ କାହିଁକେୟ ପ୍ରଥମ

ଜର୍ଥକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲେ, ସେଇମାତ୍ର ଗଣେଶ ସ୍ନାନ କରି ସେଠାରୁ ଯାଉଛନ୍ତି । ମୁଷାର ପାଦଚିହ୍ନ ଦେଖି । କାହିଁକେୟ ସେଠାକର ଜର୍ଥଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, “ଭଦ୍ରଜନେ, ଏଠାକୁ ଜଣେ ଛୁଲକାୟ ବ୍ୟକ୍ତି ମୁଷା ଉପରେ ଚଢ଼ି ଆସିଥିଲେ କି ?”

“ଆଜ୍ଞା, ହଁ, ସିଏ ତ ଏବେ ସ୍ନାନ କରି ଏଠାରୁ ଆପଣ ଆସିବା ଆଗରୁ ଚାଲିଗଲେ । ସେ ସ୍ନାନ କରି ଆମକୁ ଅନେକ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ଦାନ ଦେଇଗଲେ ।” ଜର୍ଥଯାତ୍ରୀମାନେ କହିଲେ ।

“ବାଃ, ଛୁଲକାୟ, ନିଦ୍ରାକୁ ଯଦି ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଏଠାକୁ ଆସିଗଲା, ତେବେ ମୁଁ ବରଂ ଏଠାରୁ ଶୀଘ୍ର ଯାଏ । ସ୍ନାନ କରି ସମୟ ନଷ୍ଟ ନକରି ଦ୍ଵିତୀୟ ଜର୍ଥକୁ ଯାଏ ।” ତା’ପରେ











ଅଭିଷେକ କରାଗଲା । ଶିବ ପାଦର ଗଣେଶ ଓ ଜୟଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦେଲେ । ଅଭିଷେକ ପରେ ଶିବ ଓ ପାଦର ଦୁଇ ପୁଅଙ୍କୁ ଡାକି କହିଲେ, “ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମେ ଦୁଇଭାଇ ଭିତ୍ତିଲୋକ ଉପରେ ଶାସନ କର । ଯିଏ ତୁମକୁ ସ୍ମରଣ କରିବ, ତୁମକୁ ପୂଜା କରିବ ବା ତୁମପାଇଁ ତପସ୍ୟା କରିବ, ତୁମେମାନେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିର ସହାୟତା କରିବ ଓ ତା’ର ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସାଫଲ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବ ।”

ଚାରକାସୁର ତ ପୂର୍ବରୁ ମରିଥିଲା । ତା’ର ଥିଲେ ତିନୋଟି ଶିଶୁପୁତ୍ର । ସେମାନଙ୍କ ନାମ ହେଲା, ଚାରକାକ୍ଷ, କମଳାକ୍ଷ ଓ ବିଦ୍ୟୁନ୍ମାଳୀ । ଚାରକାସୁରର ପତ୍ନୀ ତିନିପୁତ୍ରଙ୍କୁ ନେଇ

ପାତାଳପୁରକୁ ଗଲା । ସେଠାରେ ସୁଦୂର ସହାୟତାରେ ସେମାନେ ନାନା ବିଦ୍ୟା ହାସଲ କଲେ । ବିଶେଷତଃ ଯୁଦ୍ଧ ବିଦ୍ୟାରେ ତିନିଜଣଯାକ ଖୁବ୍ ପାରଙ୍ଗମ ହୋଇ ଉଠିଲେ । କାଳକ୍ରମେ ସେମାନେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଯୋଦ୍ଧା ଭାବରେ ଖ୍ୟାତ ଅର୍ଜ୍ଜୁନ କଲେ । ସେମାନେ ନିଜ ମା’ଠାରୁ ଶୁଣିଲେ ଚାରକାସୁରର ଜୀବନ ବୃନ୍ଦା । ସବୁ ଶୁଣିସାରି ପିତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର ପ୍ରତିଶୋଧ କିପରି ନେବେ ତାହାହିଁ ସେମାନେ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ଚିନ୍ତିତ ଦେଖି ସେମାନଙ୍କର ମା’ ପରାମର୍ଶ ଦେଇ କହିଲେ, “ପୁତ୍ରଗଣ, ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବା ପୂର୍ବରୁ ତୁମେମାନେ ନିଜେ ପ୍ରଥମେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହେବା ଦରକାର । ସେଥିପାଇଁ ତପସ୍ୟାର ପ୍ରୟୋଜନ । ଯାଅ ତିନିଜଣଯାକ ତପସ୍ୟାରେ ପ୍ରଥମେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରି ବର ମାଗ ।”

ତା’ପରେ ତିନିଭାଇ ମେରୁପର୍ବତକୁ ଯାଇ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ସେଠାରେ କଠିନ ତପସ୍ୟା କଲେ ।

କିଛି କାଳ ଅନ୍ତେ ବ୍ରହ୍ମା ସେମାନଙ୍କ ତପସ୍ୟାରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବିର୍ଭୂତ ହେଲେ ଓ କହିଲେ, “ତୁମେମାନେ କି ବର ଚାହୁଁଛ ?”

“ଦେବ, ଆମେ ଗୁହୁତ ଅମର ବର । ଆମର କେବେ ମଧ୍ୟ ମୃତ୍ୟୁ ହେବ ନାହିଁ ।” ସେମାନେ କହିଲେ ।

“କିଏ ଦେବ ଯେବେ ତେ ମୋର ନାହିଁ ।  
କିନ୍ତୁ ତେଜ ମୁଁ ତେ ପାଇଁ ଯେ କୌଣସି ଏକ  
ସମୟରେ ତେ ମୋ ନିଆଁ ଥିବେ ।”  
ବୁଝା କହିଲେ ।

“ଦେବ, ଏମିତି ଏକ ରଥ ଥିବ ଯାହା  
ବାହର ନୁହେଁ, ଏପରି ଧନୁ ଥିବ ଯାହା ଧନୁ  
ନୁହେଁ, ଏପରି ଶର ଥିବ ଯାହା ଶର  
ନୁହେଁ—ସେହି ରଥରେ ବସି ସେହି ଧନୁ  
ଢରରେ ମାରିଲେ ଆମେ ମରିବୁ । ନଚେତ୍  
ନୁହେଁ । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟା, ତେଜ,  
ବଳ, ଐଶ୍ବର୍ଯ୍ୟ, ସୁଖ, ବୈଭବ, ଶ୍ରୋତା, ସମଗ୍ର  
ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ତଥା ସୁନା ରୂପାରେ ତିଆରି ନଗର  
ଆମକୁ ଦିଅନ୍ତୁ ।” ତନି ଭାଇଯାକ ସମସ୍ତରରେ  
କହିଲେ । ବୁଝା ‘ତଥାସ୍ତୁ’ କହି ଅଦୃଶ୍ୟ  
ହୋଇଗଲେ । ପରେ ବୁଝାଙ୍କ ଆଦେଶରେ  
ବିଶ୍ୱକର୍ମା ତନୋଟି ସୁନ୍ଦର ନଗର ସେମାନଙ୍କ  
ପାଇଁ ନିର୍ମାଣ କଲେ । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ହିମ୍ବର  
ବୋଲି କୁହାଯାଉଥାଏ । ଏହି ନଗର ରୁଡ଼ିକ  
ଆକାଶରେ ଝୁଲି ରହିଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଏହା  
ବନ, ଉପବନ, ପୁଷ୍କରିଣୀ ଓ ନଦୀ ଦ୍ୱାରା  
ପୂର୍ଣ୍ଣ ଥାଏ । ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁଷ୍ପରେ ତାରକାକ୍ଷ,  
ରଜତପୁଷ୍ପରେ କମଳାକ୍ଷ ଓ ଲୋହପୁଷ୍ପରେ  
ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ଲୀ ରହିଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦରେ  
ସମସ୍ତ ଲୋକରେ ଗତି କରିପାରୁଥାନ୍ତି ।

ସେମାନେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହୋଇ ଦେବତା-  
ମାନଙ୍କୁ ବହୁତ କଷ୍ଟ ଦେଲେ । ସେମାନେ

କହମାମୁଁ



ଯାଇ ବୁଝାକୁ କହିଲେ, “ହିମ୍ବରପୁର ଆମକୁ  
ଅନେକ କଷ୍ଟ ଦେଉଛନ୍ତି । ଆପଣ ଏହାର  
କିଛି ପ୍ରତିକାର କରନ୍ତୁ ।”

ବୁଝା କହିଲେ, “ସେମାନଙ୍କୁ ବଧ କରିବା  
ମହା ଦୁଷ୍ଟର କାମ । ଚାଲି ଏକଥା ଯାଇ  
ଭଗବାନ୍ ଶିବଙ୍କୁ ଜଣାଇବା ।”

ଶିବଙ୍କ ପାଖରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ  
ଦେବତାମାନେ ଓ ବୁଝା । ଶିବ ସବୁକିଛି  
ଶୁଣି କହିଲେ, “ମୁଁ ହିମ୍ବରପୁରକୁ ବଧ  
କରିବି ନାହିଁ । ତମେ ମୋର ଅଧେ  
ତେଜ ନେଇ ତାକୁ ମାରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା  
କର ।” ସେ ପୁଣି ବୁଝାକୁ ଚାହିଁ କହିଲେ,  
“ଆପଣ ତ ଏପରି ଏକ ଅମୋଗ ବର



ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ଏବେ ନାଟକ ଯାଇ  
ଥାଏ ।”

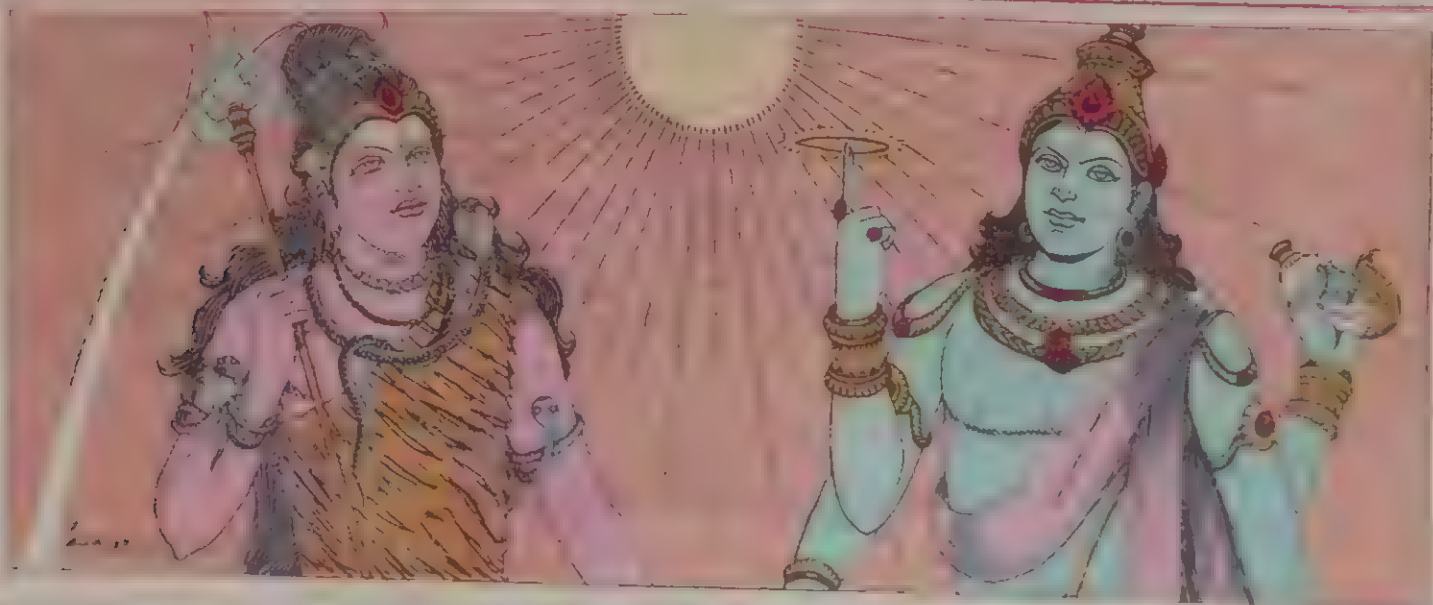
ବନ୍ଧା କହିଲେ, “ଦେବ, ସେମାନଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର  
ରହସ୍ୟ ହେଉଛି ଏପରି ଏକ ରଥ ଥିବ ଯାହା  
ରଥ ନୁହେଁ, ଏପରି ଏକ ଧନୁ ଥିବ ଯାହା  
ଧନୁ ନୁହେଁ, ଏପରି ଏକ ଚର ଥିବ ଯାହା  
ଚର ନୁହେଁ । ସେହି ରଥରେ ଚିତ୍ତ ସେହି

ଧନୁର ଧରଣ ଧରି ଧରି ଧରି ହେବା  
ସମୟରେ ଯଦି କିଏ ମାରବ ତେବେ  
ସେମାନେ ମରିବେ ।” ଏକଥା ଶୁଣି ଶିବ  
ପୃଥ୍ବୀକୁ ରଥ କଲେ; ଗୁରୁବେଦ ହେଲେ  
ଗୁରୁବେଦ ଅଟେ, ଚର ଧୂଳି ହେଲେ ଧୂଳି ଚିତ୍ତ ।  
ନେରୁପବତ ହେଲେ ଧନୁ, ଆଦିଶେଷ ହେଲେ  
ବାଣ, ବିଷ୍ଣୁମୂର୍ତ୍ତି ହେଲେ ନାରାୟଣୀ ଅସ୍ତ୍ର ।  
ତା’ପରେ ସେ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଗଲେ ।  
ଧୂଳରେ ଦି ପୁରସ୍କାର ବଧ ହେଲେ ।

ତା’ପରେ ଜଳଧର ନାମକ ଏକ ଦୈତ୍ୟ  
ପ୍ରକଟ ହେଲା ଓ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ହଇସାଣ କଲା ।

ସେ ଥିଲା ହୃଦୟାକର୍ଷିତର ଦଶମ ପୁରାଣ  
କହିଲେ ପୁଣି । ସେ ମଧ୍ୟ କପୋତ ହୃଦୟା  
ଧାରୀ ବ୍ରହ୍ମାକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରି ଏହି ବର  
ପାଇଥିଲା କି ତାହାର ମୃତ୍ୟୁ ଦେବଗଣ,  
ରାକ୍ଷସଗଣ, ନାଗଗଣ ବା ମାନବଗଣଙ୍କ ଦ୍ଵାରା  
ନିଶ୍ଚୟ ନ ହେବ । ତା’ର ମଧ୍ୟରେ ହୃଦୟ  
ବିଚରଣ କରିପାରିବ ।

ବରପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ସ୍ଵର୍ଗରୁ ସେ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ  
ଦେଖିଲା, ଲଲା ଓ ତେଜସ୍ଵୀକୁ ନାମନ କଲା ।  
ତେ ଓ ବିଷ୍ଣୁ ମଧ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମାପରିଲେଖି ଶିବ  
ହେଉ ଅନୁରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା କରାଯିବ ।  
ଏହିପରି ଚିନ୍ତା କରିବା ସମୟରେ ପରମବ୍ରହ୍ମ  
କହି ଆବିର୍ଭାବ ହେଇ କହିଲେ ତୁମର  
ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଓ ଦୈବିକକୁ ଦୁହେଁ ଅବଲୋକନ  
କର । ତା’ପରେ ତା’ ହୃଦୟ ଧୂଳି କରେ  
ଏବଂ ତା’ର ମୃତ୍ୟୁ ହେବ ।” ପରମବ୍ରହ୍ମଙ୍କ  
କଥା ଶୁଣି ଦୁହେଁ ଦୁହେଁଙ୍କର ଆଧ୍ୟାତ୍ମ ବଦଳ  
କରି ସାରି ଜଳନ୍ଦରର ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିଲେ ।





## ଦୁଇ ଭୂରୁଣୀ

ନଗେଇଁ ଗାଁର ଲୋକେ ଗାଁର ସମସ୍ତ  
ପାଇଥିଲେ । ବହୁତ ଦେଖା ପରେ  
ଗୁଳିଗା ନ ମିଳିବାରୁ ସେ ଗ୍ରାମକୁ ଲେଉଟି  
ଆସିଲା । ତାକୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ତା’  
ବୁଢ଼ୀମା କହିଲେ, “ଆରେ ନଗା, ତୁ  
ଫେର ଆସିଛୁ ? ପାଞ୍ଚଦିନ ଧରି ମୁଁ ତୋ  
ବାଟ ଚାହିଁ ବସିଛି । ମୋ ଦେହ ଦୁଇଦିନ  
ଦେବ ଗଲ ନାହିଁ । ଗୁଣି କଲି ତୋ ମୁଁ  
ମିଆ ଗୁଣିଗା ଗୁଣିଗା ବଢ଼ାଇବ । ବହୁତ  
କମ ସମୟ ଅଛି । ତୁ ତ’ର ବହୁତ କେ  
ଶୀଘ୍ର ଯା’ ।”

ବୁଢ଼ୀମାର କଥା ଶୁଣି ନଗେଇଁ ବ୍ୟସ୍ତ  
ହୋଇ ଯାଇଲା । ସେ କପରି ଲମ୍ବାର ବାଟ  
ଦେଖି ଦୂର ଯାଇଥିଲା ? ପିଲାଦିନୁ ଦୁଇ  
ଫେର ଗଲ ଥିଲେ । ସିଏ ତ ଆଗ ସିବାର  
କଥା । ତା’ପରେ ସେ ବୁଢ଼ୀମା’କୁ କହିଲା,

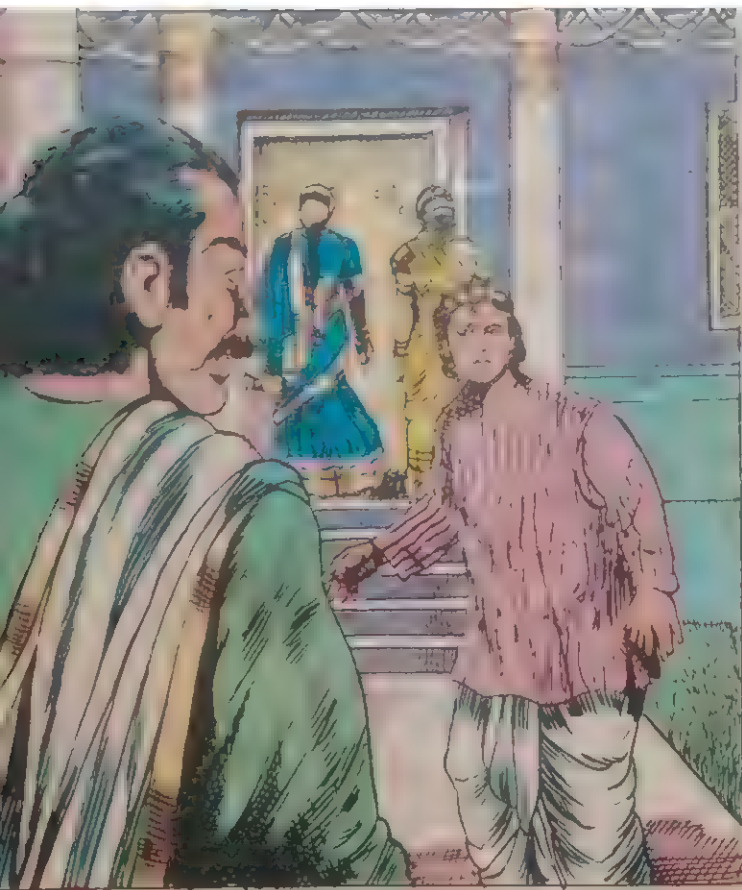
“ବୁଢ଼ୀମା; ତମେ ମନେ ନ କରିଥିଲେ ତ  
ମୁଁ ଭୁଲି ଯାଇଥିଲି । ଏବେ ଯାଉଛି ବଜାରକୁ  
କିଛି ଉପହାର କରି ମାମୁଁ ଘରକୁ ସିଧା  
ଗୁଲିଯିବ ।”

“ଆରେ ଏବେ ତ ଶୁଦ୍ଧ ଦେଲଣି ଥାଉ  
କାଲି ସକାଳେ ଯିବୁ ।” ବୁଢ଼ୀମା କହିଲେ ।

“ନାହିଁ, ନାହିଁ, ଏବେ ଯିବି । ଏଇ ତ  
ସଞ୍ଜା ହୋଇଛି । ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର ଗୁଳିଗାଲେ  
ଘଣ୍ଟାଏ ଭିତରେ ପହଞ୍ଚି ଯିବି ।” ନଗେଇଁ  
କହିଲା ଓ ମୋହ ମୁହଁରେ ମାମୁଁ ଘରକୁ  
ବାଟାର ଯିଲା ।

ବଜାରରୁ ଉପହାର କରି ଘରକୁ ଯିବା  
ସେ ଯାଏ ମାମୁଁ ଘର ଗାଁ ମୁଣ୍ଡରେ ଯିବି ।  
ସେଠାରେ ଥାଏ ଗୋଟାଏ ତାଳ ବଣ । ତାଳ  
ବଣ ଭିତର ଦେଇ ଯାଉଛି, ପେଟର କନ୍ଦ  
ପଡ଼ିଥାଏ । ଦେଖିଲା ଦୁଇଟି ନାହିଁ ମୁଁ ଅଗି





ତା' ଆଗରେ ଶୁଣି ଦୁହେଁ ହସି ହସି କହିଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ସେ ବୁଝିନେଲ ଏମାନେ ମଣିଷ ନୁହନ୍ତି, ଭୂତ । ତା' ଶରୀର ମଣ୍ଡଳରୁ ପାଦ ଯାଏଁ ଡରରେ ଥରେବାକୁ ଲାଗିଲା । ଏକଥା ଦେଖି ଦୁଇ ଭୂତୁଣୀ ଖିଲ୍ ଖିଲ୍ କରି ହସି ଉଠିଲେ ଓ ବ୍ୟଙ୍ଗପୂର୍ବକ କହିଲେ, “କହୋ ବାବୁ ବେଢ଼େପାରୁ ତ ଜଣାପଡ଼ୁଛି ବଡ଼ ସାହସୀ । ପୁଣି ଡରରେ ଏତେ ଥରୁଛ କାହିଁକି ? ଏମିତି ନିଛାଟିଆ ସ୍ଥାନରେ ଅଧ ରାତିରେ କୁଆଡ଼େ ଯାଉଛ ?”

“ମୋ ମାମୁଁ ହିଅ ଭଉଣୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ବାହାଘରକୁ ଯାଉଛି ।” ଡର ଡର କହିଲା ନଗେନ୍ଦ୍ର ।

ଏକଥା ଶୁଣି ଦୁହେଁ ହସି ହସି କହିଲେ । “ସାହାର ବାହାର ଦେଇ ଆଗମ କରୁ ତୁମ ସହୃଦ ଗୁଲିଲ ।”

ନଗେନ୍ଦ୍ର, ଟକିଏ ରହି କହିଲା, “ଦେଖ, ତୁମମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ସଙ୍ଗରେ ନେଲେ ମୋ ମାମୁଁ ମୋତେ ମାରି ପକେଇବେ ।”

“ଆଉ ତମେ ଆମକୁ ସଙ୍ଗରେ ନ ନେଲେ ଆମେ କ'ଣ ତମକୁ ଜିଅନ୍ତା ଛଡ଼ରୁ କି ?” ଭୂତୁଣୀ ଦୁହେଁ କହିଲେ ।

“ଦେଖ ତମେ ଯଦି ଯିବ ଠିକ୍ ଅଛି । କିନ୍ତୁ କେହି ଜାଣିବେ ନାହିଁ ଯେ ତମେ ଦୁହେଁ ମୋ ସାଥରେ ଆସିଛ । ଜାଣିଲେ ମୋର ଓ ତମର ଦୁଇପଟର ଅନାସ୍ଥ ଘଟିବ । ତମେମାନେ ଲୁଚିଛୁପି ଆସିବ ତ ଆସ ।” ନଗେନ୍ଦ୍ର କହିଲା ।

“ଆରେ ଯିବାକୁ କିପରି ହେବ ଓ କ'ଣ କରିବାକୁ ହେବ ସେସବୁ ଆମେ ଭଲ ରୂପେ ଜାଣୁ । ଆମେ ଠିକ୍ ଦେଖି ଶୁଣି କାମ କରିବୁ । ତୁମ ଉପରେ କିଛି ବିପଦ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ।” ଭୂତୁଣୀମାନେ କହିଲେ ।

ନଗେନ୍ଦ୍ର ମାମୁଁ ଘରଆଡ଼େ ଚାଲିଯାଏ ଆଉ ବାଟରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖିନାହିଁ । ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଦେଖିଲା ସେମାନେ ମଣିଷ ବେଶ ଧରି ଦୁଇଟି ସୁନ୍ଦର ରେଶମୀ ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧି ଓ ଅଳଙ୍କାର ଆଦି ଲଗାଇ ଘର ଭିତରେ ପଶିଲେ ।

ନଗେନ୍ଦ୍ର ଘରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ମାତ୍ରେ ତା'ର ମାଆଁ ତାକୁ ଦେଖି କହିଲେ, “କଥା କ'ଣ ନଗୀ, ତୁ ଏତେ ଅରୁଛୁ କାହିଁକି? ତୋ ଦେହ ବୋଧହୁଏ ଭଲ ନାହିଁ, ତୁ ଯା' ପାଖ ବଣରରେ ଶୋଇପଡ଼, ମୁଁ ବୈଦ୍ୟକୁ ଡକାଇଛି ।”

ନଗେନ୍ଦ୍ର ଯାଇ ବଛଣାରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା । ଇନ୍ଦ୍ରମଧ୍ୟରେ ଭୃତୁଣୀ ଦୁଇଜଣ ନିଜର ଦୁଷ୍ଟାମୀରେ ଲାଗି ପଡ଼ିଲେ ।

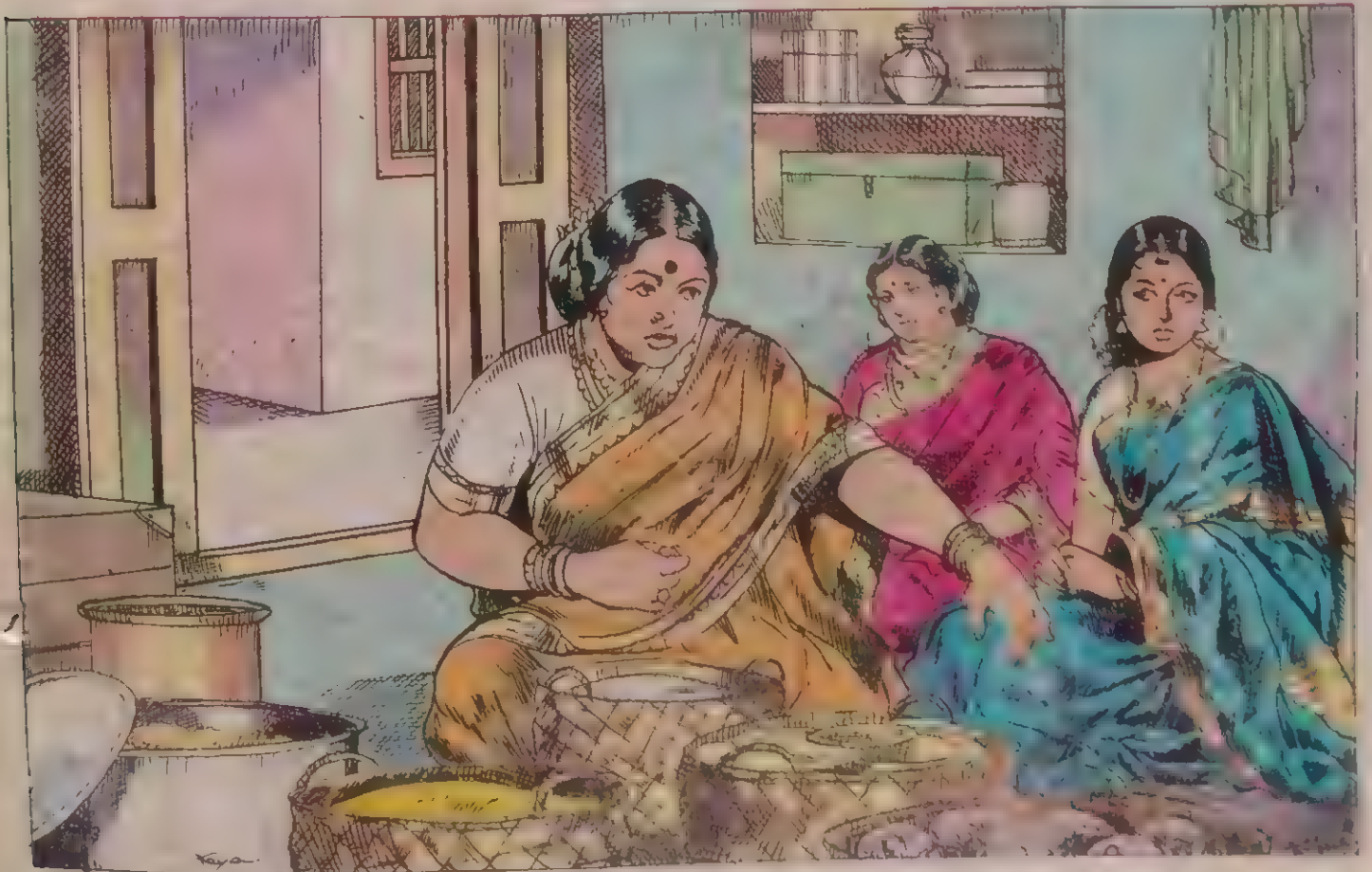
ବରପକ୍ଷ ଲୋକ ରହିବା ପାଇଁ ଘର ସାମ୍ନାରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଘର ଭଡ଼ା ନିଆ ଯାଇଥାଏ । ସେଇ ଘର ଭିତରୁ ଜଣେ ଭୃତୁଣୀ ବରର ମା' ବେଶ ଧରି ଯାଇ କନ୍ୟା ଘରର ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା ।

ସମ୍ବୁଦ୍ଧୀକୁ ଦେଖି ଲକ୍ଷ୍ମୀର ମା' କହିଲେ, “ଆସନ୍ତୁ ସମ୍ବୁଦ୍ଧୀ, ଭିତରକୁ ଆସନ୍ତୁ ।”

“ତମେ ମୋ ବୋହୂକୁ କ'ଣ କ'ଣ ଜନିଷ, ଶାଦ୍ୟ, ଲୁଗାପଟା ଓ ଯୌତୁକ ଦେଉଛ ଦେଖିବାକୁ ଗୁଲି ଆସିଲି ।” ବରର ମା' ସୁଦ୍ଧାସିନୀ ବେଶ ଧରି ଆସିଥିବା ଭୃତୁଣୀ କହିଲା ।

ନିକଟରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଟୋକେଇରେ ଲଢୁ, ପେଡ଼ା, ଜିଲେପି ସବୁ ଥିଲା । ଜୟାଦେବୀ ସେସବୁ ତାଙ୍କୁ ଦେଖାଇ ଦେଲେ ।

ଭୃତୁଣୀ ଗୋଟିଏ ଜିଲେପି ଗୁଣି କହିଲା, “ହଁ, ହଁ, ଏଗୁଡ଼ା ତମ ହିଅର ଦେହ ରଙ୍ଗ ପରି ହୋଇଛି । ଏଗୁଡ଼ା କ'ଣ ସୁରୁଣୀ ଗୁଡ଼ରେ ତିଆରି କରିଛ ନା କ'ଣ?”







ଏପରି କଥା ଶୁଣି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଓ ଜୟାଙ୍କ ମନ କଷ୍ଟ ହେଲା । ସେମାନେ କିନ୍ତୁ ଚୁପ୍ ରହିଲେ ।

ଅନ୍ୟ ସବୁ ମିଠାଇକୁ ମଧ୍ୟ ଭୁତୁଣୀ ଖାଇଲା କିଛି କିଛି ଓ ସେହୁପରି ନାନା ବାଜେ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ କଲା । ତା'ପରେ କହିଲା, “ଦୁଇଟି ବଡ଼ ଡାଣ୍ଡିରେ ଘାତ ଓ ମାଲପୁଆ ଦେବ ।”

“କାହିଁକି? ଏତେ ତରତର କାହିଁକି? ଏବେଠୁ ଭରି ରଖିଲେ ଜିନିଷ ସବୁ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯିବ ।” ଜୟା କହିଲେ ।

“ଆରେ ଆମ ଘରର ବୋହୂମାନେ ବାସୀ ଜିନିଷ ଖାଇବାକୁ ଭଲ ପାଆନ୍ତି । ଲଢୁଚ ଦଶଦିନ ରହିବ । ସେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତମ

ହାତ ଲାଜ ଓ ମାଲପୁଆ ଚୋର ।” ଭୁତୁଣୀ କହିଲା ।

ଏକଥା ଶୁଣି ଲକ୍ଷ୍ମୀକୁ ବାନ୍ଧି ଲାଗିଲା, ସେ ଯାଇ ବାନ୍ଧି କରି ପକାଇଲା । ତା'ପରେ ମା'କୁ ଦେଖି କହିଲା, “ମା, ମୁଁ ମରିଯିବି ଯଦି ତୋତେ ଯେ ହୁଏତ କିଛି ଦିଅନ୍ତି ।”

ହେଉ କଥା ଶୁଣି ଜୟାଙ୍କର ମନ ଦୁଃଖ ହେଲା । ସେ ସ୍ବାମୀଙ୍କ ପଟକୁ ଦେଖିଲେ । ସେଠାରେ ଯାଇ ସବୁ କଥା କହିଲେ ।

ଏଣେ କ'ଣ ହୋଇଛି ଦୃଢ଼ସ୍ବ ଭୁତୁଣୀ ତା'ର ଦୁଷ୍ଟାମୀ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଇଛି । ବରପଣର ଘରର ଗୋଟିଏ ପ୍ରକେ ଘରେ ବର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ରାମ କରୁଥାଏ । ବହୁତ ମଣି ଥିବାରୁ ସେ ଶୋଇ ପାରୁ ନଥାଏ । ଦୃଢ଼ସ୍ବ ଭୁତୁଣୀ ବୋହୂ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଗୋଟିଏ ଘର, ତା'ରେ ପଞ୍ଜାଟିଏ ନେଇ ଯାଇ ପଡ଼ିଥିଲା ।

ସୁରେନ୍ଦ୍ର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲା, “ତମେ କାହିଁକି ଏଠାକୁ ଆସିଲ? କେହି ଦେଖିଲେ କ'ଣ କହିବ? ଜାଣିଲେ ସମସ୍ତେ ହସିବେ ।”

“ମୁଁ ବି ସେମାନଙ୍କୁ ହସି ଉଡ଼ାଇ ଦେବି । ଏଠି ତମେ ମଣି ଦାଉରେ ଶୋଇ ପାରୁନା । ଆମ ଗାଁର ମଣିମାନେ ବହୁତ ବଡ଼ ଓ ଭୟାନକ ।” କହିଲା ଭୁତୁଣୀ ଆଉ ପଞ୍ଜା କରି ମଣି ଘଉଡ଼ାଇଲା । ତା'ପରେ “ହେଲ ମଣିଆଏ ।” କହି ପଞ୍ଜାରେ ଜୋର୍ରେ



ସୁରେନ୍ଦ୍ରକୁ ମାରିଲା । ତା'ପରେ ମଶାର ନାମ  
କରି ମାରି ଚାଲିଲା ।

ବିଗୁର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ତ ବର ହୋଇ ବସିଛି,  
ନା ରାଗି ପାରୁଛି ନା କିଛି କରି ପାରୁଛି ।  
ଶେଷରେ ସେ ଲକ୍ଷ୍ମୀରୂପୀ ଭୃତୁଣୀ ହାତରୁ  
ପଞ୍ଜା ଛଡ଼ାଇ ନେଇ କହିଲା, “ତମେ ଶଲ  
ଏଠାରୁ ।”

ଭୃତୁଣୀ କାନ୍ଦିବାର ଅଭିନୟ କରି କହିଲା,  
“ତୁମକୁ ମଶାଙ୍କ ଉପଦ୍ରବରୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ  
ଯାଇ ମୁଁ ପଞ୍ଜାରେ ମାରୁଥିଲି ସିନା, ଏତକରେ  
ତମେ ରାଗି ଯାଉଛ । ଆଉ କାଲିକି କାଲି  
ବିବାହ ପରେ ଯଦି ସତରେ ମୁଁ ତୁମକୁ ପିଟେ  
ଦେବେ ତ ତମେ ବୋଧହୁଏ ମୋତେ ଡାକ  
କରିଦେବ ।”

“କ'ଣ ବିବାହ ପରେ ତମେ ମୋତେ  
ମାରିବ ?” ସୁରେନ୍ଦ୍ର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲା ।

“ତମ ରେଷେଇ ମୋତେ ଯଦି ଭଲ ନ  
ଲାଗିବ ତ କାହିଁକି ମାରିବ ନାହିଁ ?” ଭୃତୁଣୀ  
କହିଲା ।

“କ'ଣ ହେଲା ମୋତେ ରେଷେଇ କରିବାକୁ  
ପଡ଼ିବ ?” ସୁରେନ୍ଦ୍ର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲା ।

“ଭା'ହେଲେ କ'ଣ ତମେ କେବଳ ବାସନ  
ମାତି ରହିବ ବୋଲି ଭାବିଛ ? ସେସବୁ ଚଳିବ  
ନାହିଁ । ଘର ସଫା, ଲୁଗା ଧୁଆ ପ୍ରଭୃତି କାମ  
ତ କରିବ, ସୁଖି ତା' ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ  
ଶ୍ରେଷ୍ଠ କାମ ମଧ୍ୟ କରିବ ।” ଭୃତୁଣୀ କହିଲା ।



ସୁରେନ୍ଦ୍ର ରାଗରେ ଖଟ ଗୁଡ଼ି ଛୁଡ଼ା ହୋଇ  
ପଡ଼ି କହିଲା, “ତାହାହେଲେ ତ ତୁମପାଇଁ  
ସ୍ବାମୀ ଦରକାର ନାହିଁ, ଦରକାର ଏକ  
ଚୁକର ।”

ତା'ପରେ ସେ ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ଯାଇ ନିଜ  
ବାପ ମା'ଙ୍କୁ ସବୁକଥା ଜଣାଇଲା ଓ କହିଲା,  
“ଏପରି ପିଣ୍ଡାତୀକୁ ବୋହୂ କରୁଛ ? ମୁଁ  
ଏଠାରେ ବିବାହ କରିବି ନାହିଁ ।”

କିଛି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଗ୍ରାମରେ ପ୍ରଚୁର  
ହୋଇଗଲା କି ବର ଓ କନ୍ୟା ଦୁଇପକ୍ଷ  
ବିବାହରେ ନାଶୁକ । ତା'ପରେ ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବ  
ଓ ଭଦ୍ର ଲୋକମାନେ ମଧ୍ୟସ୍ଥି ହୋଇ ଦୁଇ-  
ପକ୍ଷକୁ ଡାକି କହିଲେ, “ଇଏ କି ଥିବା



ତାମସା ଚାଲିଛି ? ଦୁଇ ପକ୍ଷ କୁହ କାହିଁକି  
ବିବାହ ବନ୍ଦ ହେବ ।”

କନ୍ୟା ତରଫ କହିଲେ, “ବରର ମା’  
ଚଣ୍ଡୀ, ଟିକିଏ ଆଗରୁ ଯାଇ ଆମକୁ ଅପମାନ  
କରିଛି । ସେଠି ଆମେ ହିଅ ଦେବୁନି ।”  
ତା’ପରେ ସବୁ ଘଟଣା କହିଲେ ।

ବରର ମା’ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହିଲେ,  
“ମୁଁ ତ କନ୍ୟା ଘରକୁ ଆଦୌ ଯାଇ ନାହିଁ ।  
ଆରମ୍ଭରୁହିଁ ଏଇଠି ଅଛି ।”

ବରପକ୍ଷ ଲୋକମାନେ କହିଲେ, “କନ୍ୟା  
ତ ଏକବାରେ ଶୁଣସୀ ସୁଭାବର । ସେ ନିଜର  
ଭାଗା ସ୍ବାମୀକୁ ଅପମାନ ଦେଇ କହିଛି କି ସେ  
ତାକୁ ଘରର ସବୁ କାମ କରାଇବ । କାମ  
ମନକୁ ନ ଆସିଲେ ପିଟିବ ।”

ଏକଥା ଶୁଣି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦୁଃଖରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଲା ।  
କେହି ବୁଝିପାରୁ ନାହାନ୍ତି ଘଟଣା କ’ଣ ।  
ଦୁଇପକ୍ଷ ପୁଣି କଲି କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।  
ଭୁତୁଣୀ ଦୁହେଁ ଦେଖିଲେ ସେମାନେ ପେଟ

ଭରି ଖାଇଛନ୍ତି ଓ ଯେଉଁ ନାଟକ କରିଥିଲେ  
ତାହା ମଧ୍ୟ ସଫଳ ହୋଇଛି । ତାଙ୍କ ଆନନ୍ଦ  
କହିଲେ ନ ସରେ ।

ଇତିମଧ୍ୟରେ ନଗେନ୍ଦ୍ରକୁ ଦେଖିବାକୁ ଯାଇ  
ତା’ ମାମୁଁ କହିଲେ, “ଶୀଘ୍ର ବୈଦ୍ୟ  
ହନୁମାନଜୀଙ୍କୁ ଡାକ ମୋ ଭଣଜାର ବହୁତ  
ଜର ।”

“ହନୁମାନ” ନାମ ଶୁଣି ଦୁଇ ଭୁତୁଣୀ  
ଚିତ୍କାର କରି କଲି ବଲେଇ ରୂପରେ  
ସେଠାରୁ ଡିଆଁ ମାରି ପଳାଇଲେ । ଏ ଦୃଶ୍ୟ  
ଦେଖି ସମସ୍ତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ଓ କେତେକ  
ହସି ହସି ଶେଷଲେ ।

ସେମାନେ ଚାଲିଯିବା ପରେ ନଗେନ୍ଦ୍ର  
ସମସ୍ତ ଘଟଣା କହିଲା । ସମସ୍ତେ ବୁଝିପାରିଲେ  
କି ଏ ଗୋଲମାଲ ଘଟାଇବା ସେଇ  
ଦୁଇଜଣଙ୍କ କାମ ।

ତା’ପରେ ସମସ୍ତେ ଆଦୁର ହସିଲେ ।  
ବାହାଘର ବହୁତ ଧୂମ୍‌ଧାମ୍‌ରେ ସମ୍ପନ୍ନ ହେଲା ।





# ଫଟୋ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା: ପୁରସ୍କାର ଟ. ୫୦

ପୁରସ୍କାର ପରିଚୟୋତ୍ତ ପୋଷ୍ଟାଫିଲ ୧୩୮୭ ଫୁଲ୍‌ମାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ



D. M. Raja Rao

A. L. Syed

- ★ ଉତ୍କଳ ଚିତ୍ର ପାଇଁ ଉତ୍କଳ ପରିଚୟୋତ୍ତ ଦ୍ଵାରା ଗୁରୁ ଧାତରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବ ଏବଂ ପରିସ୍ଫୁଟ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ହୋଇଥିବ
- ★ ଉତ୍କଳ ୧୦ ପୃଷ୍ଠା ପରିଚୟୋତ୍ତ ପଡ଼ିଥିବ । ଦରକାର ।
- ★ ସବାୟକ ଉତ୍କଳ ଚିତ୍ରେତ ପରିଚୟୋତ୍ତ ପାଇଁ ଟ. ୫୦-୦୦ ପୁରସ୍କାର ପଠାଯିବ ।
- ★ ପରିଚୟୋତ୍ତ ସହ ପ୍ରେସ୍‌ର ନାମ ଓ ଠିକଣା ପୋଷ୍ଟାଫିଲରେ ଲେଖା ହୋଇ ତଦାମାମା ଫଟୋ ପରିଚୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ମାଡ୍ରାସ-୬୦୦୦୨୭ ଠିକଣାରେ ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

## ଅଲୋଚନା ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ପଦ

- ପ୍ରଥମ ଚିତ୍ର : ଦେଶ-ସେବା ପଥେ ଜୀବନ ଯେ ଜାଲେ ସେହି ଅଟେ ଏକା ବୀରପୁରୁଷ !  
 ଦ୍ଵିତୀୟ ଚିତ୍ର : ମାନବ କଲ୍ୟାଣେ ଲକ୍ଷ୍ମର ଯେ ଚିନ୍ତେ ସେହି ଅଟେ ଏକା ମହାପୁରୁଷ !!  
 ପୁରସ୍କାର ଚକ୍ରସ୍ତ୍ରୀ : ରସାନନ୍ଦ ପରିଡ଼ା, ଦେବଗିରି, ପୁରୀ ।  
 ଚକ୍ରସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ; ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗୀଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ।

## ପ୍ରଶ୍ନମାଳାର ଉତ୍ତର

୧. ସମ୍ବନ୍ଧ ନାହିଁ ।
୨. ଶ୍ରୀତ ଗୋଦାବରୀ ମିଶ୍ର ।
୩. ତାମ୍ରୀ ।
୪. ଭୁବନେଶ୍ଵର ।
୫. ଡଃ: ପ୍ରାଣକୃଷ୍ଣ ପରିଡ଼ା ।



ଆମ୍ଭ ଫେରିଯାଏ ବାରବାର  
ଦେଖି ମୋକ ସୁପର ରିନ୍ ର

। Anil Kumar Panigrahi



ସୁପର ରିନ୍ ଶୁଭ୍ରତାର ମୋକ ଅମୋକ ଦେଶୀ  
ଅନ୍ୟ ସେ କୌଣସି ଭିତରୋଷି ଟେକଲେଟ କିମ୍ବା ବାର୍ ଦୁଲନାରେ ଅଧିକ ଶୁଭ୍ର !

ହିନ୍ଦୁସ୍ଥାନ ଲିଭରଜ ଏକ ଭଲ ଭାବନା